

DARBININKAS

Vol. LXII, Nr. 20
Gegužė-May 20, 1977

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Vakarų didžiųjų valstybių galvų konferencija sutarė bendradarbiauti, kovojant su nedarbu ir infliacija, nenaudoti aukštesnių muitų savo pramonei apsaugoti ir padidino keliais bilijonais dolerių fondą kovai su prekybiniu deficitu. Be to, JAV, V. Vokietija ir Japonija pažadėjo padėti Britanijai, Prancūzijai, Kanadai ir Italijai išbristi iš ūkinio bėdų.

Prancūzijos valdomos strateginės Afars ir Issas srities gyventojai pasisakė už nepriklausomybę ir išsirinko 65 narių parlamentą. Rinkimus stebėjo įvairių tarptaut. organizacijų komisijos. Dėl vienintelio srities uosto Djibuti šią sritį norėtų prisijungti Etiopija ir Somalija.

JAV, siekdamas sumažinti ginklų eksportą, numato ginklų perkančias valstybes suskirstyti į kategorijas, kurių pirmajai priklausytų Atlanto sąjungininkai, Japonija, Australija ir N. Zelandija, o antraeilei kategorijai — visos kitos valstybės. Izraelius, žinoma, bus daromos išimties, nes jo būklė esanti išskirtinė.

Prez. Carter pareiškė NATO valstybių konferencijai, kad jos turinčios ryžtingai atsakyti į Sov. S-gos karinių pajėgų Europoje didinimą, pasiekusį tokį laipsnį, kad jau peržengė bet kurias ginimuisi reikalingas ribas.

Žvalgybos žinios teigia, kad Sov. S-ga skubiai plečia javų sandėlių statybą, nors jos pačios javų derlius taip sparčiai nekeičia. Spėjama, kad sovietai vėl pirsks užsienį javus strateginei maisto atsargai sudaryti.

Diplomatai teigia, kad apie 30 Kubos karinių instruktorių apmoko Etiopijos vyriausybės ginkluojamus ūkininkus kovoms su partizanais ir Eritrjos sukilėliais.

Valst. sekr. Cyrus R. Vance ir Britanijos užs. reik. sekr. David Owen sutarė, kad Ženevos konferencija Rodezijos klausimams svarstyti yra šaukta tik tada, kai visais klausimais bus susitarta per privačius pasikalbėjimus.

Prez. Carter nusistatymas suvaržyti atominės technologijos, galinčios paveikti atominį ginklų gamybą, pardavimą vakarų valstybių galvų konferencijoje nesulaukė pritarimo, nes kai kurių valstybių energijos gamyba yra paremta atominė energija.

Buv. prez. Richard M. Nixon už per televiziją demonstruojamus pasikalbėjimus su Britanijos TV žurnalistu David Paradine Frost gaus 600,000 dol. ir dar 20 proc. nuo gausimo pelno, arba iš viso per 1 mil. dol.

Tarptaut. strateginių studijų institutas Londone priėjo išvados, kad Sov. S-ga, negalėdama ūkiškai konkuruoti su kitomis valstybėmis, turėdama valdžios varijojamą kultūrą ir sustabdydama ideologiją, yra priversta savo galybę demonstruoti tik ginklų jėga. Dėl to ji visą laiką ginkluojasi ir nesutinka daryti abipusių ginklavimosi nuolaidų.

Čekoslovakijos komunistų partijos buv. ideologas, pr. metų pabaigoj pabėgęs į V. Vokietiją, Karel Kaplan nežinomais kanalais išsivežė iš Čekoslovakijos daug jos vyriausybės ir Sov. S-gą kompromituojančių dokumentų, kaip partijos sekr. Rudolf Slansko bylą, Stalino planą Europai pulti 1952, buv. JAV diplomato Noel Field tardymo bylą, buv. užs. reik. min. Jan Masaryk mirties aplinkybių bylą, Sov. S-gos akciją prieš Aleksandrą Dubček ir kt.

VILTYS ANGLIKONŲ IR KATALIKŲ BAŽNYČIŲ VIENYBĖS SIEKIAINT

Anglikonų Bažnyčios primas Canterbury arkivyskupas dr. Donald Coggan lankėsi Romoje. Atvykimo tikslas — oficialus vizitas popiežiui Pauliui VI. Romos aerodrome balandžio 27 svečią sutiko Krikščionių Vienybės sekretoriato pirmininkas kardinolas Willebrands ir Vatikano valstybės sekretoriaus pavaduotojas arkivysk. Benelli. Anglikonų Bažnyčios primas ir jo palydovai Romoje apsisistojo anglų katalikų kolegijoje.

Paskutinis anglikonų Bažnyčios primas vizitas Romoje įvyko prieš vienuoliką metų, kai Paulius VI aplankė tuometinis Canterbury arkivyskupas dr. Ramsey. Nuo to laiko buvo padaryta nemaža pažanga, siekiant katalikų ir anglikonų Bažnyčių suartėjimo.

Popiežius Paulius VI balandžio 28 Vatikane iškilmingai priėmė anglikonų Bažnyčios primą. Šv. Tėvas išreiškė viltį, kad šis susitikimas prisidės prie katalikų ir anglikonų suartėjimo. Ilgesnį kalboj Paulius VI apžvelgė katalikų ir anglikonų

Bažnyčių santykių eigą paskutiniaisiais laikais, primindamas abiejų pusių pastangas, siekiant šių Bažnyčių pilnos vienybės. Tiek anglikonų, tiek katalikų Bažnyčios atstovų pastangų dėka, pastebėjo popiežius, pastaruoju metu buvo padaryta didelė pažanga kelyje į vienybę ir tarpusavio meilę. Šiandien viltis sulaukti abiejų Bažnyčių vienybės nebėra tuščia svajonė.

Canterbury arkivyskupas dr. Coggan, kuris prieš oficialų susitikimą su popiežium pusantros valandos privačiai su juo kalbėjosi, iš savo pusės priminė ankstesnius anglikonų Bažnyčios primų apsilankymus Vatikane, pradedant arkivyskupo dr. Fisher vizitu pas popiežių Joną XXIII-jį. Svečias išreiškė viltį, kad šie kontaktai bus tęsiami ir ateityje, ir kad dialogas tarp katalikų ir anglikonų teologinėje srityje atneš naujų padarinių rezultatų.

Popiežiaus susitikime su Canterbury arkivyskupu dalyvavo

taip pat kardinolas Willebrands, Krikščionių Vienybės sekretoriato pirmininkas, ir jo pavaduotojas arkivysk. Cascante, o iš anglikonų pusės — trys dr. Coggan artimi bendradarbiai.

Canterbury arkivyskupas po audiencijos pas popiežių aplankė Vatikano valstybės sekretorių kardinolą Villot, o vėliau nuvyko apžiūrėti Vatikano biblioteką.

Paulius VI ir anglikonų Bažnyčios primas Coggan antrą kartą susitiko balandžio 29 Sikstinos koplyčioje Vatikane. Čia buvo surengtos katalikų ir anglikonų bendros ekumeninės pamaldos, kurių metu buvo skaitomi Šv. Rašto tekstai ir maldos už abiejų Bažnyčių pilną vienybę.

Pamaldose, be arkivyskupo Coggan, iš anglikonų pusės dalyvavo visi jo bendradarbiai, o iš katalikų pusės daugiau negu 30 kardinolų, Krikščionių Vienybės sekretoriato pirmininkas kardinolas Willebrands ir jo bend-

(nukelta į 2 psl.)

JAV LB atstovai žmogaus teisių Lietuvoj paneigimo klausimais kalbasi su buv. viceprezidentiniu kandidatu senatorium Robert Dole, dabartiniu metu įtakingiausiu respublikonų Helsinkio konferencijos sutarimų vykdymui prižiūrintį jungtinę JV kongreso — administracijos komisiją. Iš k. į d. LB Krašto valdybos pirm. inž. Alg. Gečys, sen. Dole, Visuom. Rkl. Tarybos pirm. Aušra Zerr ir LB atstovas Washingtonė Alg. Gureckas. Nuotrauka K. Čikoto

Indijos kongreso partija savo vadu išsirinko buv. min. pirm. Indira Gandhi kandidatą K. Brahmananda Reddy.

Sirijos prez. Hafez al-Assad sutiktų tartis su Izraeliu dėl demilitarizuotų zonų tarp Izraelio ir arabų valstybių sudarymo, jei į tas zonas įeityje ne tik arabų, bet ir Izraelio žemės.

Prez. Carter numato prašyti kongresą padidinti darbdavių ir darbininkų mokesčius socialiniam draudimui ir iš valstybės pajamų skirti kasmet tam tikras sumas į šį fondą. Šiuo metu ir darbdaviai ir darbininkai į fondą moka po 5.85 proc. nuo metinio uždarbio iki 16,500 dol. Darbdavių papildomai mokesčiai per metus padidėtų 10 bil. dol., o darbininkų — apie 1 bil. dol.

Argentinos užs. reik. min. Cesar Guzzetti ligoninėje buvo užpulta peronistų partizanų ir sunkiai sužeistas.

V. Vokietijos organai sulaukė kanclerio Helmut Schmidt įstaiigos tarnautoją Dagmar Kahlig Scheffer ir 4 kitus asmenis už šnipinėjimą R. Vokietijos naudai.

Pravda ilgu vedamuoju vėl apkaltino JAV, kad jos nusiginklavimą naudoja demagoginiam tikslui, siekdamas vienapusišką laimėjimą.

JAV ir Kinija pradėjo derėtis dėl skolų išlyginimo. JAV yra užblokavusios Kinijos 80 mil. dol., o Kinija yra nusavinusi JAV piliečių turtą už 200 mil. dol.

SOVIETŲ KALĖJIMAI IR KONCENTRACIJOS STOVYKLOS

Britų "Economist" balandžio 8 paskelbė sąrašą sovietinių kalėjimų ir koncentracijos stovyklų, arba, kaip rusai vadina, "darbo" stovyklų sąrašą. Nemažiau kaip 500 kalėjimų arba psichiatrinų stovyklų yra ir politinių kalinių. Politinių kalinių tikro skaičiaus niekas negali žinoti, jie pagaliau tokiais ir nevadinami. Visi sumaišyti su kriminaliniais nusikaltėliais ir taip vadinami. Žinias apie kalinius surinko žydai, ir duomenys pirmiausia pasiekė Izraelį.

Būdinga, kad tame sąraše minima ir viena okupuotoj Lietuvoje esanti "darbo" stovykla prie Jonavos kur kaliniai dirba traužų fabrike.

Dalinis kalėjimų sąrašas: Maskvos rajone — 14 kalėjimų, įskaitant Kriukovą, kuris parodomas ir užsienio lankytojams.

Lvovo rajone — aštuonios darbo stovyklos. Iš jų šešios miestuose. Jų tarpe viena moterim ir viena vaikams.

Odesoje — keturios stovyklos ir du kalėjimai. Dvi stovyklos tik moterim. Viena "griežto režimo", kurioj gaminami metalo dirbiniai.

Leningrade — daug kalėjimų, stovyklų ir "psichiatrinų kalėjimų". Keturi tokie kalėjimai būvusiam Nevskio vienuolyne ir du mieste.

Rygoje — mažiausia 25 kalėjimai ir darbo stovyklos. Specialūs kalėjimai izoliuotiems politiniams kaliniams.

Moldavijoje — septynios darbo stovyklos.

Permos rajone stovyklų skaičius gali siekti 50-60.

Archangelske — 12 darbo stovyklų.

Murmansko rajone — žinomos 7 darbo stovyklos. Spėjama, kad yra žymiai daugiau.

Kijeve — penkios darbo stovyklos, kalėjimai ar psichiatrinės ligoninės.

Vorošilovke — 5 darbo stovyklos ir du psichiatriniai griežto režimo kalėjimai.

Minsko rajone — penkios stovyklos ir kalėjimas mieste.

Azerbaidžane — 7 darbo stovyklos.

Tomske — 12 darbo stovyklų.

Dnepropetrovske — 8 darbo stovyklos ir psichiatrinė ligoninė.

Černigove — dvi darbo stovyklos.

Omske — septynios didelės stovyklos.

Krasnojarsko teritorijoje — 50 stovyklų. Daugelis jų griežto režimo.

Krasnodaro rajone — 16 stovyklų ir kalėjimų. Žmonės siunčiami dirbti į požeminius atominius įrengimus. Psichiatrinė sto-

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Gegužės Pirmoji Sovietijoje yra viena didžiųjų švenčių. Į tą dieną yra sutelkta daugybė sovietinės propagandos, visa spauda mirga įsakomaisiais šūkiais. Štai kaip skamba įsakymas rašytojams ir menininkams: "Literatūros ir meno veikėjai, kultūros darbuotojai! Aukštai iškėlę neskite tarybinio meno partiškumo ir liaudiškumo vėliavų! Tegul jūsų talentas ir meistriskumas tarnauja liaudžiai, komunistui, kurkite karinius vertus mūsų didžiosios Tėvynės!" Ir be komentarų aišku, kam yra pajungiama kūryba.

— Gegužės 1 Respublikinių literatūros ir meno premijų komitetas paskelbė respublikinėm premijom gauti kandidatus. Rašytojų sąjunga siūlo šiuos kandidatus: poetus — Vincą Giedrą už rinkinį "Dienų pašvaistės" (1976), Eugenijų Matuzevičių už eilėraščių rinkinį "Žalios metų salos" (1975), Ramutę Skučaitę už eilėraščių rinkinį vaikams "Žvangučiai" (1976), beletristą Vytautą Rimkevičių už apsakymus kaimo tematika. Premijų kandidatais siūlomi ir lietuvių kalbos gramatikos (I-III t.) autoriai: V. Ambrazas, N. Slizienė, K. Ulvydas, V. Urbutis, A. Valeckienė ir E. Valiulytė. Kandidatas yra ir J. Pikšilingis už lietuvių kalbos stiliistiką (dvi dalys), taip pat K. Ambrasas už "Kritikos etidus". Kompozitorių sąjunga premijų kandidatais siūlo kompozitorius: Feliksą Bajorą už "Sakmių siuitą" ir styginį kvartetą, Jurgį Juozapaitį už simfoniją "Rex" (1973), Stasį Vainiūną už koncertą fortepijonui ir kameriniam orkestrui (1974). Aklųjų institutas siūlo dainininkę Beatricę Grincevičiūtę. Kineamatografininkų sąjunga premijų kandidatais siūlo: režisorius Almantą Grikevičių ir Henriką Šablevičių, scenariistą Romualdą Granauską, operatorius Donatą Pečiūrą ir Kormeliją Matuzevičių, aktorius Regimantą Adomaitį ir Juozą Budraitį, dailininką Algirdą Ničią. Dailininkų sąjunga premijų kandidatais siūlo: skulptorių Konstantiną Bogdaną, iliustratorių Antaną Kučą, teatro dekoratorę Dalią Mataitienę. Apie kandidatus bus rašoma spaudoje, keliami jų nuopelnai "komunizmo statybai".

— Gegužės 1 garbės vardai suteikti: Dailės instituto profesorius dailininkui Kaziui Morkūnui, to paties instituto grafikos katedros vedėjui docentui Juozui Galkui, dailininkui Rimantui V. Gibavičiui, instituto rektoriui Juozui Adomoniui. Taip pat garbės vardas suteiktas ir maskvinio estetikos mokslo tyrimo instituto Vilniaus skyriaus direktorei M. Poželaitėi.

— Spalio 60-mečiui pagerbti Maskvoj įvyko (balandžio 26) lietuvių poezijos vakaras, kuriame dalyvavo A. Baltakis, J. Marcėvičius, Just. Marcinkevičius, A. Mikuta, V. Reimeris, J. Vai-

vykla, talpinanti 2,000 žmonių.

Sverdlovsko rajone — apie 100 stovyklų. Iš jų 40 griežto režimo. Moterys dirba miškuose.

Kolos pusiasalyje — uždara kalėjimų stovyklų zona.

Vorkutoje — 4 stovyklos. Kaliniai dirba kasyklose.

Černovicko rajone — viena stovykla, turinti apie 5,000 kalinių, daugiausia žydų ir baltųjų. Dirba akmenų laužyklose.

Kaliningrade — viena stovykla. Dirbama baldų fabrike.

Orlove — speciali psichiatrinė stovykla.

Kišeneve — viena sunkaus darbo stovykla.

Korkino — Čeliabinsko rajone — viena stovykla. Kaliniai dirba aukso kasyklose.

Chorizenske — viena stovykla. 800 kalinių dirba naftos rafinerijoje.

Tame sąraše kitų kalėjimų okupuotoj Lietuvoj neužtiknam, į sąrašą nepateko.

čiūnaitė, kritikas P. Bražėnas.

— Balandžio 27 Literatūros muziejų Kaune (buvusiuose Maironio namuose) atidaryta "tarybinės" lietuvių literatūros paroda. Aikštelėj prie muziejaus atidengtas skulptoriaus G. Jokūbonio sukurtas Maironiui paminklas. Atnaujinta ir Maironio bute esanti nuolatinė poeto gyventos aplinkumos ir darbų paroda. Ta proga valdžios ir partijos atstovai pasakė propagandinių kalbų. Iš rašytojų dalyvavo V. Bubnys, V. Martinkus, S. Lipskis.

— Literatūros ir Meno Nr. 18 (bal. 30) gaudų straipsnelį apie rašytojų Prano Mašio to tėviškes sunaikinimą paskelbė Vytautas Žemkalnis-Landsbergis. Pr. Mašio gimtinės Pūstelnikų kaime prie vieškelio, einančio iš Kudirkos Naumiesčio į Barzdus, trobesiai jau anksčiau buvo sunaikinti. Vieta dabar priskirta Vilkaviškio rajonui (nepriklausomybės laikais priklausė Šakių apskrčiai). Buvo likęs tik senas ir labai gražus jovaras, kurį rašytojas ne kartą yra paminėjęs savo raštuose. Medis buvęs įtrauktas į kultūrinių paminklų sąrašą. Jovaras buvęs 25 metrų aukščio. Karo metu vokiečiai jo viršūnę buvo įsirengę sekimo aikštelę, o po karo toj aikštelėj gandrai susikrovė lizdą. Jovaras gražiai žaliavo iki 1976 gegužės 24.

Tą dieną melioratoriai jovarą nukirto ir užkasė šalia buvusioj duobėj, nes toj vietoj pagal jų planą reikėjo įruošti drėkinimo įrengimus. Jau ne kartą net tenykštėj spaudoj buvo nusiškęsta, kad melioratoriai okupacinės valdžios įsakymu naikina kaimų viensėdžius, buldozeriais išverčia žydinčius sodus, iškerta laukus puošiusius mažus miškelius, vaizdžius upelius paverčia tiesiais plikais grioviais. net piliakalnių ir senų kapelių nepasigaili, kad tik traktorininkai galėtų per išlygintus nuobodžius plotus varyti ilgesnes tiesias vagas. Taip kuriami sovietiniai baudžiaviniai dyvarai — kolchozai, naikinamas senojo Lietuvos kaimo peizažas ir grožis. Okupantų tamai nepagerbė nė rašytojo Prano Mašio to jovaro — gamtos ir kultūros paminklo. Spaudoj liejamas kultūrininko ašaros lieka tik ašaromis. Jos jovaro jau neatgaivins.

— Lietuvoj gegužės pradžioj pagerbiama "komunizmo statybai" nusipelnusi rašytoja Valerija Valsiūnienė (1907-1955). Jos septyniadešimtąjį gimtadienį išleista jos raštų rinktinė "Žemė audžia pavasario dainą", gegužės 4 ji paminėta televizijos programoj, taip pat Vilniaus respublikinė bibliotekoj gegužės 4 atidaryta jos gyvenimo ir kūrybos paroda.

— Lietuvos teatruose daugelį metų buvo labai mėgstamas vaidinimas Žemaitės (V. Milūno dramatuota) apysaka "Marti". Dabar vaidinimą iš naujo pastatė Klaipėdos dramos teatras. Režisoriaus A. Žadeikis, scenografe S. Kanaverskytė, kompozitorius J. Gaizauskas, choreografas J. Gudavičius, dainų paruošėja N. Gricienė, artistai — H. Andriukonis, J. Paupluskas, E. Gaigalaitė, G. Vaitiekaitytė, Č. Judeikis.

— Vilniaus miestas ugdo draugystės ryšius su Rytų Vokietijos miestu Erfurtu. Vilniuj dažnai lankosi erfurtiečių ekskursijos, muzikos vienetai, rengiamos parodėlės. Tą patį daro ir vilniečiai Erfurte. Draugystė mezgama ir su Austrijos Salzburgu. Tik būdinga, kad meninius susitikimus ruošia Sovietų Sąjungos — Austrijos draugija. Dėl to nenuostabu, kad salzburgiečiai praėjusiais metais surengė demonstracijas prieš žmogaus teisių paneigimą Lietuvoj. Būdingas yra tenykštės lietuviškos spaudos polinkis Lietuvą vadinti Nemuno kraštu, o visus lietuvių meninius pasirodymus užsieniuose įrašyti į Sovietų Sąjungos laimėjimus.

Pr. N.

Savaitės įvykiai

Valst. d-tas apkaltino Libiją, Iraką, Pietų Jemeną ir Somaliją, kad jos iki šiol remia teroristus.

Pakistano opozicijos vadai atsisakė toliau derėtis su min. pirm. Zulfikar Ali Bhutto.

Indijos naujoji vyriausybė panaikino priverstinį gyventojų sterilizavimą, bet žada ir toliau tęsti savanorišką gimimų kontrolę.

JAV pilietis Bruce Trayer bandė pagrobti iš Tokio į Honolulu skrendantį Northwest Orient lėktuvą su 261 keleiviu ir priversti jį skristi į Maskvą, bet įgulos nario buvo kirviu sužeistas ir sulaikytas.

Keturi vakarų didieji (JAV, Britanija, V. Vokietija ir Prancūzija) įspėjo Sov. S-gą nedaryti nieko, kas pakeistų dabartinę Berlyno būklę, nes tai esanti pagrindinė atoslūgio politikos sąlyga.

Rumunija, minėdama savo nepriklausomybės 100 m. sukaktį, paskelbė amnestiją tūkstančiam kalinių, jų tarpe ir disidentui rašytojui Paul Goma.

Saudi Arabijos karaliaus įpėdinis princas Fahd pareiškė, kad Palestinos išlaisv. org-ja sutiks pripažinti Izraeliui teisę gyvuoti, jei bus sudaryta palestiniečių valstybė.

Tailando karinė junta nuteisė 18 asmenų ilgom kalėjimo bausmėm už dalyvavimą nepavykusiam sukilime kovo mėn.

Izraelio 45 kariai žuvo vakarniame Jordane nukritus kariui malūnsparniui.

Valst. d-tas, nenorėdamas įžeisti Kinijos, nuo 1973 atsisako turėti santykius su taut. Kinijos ambasadorium James Shen ir nesutinka, kad jis būtų pakeistas kitu.

JAV numato pradėti tartis su P. Korėja dėl palaipsninio JAV kariuomenės įguly sumažinimo.

San Salvadoro vyriausybė nesutikus paleisti 37 politinių kalinių, prieš kelias savaites pagrobtas jos užs. reik. min. Mauricio Boronovo buvo nužudytas.

Lenkijoje veikia darbininkų teisėm ginti komitetas pranešė suaktyvinsias savo veiklą, nes su juo turėjęs ryšių studentas buvo Krokuvos nužudytas.

Suomijos mažųjų partijų sudarytas min. kabinetas atsistatydino. Prieš vykdamas į Sov. S-gą, Suomijos prez. Urho Kekkonen nauju min. pirm. paskyrė socialdemokratų partijos pirm. Kalevi Sorsa.

Prez. Carterio žmona Rosalynn lankysis Jamaikoje, Costa Ricioje, Ekvadore, Peru, Brazilijoje, Kolumbijoj ir Venecueloje.

Britanija savo ambasadorium JAV paskyrė min. pirm. James Callaghan žentą Peter Jay ir sukėlė parlamento audrą.

Amsterdame turistiniai viešbuty kilusiam gaisre žuvo 14 ir buvo sužeista 60 žmonių.

CIA direktorius Stansfield Turner netikį, kad už geležinės uždangos besireiškias disidentų sąjūdis nepajėgs sovietų bloko suskaldyti.

Baltgudijoj, susidūrus dviem keleiviniam traukiniam, žuvo 19 keleivių.

Čekoslovakijos disidentas ir chartos 77 signataras Zdenek Mlynar pasirašė teisės emigruoti į Austriją.

Italijos komunistų partija pakvietė čekų disidentą ir chartos 77 signatarą dr. Milan Hubl užimti vietą partijos institute.

Prez. Carter sutiko parduoti koncentruoto uranijaus V. Vokietijai, Prancūzijai, Kanadai ir Japonijai.

Jugoslavijos teismas nuteisė Milovan Djilas pusbrolių Vitomir Djilas 2 1/2 m. kalėjimo už priešišką propagandą. Jis laisku laikraščio redakcijai reikalavo didesnių laisvių, bet tas laiškas nebuvo išspausdintas.

FILMAS APIE SIMĄ KUDIRKĄ

Gegužės 9 Portsmouth, New Hampshire, pradėtas sukurti filmas apie Simą Kudirką, pavadintas "The Defection of Simas Kudirka".

Pagrindinį Simo vaidmenį atlieka aktorius Alan Arkin. Jis yra vaidinęs "The Russians Are Coming, The Russians Are Coming", "Catch 22" ir "Seven Percent Solution" filmuose (pastarajame atliko Sigmund Freud vaidmenį).

Filmą suka The Jozak Company kartu su Paramount TV. Jį rodydys CBS televizijos tinklas, greičiausiai rudenį.

Genės Kudirkienės vaidmenį vaidins Shirley Knight, neseniai per televiziją atlikusi vertėjos vaidmenį "21 Hours at Munich" filme. Donald Pleasant vaidins rusą kapitoną Popovą, Richard Jordan — amerikietį kapitoną Eustij. R. Jordan neseniai turėjo pagrindinį vaidmenį televizijos filme "Captains and the Kings".

Aktorius Alan Arkin neseniai buvo susitikęs su Simu Kudirka ir pasidalino mintimis apie savo būsimą vaidmenį. Šiame pasitarime taip pat dalyvavo Genė Kudirkienė, Rima Mironienė ir Lithuanian Information Service vedėja Daiva Kezienė. Bendromis jėgomis buvo išversti sakiniai, kurie bus sakomi rusų ir lietuvių kalbomis. Simas Kudirka mokė poną Arkin tarti žodžius abiem kalbom. Alan Arkin įrašė teisingą tarimą į garsinę juostą, kad namie galėtų jį išmokti.

Vliko finansuojama Lithuanian Information Service (LIS) teikia Simui Kudirkai visokeriopą pagalbą, bendradarbiau-

jant ir tarantis su filmo gamintojais. LIS dirba kaip Simo Kudirkos "public relations" agentai. Į šį darbą įeina vertėjavimas, filmo skripto tobulinimas, sutarčių rašymasis, ryšiai su filmo gamintojais, aktoriais bei režisoriais ir su Amerikos spauda. LIS taip pat dalyvauja filmo reklaminiame darbe kartu su CBS tinklo, The Jozak Co. ir Paramount TV reklamos agentais (publicity agents).

Filme yra, be abejo, daug netikslumų, atsiradusių jo gamini-mo procese. Kai kurie jų jau yra pataisyti. Didžiausią dalį filmo sudaro Vigilant incidento pavaidinimas.

Prieš keletą savaičių Laisvės Žiburio kabinėj New Yorke turėjo pokalbį su aktorium Alan Arkin. Aktorius buvo užklaustas,

Alan Arkin (kairėje), artistas, kuris vaidins Simo Kudirkos vaidmenį filme, kalbasi su pačiu Simu Kudirka (d.). Nuotr. Lithuanian Information Service

kas paskatino jį sutikti vaidinti Simą Kudirką. Alan Arkin atsa-kė, kad jis buvo labai sujaudintas, perskaitęs Simo istoriją, ypač kai sužinojo, jog tai tikras įvykis. Taip pat užsiminė, kad gana daug apie Simą sužinojęs iš savo sūnaus, kuris apie jį mokėsis mokykloje. Stebėjosi Simo didele energija ir pareiškė stengsis jį ko tiksliau pavaizduoti televizijos ekrane. Ši rolė A. Arkinui yra labai svarbi, nes ji yra jo pirmą dramatinę rolę per televiziją.

Šio mėnesio pabaigoj Simas Kudirka žada aplankyti filmo sukimo vietovę — Portsmouth, N.H. Filmą gamintojai yra pakvietę jį pažiūrėti filmo gamini-mo eigos. Kartu su Kudirka yra pakviesta ir Lithuanian Information Service.

L.I.S.

LITUANISTINIAI KURSAI, KURIEM NERŪPI LIETUVIŠKUMAS VILNIAUS KURSŲ PROPAGANDINIAI TIKSLAI

Vliko tarybos posėdy balandžio 30 buvo perskaitytas toks pranešimas:

"Pavergtoj Lietuvoj veikianti propagandinė Tėviškės draugija verbuoja išeivijos jaunimą į vadinamuosius lituanistikos kursus Vilniuj. Tokių kursų jau yra buvę keletas. Jų dalyviai, sugrįžę į JAV, pasisako nevienodai: vieni mato lituanistinės naudos, o kiti piktinasi sovietine propaganda. Iš 1976 vasaros kursų programos matyti, kokiam jaunimui tie kursai taikomi, kas juose dėstoma ir kas yra dėstytojais.

1. Kursų programa sudaryta brandesnio amžiaus jaunimui ir platesnio išsilavinimo studentams.

2. Kalbotyros, tautosakos, dramaturgijos, architektūros bei kitų lituanistikos šakų paskaitas skaito kompartijos parinkti, jai ištikimi, bet kompetentingi tų šakų žinovai.

3. Temos ir dėstytojai, kurie tas temas gvildena, suderinta neblogai, todėl galima būtų manyti, kad grynoji lituanistinė kursų dalis išeivijos jaunimui galėtų būti naudinga.

VILTYS

VIENYBĖS SIEKIAI

(atkelta iš 1 psl.)

radarbiai, Romos kurijos vyskupai ir kunigai. Į iškilmes buvo taip pat pakviesti pasaulio kraštų diplomatiniai atstovai prie Apaštaly Sosto, anglų bendruomenės Romoj nariai.

Prieš pamaldas Paulius VI ir dr. Coggan atskirose kalbose dar kartą pabrėžė, jog katalikų ir anglikonų Bažnyčios toliau tęs jau sėkmingai vykstantį dialogą, siekiant pilnos vienybės, už kurią meldėsi patis Kristus.

Ekumeninės pamaldos buvo užbaigtos popiežiaus Pauliaus VI ir anglikonų primo bendru palaiminimu. Po pamaldų abu pasirašė bendrą katalikų ir anglikonų pareiškimą. (LRTV)

viškumo sustiprinimo, jiems rūpi palankios okupacinei sovietinei santvarkai nuotaikos sudarymas."

-o-

Šia proga pakartojam Lietuvos laisvinimo darbo konferencijos, įvykusios 1974 spalio 26-27 White Plains, New York, dvi sutartas išvadas Lietuvos laisvinimo darbo sampratos ir lietuvių bendravimo klausimu:

"1. Lietuvos laisvinimo darbo konferencija, išklausiusi ir apsvarsčiusi pranešimą apie Lietuvos vadavimo sampratą, nutarė dar kartą pareikšti nepakeičiamą laisvinimo veiksmų nusistatymą siekti nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo, remiantis nekintančia lietuvių tautos valia, Lietuvos valstybingumo apraiškomis ir lietuvių išeivijos tautine pareiga savo tautai padėti išsilaisvinti iš okupacijos.

2. Lietuvos laisvinimo darbo konferencija drauge su visa lietuvių išeivija protestuoja prieš okupanto vykdomą pagrindinių žmogaus teisių paneigimą Lietuvoj, ypač prieš religijos persekiojimą ir Lietuvos žmonių bendravimo su kitais kraštais varžymą.

Kiek įmanoma okupacinio režimo varžtų ribose, laisvojo pasaulio lietuviams tikslinga puoselėti ir plėsti ryšius su pavergtoj Lietuvoj gyvenančiais tautiečiais išeivijos tautiniam tapatumui su savo tauta išlaikyti ir solidarumui su ja ugdyti. Tuos ryšius mezgant ir palaikant, išeivijos lietuviams tenka vadovautis savo sveika nuovoka, sąžinės jautrumu ir tautiniu sąmoningumu, vengiant bet kurių veiksmų, kurie galėtų pakenkti Lietuvos valstybiniam tęstinumui ar lietuvių tautos pastangoms išlikti ir išsivaduoti iš okupacijos."

1974 konferencijoj dalyvavo Altos, JAV Lietuvių Bendruomenės, Kanados Lietuvių Bendruomenės, Lietuvos Laisvės Komiteto, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Vliko atstovai, be to, Lietuvos diplomatinės tarnybos stebėtojas. (Elta)

DOVANA — IRENOS VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageidaujamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Darbo valandos: trečiadi. ir penktadi. nuo 12 iki 6 val. Šeštadi. nuo 10 val. iki 4 val. Kitomis dienomis — susitarus. Tel. 296-5250. Namų tel. 296-5359. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų — vakarais — (516) 757-4296.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių par-duotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos kopyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurio miesto daly.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokai nuo Woodhaven Blvd.).

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radijo aparatų taisymo krautuvė, rasite visada gerą patarnavimą. Vincentas Kuriškas, išdirbęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautuvę ir kviečia visus apylinkės lietuvius jų patarnavimais pasinaudoti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y. 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

DALĖ POVILASKAITĖ-SELLEI, sav., "Friendly Spirits Wines & Liquors", 146 E. Main St., New Britain, Conn. 06051. Tel. 224-4808. Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų, mažais ir dideliais kiekiais įvairiom progom. Nuolaidos daromos pagal imamą kiekį. Užsakymai priimami ir telefonu, reikalui esant pristatoma į namus be atskiro atlyginimo. Patarnavimas malonus ir sąžiningas.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštadi. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmadi. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratęsti prenumeratą 1977 metams

Vardas ir pavardė

Adresas

Darbininko prenumerata yra 12 dol. metam. Naujiem skaitytojams pirmiem metam tik 10 dol.

Siunčiu už prenumeratą \$

Už kalendorių \$

Spaudai paremti \$

Siunčiu skolą už 1975-6 m. \$

P.S. Kai kurie skaitytojai yra paprašyti apsimokėti prenumeratą už 1975-6 metus, bet nekreipia dėmesio. Nesulaukus mokesčio, Darbininkas bus nutrauktas pagal pašto reikalavimus. DARB ADM.

ŽINIARAŠČIUI BRIDGES PASIRODŽIUS

Š. m. balandžio antrojo pusėj pasirodė naujas periodinis leidinys, skiriamas Amerikos lietuviams. Savo formatu (žiniaraščio pobūdžio) ir išvaizda (rudais dažais ant gelsvo popieriaus) šis 8 puslapių leidinys, pavadintas Bridges, skiriasi nuo kitų mūsų biuletenių ir laikraščių. Bet svarbiausia — skirtinga yra jo paskirtis. Mat, Bridges yra skiriamas lietuviškai nemokantiems tautiečiams.

Prie Pranciškonų spaustuvs Brooklynne teko susitikti su Bridges redakcinio kolektyvo nariais. Jie krovė pusketvirtą šimto svarų dėžes į automobilį. Tai buvo V. Jurgėla iš New Yorko ir bostoniškiai G. Karosas, R. Manomaitis ir A. Budreckis. Pastarasis atsakė į jam pateiktus klausimus.

—o—

Jūsų biuletenis anglų kalba, Bridges, yra skiriamas Amerikos lietuviams. Bet turim Lituanus ir Lietuvių Dienų žurnalus. Kuo skiriasi Bridges nuo šių leidinių?

Bridges paskirtis yra informuoti čia gimusius lietuvius bei tuos tautiečius, kurie atitolę nuo lietuvių visuomenės, apie mūsų visokeriopą veikimą. Čia telkiamos žinios anglų kalba apie padėtį okupuotoj Lietuvoj, apie lietuvių užsimojimus ir pasiekimus tiek savame krašte, tiek išeivijoj, apie mūsų kultūrinį, mokslinį ir socialinį bei politinį gyvenimą. Trumpai drūtai, norim perduoti per amerikietiską prizmę pasaulio lietuvių siekius, pastangas ir pasekmes.

Bet turim angliškų skyrius Tėvynėj, Garse, Vienybėj. Taip pat ir Lietuvos vyčių oficioze Vyty. Ar Bridges nebus pastangų dvigubinimas?

Anaipat! Nemėginam konkuruoti su šiais laikraščiais. Jie irgi atlieka naudingą visuomeninę funkciją. Tačiau jų perspektyva ribojasi leidėjų organizacijų rėmiais. Kitaip sakant, Jūsų suminėti laikraščiai yra skiriami tam tikrų ideologinių ar sociologinių organizacijų nariams. Bridges bandys pasiekti visus Amerikos lietuvius, nežiūrint, prie kurių draugijų jie priklauso. Stengsis įžiebtį meilę bei prielankumą lietuvių idealams, atgaivinti susidomėjimą lietuvių veikla ir tautinį sąmoningumą. Čia ir bus pagrindinis skirtumas tarp Bridges ir kitų laikraščių, kurie turi angliškų skyrius. Grįždamas prie pirmo klausimo, norėčiau pridurti, kad Lituanus yra grynai akademinis žurnalas, ne bendro pobūdžio laikraštis. O Lietuvių Dienos, nors ir turi gerą anglišką skyrių, yra dvikalbis žurnalas su persvara į lietuviškai skaitančių visuomenę.

Tur būt, sutiksit su pastaba, kad mintis informuoti angliškai skaitančius lietuvius nėra naujovė.

Emfatiškai sutinku. Jau 1928-30 katalikų ir socialistų spaudoj buvo keliama siūlymai sudominėti ateivių vaikus "lietuviškais reikalais", įvedant "angliškų skirius". Buvo daug trumpalaikių pastangų steigti laikraščius ir žurnalus anglų kalba. Bet tos pastangos nuėjo niekais, kadangi vyresnieji redaktoriai nesuiprato amerikietiško mentaliteto, o jaunesniems korespondentams stigo žinių ir nuovokos apie lietuvių visuomenės dinamiką. Praeity visų pastangos buvo pakreipti jaunimą į tam tikrą srovę ar ideologiją. Šiais laikais tokios pastangos būtų ribotos, nes pirmenybė priklausytų lietuviško sąmoningumo išlaikymui ir sustiprinimui. Stengsimės atlietuvinėti ir sulietuvinėti skaitytojus, o ne puoselėti tam tikrą programą ar doktriną.

Bet Jūsų biuletenio rubrikoj yra aiškiai įrašyta, kad šio žiniaraščio leidėjas yra JAV Lietuvių Bendruomenė. Ar tai neužantspaudoja tam tikro polinkio?

Iš dalies taip. Kiekvienas mecenatas turi savo motyvus. Visai natūralu, kad Bendruomenė norėtų skleisti bendruomeniškumą lietuvių tarpe. Buvo lyg dėsni-

ga, kad Lietuvių Bendruomenė rūpintųsi visų lietuvių tautiškumo išlaikymu. Visom idėjom skleisti reikia tam tikrų susižinojimo priemonių. Laikraštis kaip tik ir yra pagrindinė susižinojimo priemonė. Dėl to JAV LB krašto valdyba savo iniciatyva nutarė leisti informacinį leidinį Amerikos lietuviams informuoti. Bet tuo ir baigiasi Bridges "politinė linija". Bendruomenė savo chartoj ir principuose kategoriškai pasisako už lietuviybės išlaikymą. Tik apgalvestautina, kad prieš 20, tikriau — prieš 28 metus nekilo šitokia iniciatyva. Daug neįžūstamai nubyrėjo per tuos tris dešimtmečius...

Gal trupučiuką detalizuosit šią mintį?

Paprastai kalbant, išeivija yra lyg žvaigždės galaktikoj. Laiko būvy žvaigždžių konsteliacijos atitolsta viena nuo kitos. Reiškia, visata plečiasi. Taip pat ir su lietuviams išeiviais. Laikui bėgant, jie atitolsta nuo kamieno — tautos, nuo lietuvių visuotinių siekimų, idealų, nuo lietuvių kalbos ir drauge nuo lietuviškos galvosenos. Į jų atitolimą veikia amerikanizacija, vietos aplinka, asimiliacija, komfortai, svetimųjų vertybių įsisavinimas ir įvairiaspalvės vilionės. Mūsų žurnalistai šį socialinį reiškinį apibūdina terminais: nutautėjimas, asimiliacija, indiferentiškumas, beasmeniškumas ir pan.

Yra rimtų kultūrininkų ir veikėjų, kurie sako, kad anglišką lietuvių biuletenis yra peilis lietuvių kalbos vartosenai. Ar neumatot pavojaus, kad Bridges atitrauks lietuvių nuo gimtosios kalbos ir tuo būdu jų nutautinimą paskubins?

Visų pirma noriu atsakyti, kad redakcinio kolektyvo svajonė yra išlaikyti lietuvių kalbą. Ji išeivijoj dėl įvairių priežasčių nyksta. Bet ar tai reiškia, kad reikia pasmerkti visus lietuvius, kurie švabezuoja. "Žydiškai kalba" arba tik "angliškai šneka"? Reikia rimties, pusiausvyros. Faktas yra, kad mum reikia naujų ir gajų jėgų. Mažėjant lietuviškai kalbančiųjų skaičiui išeivijoj, lieka milžiniški lietuviško potencialo rezervai. Mūsų būklė reikalauja, kad žmogus galvotų lietuviškai, didžiulę tėvų ir protėvių darbais bei kultūra, sutiktų savo valia dirbti už lietuviybės vertybes ir lemiama momentu stotų petys į petį su broliais tėvynėj nepriklausomai valstybei atstatyt. Gal vizija perdėm romantiška, bet kiekviena vizija turi bent grūdą tikrovės. O mūsų tikrovė yra tokia, kad atstumiam padorius ir gabius žmones, kurie norėtų prisidėti prie lietuviškos veiklos, bet nesugeba prabilti tėvų kalbos žodžiais. Esam per mažą tauta jiems atstumti, ypač kada dar galim nemaža jų užverbuoti lietuviųbei. Jų potencialas ir energija yra mum būtinas išganymas.

Reiškia, tikitės, kad dar yra galimybių įkvėpti lietuviškas vertybes ir norą išlaikyti lietuviybę čigiminių tarpe?

Tikriausiai!

Gal leisit paklausti, kam dalsint šį žiniaraštį?

Per tris mėnesius pavyko sudaryti adresatų sąrašus. Pavardes ir adresus surinkom iš pažįstamų, draugų, SLA ir SLRKA, vyčių, mišrių šeimų, vietinių draugijų ir parapijų veikėjų ir pan. Galim tvirtinti, kad sąrašai atstovauja Amerikos lietuvių visuomeniniam skerspūviui. Adresatai yra įvairaus amžiaus, įvairių kolonijų ir įvairių interesų. Nors 40% adresų yra iš Massachusetts ir Illinois valstijų, vis vien sąrašuose yra lietuvių iš 22 kitų valstijų. Laiškais becinispausdavimui 2,500 egzempliorių. Vietos LB apylinkės taip pat gavo pirmąjį numerį platiniui.

Gal paslaptis? Koks tiražas?

Planuojam išplatinti tris laidas po 5,000 tiražą.

Tai nemažas kiekis. Tur būt,

Algirdas M. Budreckis, Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos leidžiamo laikraščio "Bridges" redaktorius. Nuotr. K. Čikoto

išlaidos didelės?

Taip, susidaro nemaža išlaidų. Mat, vadovaujamas visuomenine patirtimi, kad reikės bent tris numerius išleisti su rizika, kol laikraštis "prigys" skaitytojų tarpe.

Tur būt, ieškot ir aukų, ir spaudos bendradarbių?

Ir dar kaip! Tikimės, kad visuomenė įvertins mūsų pastangas.

Kodėl naudojot naujadarą "žiniaraštis" vietoj įprasto "biuletenio" termino?

Biuletenis yra specifinis mažo tiražo leidinys. Mūsų leidinys atitinka amerikiečių "newsletter". Vadinasi, perduodam trumpai ir joksiai pagrindinę informaciją. Joks straipsnelis nebus per 160 žodžių. Suprantam šių laikų dinamiką. Žmonės pripratę prie televizijos ir naujienų žiupsnelių, "neturi laiko" skaityti ilgų straipsnių. Visi nori "instant news". Aktualijų. Bridges taikosi prie laiko dvasios.

Kokias žinias mėginat perduoti mišriai skaitytoj publikai?

Vadovaujamės taisykle: skaitytojas sugeba viską išmokyti. Turim trumpų straipsnių apie lietuvių disidentus, padėtį krašte, organizacijų renginius, žymesnius Amerikos lietuvių, apie knygas, žodynus, gramatikas ir stovyklas. Kulinarinių menų mėgėjus informuojam, kur galima gauti virimo knygų anglų kalba. Žodžiu, stengiamės perduoti viską, kas sudomintų Amerikos lietuvių, kuris dar brangina savo kilmę, bet, deja, nebeskaito lietuviškai. Panašius žiniaraščius jau turi Amerikos italai, lenkai ir slovakai.

Minėjot redakcinį kolektyvą. Kas jį sudaro?

JAV LB krašto valdyba mane įgaliojo imtis iniciatyvos sudaryti štabą, kuris suredaguotų ir išleistų žiniaraštį. Pakviečiau ir štabą savo amžininkus ir jaunesniosios kartos atstovus, kurie turėjo reikalo su spauda ar yra dirbę su angliškai kalbančiais lietuviams.

Kas buvo pakviesti į redakciją? Kokios jų kvalifikacijos?

Buvo pakviestas Mykolas Drunga, jaunesniosios kartos publicistas ir mintytojas. Taip pat Algirdas Dumčius ir Algirdas Mitkus, kurie dirbo amerikiečių spaudoj. Pakviečiau Gintarą Karosą, kuris savo laiką suredaguoja aštuonis numerius laikraštuko, skirtą jaunimui. Sutiko dirbti Vytautas Jurgėla, kuris buvo ir yra jaunimo aktyvistas, dirbęs spaudos darbus. Į redaktorius ateina jaunimo aktyvistas Edvardas Meilus Jr., kuris vadovauja Worcesterio lietuvių radijo programai. Dr. Viktoras Stankus yra įvairių jaunimo leidinių bendradarbis. Jonas Stundžia Jr. yra raštingas jaunimo veikėjas. Tai yra Bridges redakcinis branduolys. Štabas dar išsiplės. Norim išplėsti ir bendradarbių-korespondentų tinklą. Laukiam straipsnių bei pastabų. Rašykite redakcijai oficialiu adresu: Bridges — Lithuanian American Newsletter, P. O. Box 9061, Boston, Mass. 02114.

ŠVENTOJO RAŠTO TAUTA

(atkelta iš 3 psl.)

Laiko eigoje vis daugiau ir daugiau žydų būrėsi į želotų (smarkuolių arba karštuolių) bendrijas, kurios, viešai ar slapta, ruošėsi ginkluotam sukilimui. Vis dažniau pasitaikydavo išsišokimų. Prokuratoriaus Felikso (51-60 m. po Kristaus) valdymo metu (prieš jį buvo tardomas apaštala Paulius) karštuolių grupės tiesiog iš kailio nėrėsi. Smurto veiksmams tapo kasdieniniu reiškinio. Felikso žiaurumas karštuoliams iššaukė vis didesnį žydų kerštą romėnams. Albinas (62-64 m. po Kristaus), atšauktas dėl kyšių ir žiaurumo, paleido kalinius ir visą kraštą užtvindė plėšikais. Paskutiniam prokuratoriui, Florui, valdant (64-66 m. po Kristaus), visame krašte liepsnojo sukilimo nuotaika. Jis ją dar labiau sukurstė. Nei iš šio, nei iš to ėmė ir apiplėšė Šventyklos išdą. Žydams protestuojant, juos baudė prikalimu prie kryžiaus. 66-tais m. užsidegė visuotinis sukilimas prieš Romą. Žr. Morkaus evangeliją: Žydijos galas (Šventyklos sugriovimas) ir amžiaus pilnatvė.

Sukilimas buvo pralaimėtas vos jam prasidėjus. Romėnų karinės jėgos buvo puikiai paruoštos ir labai stiprios. Generolų Vespasiano ir Tito vadovaujami, legionieriai sėkmingai sustabdė sukilimą 70-tais m. po Kristaus. Tik maži pasipriešinimo židiniai išsilaikė iki 73 metų (Masada ir jos gynėjai). Jeruzalė labai nukentėjo karo metu. Šventykla buvo visiškai sunaikinta. Trečią kartą savo istorijoje žydai išgyveno pribloškiantį pralaimėjimą. O vis dėlto iš jo išliko gyvastigė.

Politiniai, visuomeniniai ir ekonominiai veiksniai daug prisidėjo prie žydų sukilimo įsilipties. Tačiau pats svarbiausias veiksnys buvo religinis. Daugumas sukilimo vadų save laikė tikrais Makabėjų palikuonimis ir kovojo tikėjimo vardu. Tiek sukilimą, tiek pačių žydų tautą galima suprasti tik jos tikėjimo rėmuose.

Potremtinė žydų tikėjimo raida

Babiloniečiams sunaikinus Jeruzalę ir ištrėmus žydus 587 m. prieš Kristų, religinis atgimimas tremtyje vėl atkūrė žydų bendriją. Tremties metu pranašai ir vadaai drąsiai tvirtino, kad Babilono pergalė nebuvo jų Dievo Jahvės silpnumo įrodymas, bet jo pasirinktas būdas atreikšti savo tautos nuodėmių teismą. Tačiau Jahvė teisia ne tam, kad nubaustų, bet tam, kad išganytų. Jis yra Dievas, kuris išgano teisdamas. Žydai prisiminė didįjį pranašą — Amosą, Osejį, Izaiją ir Jeremiją — žodžius ir suprato, jog jie iš anksto buvo įspėję Dievo tautą, kad nepaklusnumas veda į pražūtį. Pati tremties liudijoj pranašų žodžiams.

Tremtyje būta pranašo, kurio net vardo nežinome ir kurio žodžius skaitome pas Izaiją 40-55 (66P). Izaijo knyga yra antologija: Pirmas Izaijas 1-39, Antaras Izaijas 40-55 (66P), gal būt, ir Trečias Izaijas 56-66. Trys požymiai juos skiria vienas nuo kito: istorija, teologija ir poetinis genijus. Tas pranašas įžūrėjo Kyro, persų karaliaus, leidime žydams grįžti į gimtąjį kraštą nuolatini Dievo rūpinimais savo tautą. Duodamas jiems progos atsinaujinti tremtyje, Dievas

Beje, kodėl parinkote pavadinimą "Bridges"?

Bridges, arba Tiltai, reiškia mėginimą pratęsti susižinojimo bei susipratimo kelius į tuos, kurie stovi anapus organizuotus lietuvių visuomenės. Jei Bridges žiniaraščiu pavyks atskleisti lietuviškus užmojus, siekius, laimėjimus ir kultūrinės vertybės atitolusiam nuo visuomenės lietuviui ir jį grąžinti į mūsų lietuvišką giminę, tai šis leidinys pasieks savo tikslą su kaupu.

leido jiems suprasti, kad jis yra ne tik jų tautos Dievas, bet ir vienintelis tikras Dievas visuotėje. Jų tautos pašaukimas yra likti ištikimais ir paklusniais jo valios ir gerumo liudininkais pasaulyje.

Iš tremties grįžtančių žydų vada, bandydami išreikšti tautos nuodėmę ir Dievo teismą, išskėlė tris pagrindinius tautos nuopolumus: 1) žydai pasidavė stabmeldystei, kreipdamiesi į svetimus dievus ir nepaisydami, kad tik Jahvė yra Dievas; 2) žydai nusikalto ir pačiame Jahvės garbinime, sudergdami savo apeigas su svetimų dievų apeigomis; 3) žydai nutolo nuo Jahvės, negyvendami pagal jo apreištus įsakymus. Nenuostabu, tad, kad potremtinė žydija buvo pasiryžusi truks-plis saugotis priemaišų tikėjime, apeigose ir gyvenime. Žydai jautėsi pagaliau suprastę, ką Dievas juos mokė per tremties sunkią dalį ir kančias. Per šiuos istorinius įvykius Dievas vėl jiems priminė, kad jų pašaukimas yra pažinti tikrąjį Dievą, jį garbinti ir

gyventi pagal jo valios reikalavimus.

Šis įsitikinimas žydus privedė prie partikuliarizmo arba ekskliuzyvizmo. Ne vien tik įsitikinimas, kad jie yra Dievo Tauta, atskyrė žydus nuo kitų tautų. Įsikibę į savo tikėjimą, apeigas ir savitą gyvenimo būdą, žydai ėmė sąmoningai vengti viso, kas galėtų silpninti jų savimone. Šia kryptim ėjo Ezra ir Nehemijas (potremtinės žydijos vada, kurių veikla ir įtaka aprašoma Ezros ir Nehemijo knygose Senajame Testamente). Žydams buvo uždrausta vesti arba tekėti už svetimtaučių, mišrios moterystės turėjo būti išardytos. Potremtinę žydijos laikyseną galima suprasti tik turint dėmesyje jos šaltinį — uolumą tikėjimui ir karštą troškimą būti ištikimais Dievui. Kadangi šis uolumas ir ištikimybė apėmė visus gyvenimo poreikius, bendrauti su kitaip tikintčiais ir gyvenančiais buvo laikoma pavojinga.

(Bus daugiau)

JAV LB PROTESTUOJA IR KVIEČIA PROTESTUOTI DĖL BŪSIMO LEIDINIO

Prieš keletą savaičių plačiai skaitomas *National Geographic* žurnalas savo skaitytojams išsiuntinėjo pranešimą, kviečiantį papiginta kaina užsisakyti specialiai leidžiamą leidinį "Kelionė skersai Rusijos — Sovietų Sąjunga šiandien". Leidinys išspausdė išėsiąs vasaros pradžioj.

Susipažinęs su minėtame pranešime esančiu leidinio turiniu, JAV LB visuomeninių reikalų tarybos narys Antanas B. Mažeika, antros kartos Amerikos lietuvis, JAV LB-nės vardu stipriai reagavo ruošiamo leidinio autoriui ir žurnalo vyr. redaktoriaus padėjėjui Bart Mc Dowell.

"Noriu Jus painformuoti", rašė Ant. Mažeika, "kad Estijos, Latvijos ir Lietuvos gyventojai nėra slavai nei Jūsų netiesiogiai užsimintos patenkintos panslavinės Rusijos dalis. Pastebėkit, kad, nors Jūs naudojate terminą 'skirtingas', aprašydami sov. Sąjungą, knygos pavadinimas *Rusija* automatiškai iškelia vienodumą. Daugiau kaip 51 procentas Sov. Sąjungos gyventojų nėra rusai. Baltijos valstybės į šią nesavaronišką unitą buvo įjungtos tik įvykdžius Molotovo-Ribbentropo paktą susitarimus. Iki šios dienos JAV-ės nepripažįsta Baltijos valstybių nelegalaus užgrobumo ir inkorporacijos į Sov. Sąjungą (tai patvirtina JAV administracijos 1977 vasario 16 pareiškimas). JAV LB ir kitos organizacijos šiuo metu ruošia Europos saugumo ir kooperacijos komisijai Washingtono dokumentinę medžiagą, gautą iš disidentų Lietuvoj. Ši dokumentacija bus dalim JAV-ių pateikiamų duomenų — memorandumų būsimai Belgrado konferencijai."

"Mes protestuojam prieš Jūsų turimą nusistatymą politiniu klausimu", teigia Mažeika, "kad 'ši knyga nebando aiškinti sovietinės politikos iš bet kokių taškų. Ji padės jums suprasti, kaip šie didžiai skirtingi žmonės, atskirti didelių nuotolių, gyvena, galvoja ir dirba po tą pačią vėliavą'. Kaip mes pajėgsim tai suprasti? Kaip Jūs galite išvengti politinių problemų, aprašydami politiškai sistemą pasaulį? Kiekviena gyvenimo apraška, nuo lopšio iki karsto, yra valdžios kontroliuojama. Mes stipriai patariame, kad *National Geographic* žurnalas šiame leidiny smulkiai paliestų kritišką klausimus, liečiančius žmogaus teises ir laisvo apsisprendimo problemą Baltijos valstybėse. Tai būtų ypač prasminga, kai prez. Carteris žmogaus teisių problemai šiuo laiku teikia prioritetą."

Pareiškęs, kad JAV LB-nei tokia interpretacija yra nepriimtina ir kad Baltijos valstybės negali būti laikomos Rusijos dalimi, A. Mažeika jam pasiuntė Washington Post laikraštį išspausdintą dr. R. Krickaus straipsnį apie žmogaus teisių pažeidimus. Kiek vėliau atskira siuntė buvo pasiųstas ir JAV LB metraštis leidinys tuo pačiu klausimu. Redakcijai buvo pasiūlyta su JAV LB atstovais susitikti ir plačiau reikalą pasvarstyti.

I A. Mažeikos balandžio 22 laiško žurnalo redaktoriaus padėjėjas ir leidinio autorius Bart McDowell atsakė skubiai — balandžio 25 laišku. Pareiškęs, kad jis pilnai suprantąs galėjusį kilti susirūpinimą dėl būsimio leidinio, naudojantis prisistatuoju pranešimu, McDowell išreiškia savo nuomonę, kad šiuo metu spausdėjęs esanti knyga lietuvių nuramins.

I A. Mažeikos klausimą "Kaip Jūs galite išvengti politinių problemų, aprašydami politiškai sistemą pasaulį?" McDowell tiesiogiai neatsako, nors ir paminė, kad sovietų palydovas Kirgizijos panašiai jį užklauses ir jis jį cituojąs knygos įvade. McDowell teigia: "Knyga aiškiai pristato sąlygas, kuriose mes dirbom, mūsų sekima, trūkstantį oficialių palydovų buvimą, negalėjimą prieiti prie kai kurių žmonių ir liesti kai kurias temas... Skaitytojai dėl to aiškiai yra perspėjami. Aš taip pat cituoju atvirą prisipažinimą komunistinės Lietuvos sovietinės socialistinės respublikos užsienio reikalų ministerio Vytauto Zenkevičiaus, teigiančio: 'Aišku, mes jums norim parodyti, ką mes turim geriausio, lygiai kaip jūs tai darytumėt JAV-se'. (Tai vienintelė citata iš p. Zenkevičiaus). Mes taip pat knygoj specifiškai paminim, kad JAV-ės nepripažįsta sovietų įvykdytos aneksijos."

Redaktoriaus McDowell paaiškinimai suteikia mums, lietuviams, dar daugiau rūpesčio. Todėl JAV LB krašto valdyba, siekdama išvengti liūdno patirties, turėtos su *Encyclopedia Britannica*, maloniai prašo bendruomeninių vienetų ir paskirus tautiečius skubiai rašyti laiškus knygos autoriui Bart McDowell ar *National Geographic* sekretoriui Owen R. Anderson, prašant knygoj aiškiai nušviesti Baltijos tautų identitetą, savitą įvykdytą aneksiją, vykdomą genocidą ir visą eilę reiškinų, liudijančių šių tautų norą būti nepriklausomomis. Rašyti: *National Geographic Society*, 17th & "M" Streets, Washington, D.C. 20036.

JAV LB Inf.

KELIAUJA SU DIDELIU ENTUZIAZMU

Pasikalbėjimas su prof. A. Klimu, išvykstančiu į Pietų Ameriką

Dr. Antanas Klimas, Rochesterio universiteto kalbų profesorius, su paskaitomis išvyksta į Pietų Ameriką. Jis kalbės lietuvių jaunimui apie lietuvių kalbą. Darbininko redakcija, įvertindama šį jo žygį ir pastangas šviesi jaunimą, padarė šį pasikalbėjimą. Prof. A. Klimui buvo pasiųsti klausimai, į kuriuos jis ir atsakė raštu. Linkėdami jam geros kelionės, spausdiname šį pasikalbėjimą. (Red.)

-o-

1. Kas sumanė šią kelionę į Pietų Ameriką?

Šią kelionę sumanė, pasiūlė ir suorganizavo vienas žmogus: PLB V-bos vicepirmininkas jaunimo reikalams, arba jaunimo vicepirmininkas, Romas Kasparas.

2. Kas daugiausia parodė iniciatyvos ir kas angažavo?

Šį klausimą jau beveik atsakiau, atsakydamas į pirmąjį, tačiau norėčiau paminėti, kad, kai p. Kasparas šį sumanymą pasiūlė visai PLB V-bai, jo planas buvo priimtas vieningai.

3. Kas Jus ten siunčia? Lietuvių Bendruomenė? Ar ji apmokės kelionės išlaidas?

Ši kelionė yra organizuojama ir finansuojama PLB valdybos. Ji ir sumoka visas kelionės išlaidas, t.y. nuperka man lėktuvo bilietus.

4. Kada buvo pradėta ši kelionė planuoti?

Jau pernai, rudenio p. mat, rugpjūčio mėnesį vyko Kent State universiteto ir PLJS Ryšių Centro organizuojami lietuvių kursai. Tai buvo netoli Akron, Ohio, jėzuity rekollekcijų namuose, vad. Loyola of the Lakes. Į šiuos kursus buvo atvykęs ir PLB vicepirmininkas Romas Kasparas. Vieną dieną jis mane ir klausia: "Kokias sąlygas norėtumėte gauti, jeigu

tektų pavažiuoti su paskaitomis pas P. Amerikos lietuvius?" O aš, žinote, džūkas, tuojau "užsidediau" ta idėja ir sakau: "Užmokėkite kelionės išlaidas, ir viskas..." Tai taip viskas ir prasidėjo, bevaikščiojant Ohio pievomis. Vėliau, gavęs PLB V-bos vieningą sutikimą, Romas Kasparas pradėjo rašyti į įvairius P. Amerikos kraštus, kur daugiau yra lietuvių. Aš manau, galite įsivaizduoti, kiek jam tai kainavo laiko ir pastangų, nes kai kas negreitai atsakė, kiti visiskai neatsakė, teko kreiptis kitur, bet, pagaliau, viskas susitvarkė.

5. Ar turite aiškų savo kelionės maršrutą — kada kur būsite?

Taip, viskas jau aišku, kaip "ant delno". Išskrisiu gegužės 17 — tiesiog į Bogotą, Kolumbijoje. Bogotoje būsiu ligi gegužės 22. Tada skrisiu dar į Medeliną (isp. Medellin) ir ten būsiu ligi gegužės 25. Gegužės 25, vakarop, jau būsiu Buenos Aires, kur išbūsiu ligi birželio 1. Birželio 1 išskrisiu į Montevideo, Urugvajuje. Ten būsiu ligi birželio 8, kada vyksiu į Sao Paulo, pas Brazilijos lietuvių. Brazilijoje būsiu ligi birželio 16, o nuo birželio 16 ligi 23 būsiu Caracas, Venecueloje. Iš ten grįšiu namolei.

6. Kas vietoje rengia Jūsų paskaitas, ar Lietuvių Bendruomenė ar kokios kitos organizacijos?

Kur tik veikia PLJS skyriai, ten paskaitų organizavimą tvarko Jaunimo Sąjungos valdybos, arba skyriai. Taip dabar tas organizavimas atrodo: Jaunimo Sąjunga viską rengia Kolumbijoje ir Argentinoje, Brazilijoje rengia Jaunimo Sąjunga kartu su LB, Venecueloje viską tvarko LB, o Urugvajuje — Urugvajaus Lietuvių Kultūrinė Draugija.

7. Kokiomis temomis kalbėsite?

Prof. Antanas Klimas su paskaitomis vyksta į P. Ameriką. Nuotr. R. Kisieliaus

Numatyta, kad kiekvienoje vietoje mano paskaitėlės vyks tris vakarus. Kalbėsiu maždaug tokiomis temomis: Lietuvių kalbos kilmė ir jos santykiai su kitomis indoeuropiečių kalbomis; 2. Lietuvių kalbos reikšmė lyginamojoje kalbotyroje; 3. lietuvių kalbos struktūra ir jos dabartinė padėtis. Kai kuriose vietose yra susidomėjimo ir kiek specialesnėmis temomis. Pvz., Brazilijos jaunimas nori, kad pakalbėčiau taip pat apie lietuvių pavardes bei lietuvių kalbos tames. Aš, žinoma, atsakyčiau į visus klausimus, kurių tik galės kilti, tiek, kiek galėsiu, nes niekas visko žinoti bei apreipti negali.

8. Kaip skelbia spauda, esate parengę leidinį. Ar Jūs jį pats parengėte? Kas finansavo išleidimą?

Taip, parengiau, žinoma, pats tokį, kaip Jūs gražiai sakote — "leidinį", kuris iš tikrųjų dar lyg ir "neišleistas", o tik padaugintas... Jame trumpai duodama pagrindinės žinios apie anas tris pagrindines temas (plg. kl. Nr. 7). Yra jame ir schemų, brėžinių, žemėlapių, kuriuos daugiausia paėmiau iš savo straipsnių (mat, tada nereikia prašyti leidimų...). Yra taip pat ir kelių puslapių santrauka ispanų kalba ir portugalų kalba. (Kaip žinote, beveik visur Pietų Amerikoje kalbama ispaniškai, o Brazilijoje — portugaliskai). PLB finansavo ir šio leidinio pagaminimą, t.y., užmokėjo už jo padauginimą ir persiuntimą į 6 anksčiau minėtas vietas P. Amerikoje. (Reikėjo siųsti paštu, nes tas leidinėlis, arba, teisingiau, padalas, būtų svėręs apie 25 svarus, o lėktuvu leidžiamą vežtis tik ligi 44 svarų...). Visą darėme labai ekonomiškai, tai to leidinio padauginimas (300 kopijų) ir išsiuntimas kainavo mažiau negu 200 dolerių. Jeigu reikės, galima bus ir vietoje to padalo daugiau pasigaminti. P. Amerikoje yra įvairios dauginimo mašinos.

9. Ar Jums teks aplankyti vietų universitetus? Gal turite kokių kvietimų?

Kaip jau minėjau, pagrindinis mano visos kelionės tikslas yra kalbėti apie lietuvių kalbą P. Amerikos lietuviams. Jeigu kur nors bus laiko ir progos, mielai norėčiau bent pamatyti, kaip atrodo vienas ar kitas universitetas, ar kita aukštojo mokslo institucija. Bet turiu jau ir oficialų kvietimą skaityti paskaitas Valsybiniai Urugvajaus universitete Montevideo mieste. Žinoma, kviečiamas sutikau, nes tai, manau, mūsų tikslui tik pasitarnaus. Ar kur daugiau gaustu kokių kvietimų, nežinau.

10. Jei tektų kalbėti anų kraštų universitetuose, kokia kalba skaitytumėt paskaitas?

Deja, teks skaityti angliškai, nes neturėjau laiko taip gerai pramokti ispanų kalbos, kad galėčiau laisvai skaityti mokslines paskaitas. Džiaugiuosi bent tuo, kad pramokau skaityti, ir suprantu nemažai... Bet man rašo iš P. Amerikos, kad ten nemaža dalis studentų suprantą angliškai. Be to, aš ten jau nusiunčiau kelių puslapių santrauką ispanų kalba, kurią jie ten patys žadėjo pasidauginti ir išdalinti studentams prieš paskaitas. Žinoma, būtų gerai, kad aš galėčiau laisvai kalbėti ispaniškai, bet aš esu taip užsiėmęs visokiais darbais, kad man labai trūksta laiko...

11. Kaip Jūs asmeniškai žiūrite į šią kelionę: ar esate patenkintas, ar keliaujate su entuziazmu?

Aišku, kad keliauju su dideliu entuziazmu, pasiryžęs, kaip kad sakoma, "kalnus nuversti", o kaip jau ten praktiškai išeis, tai vienas Dievulis nežino. Aš jaučiau pareigą savo paskaitomis bei pokalbiais, sakysime, patenkinti ir pateisinti PLB V-bos sudėtus pinigus, kurie juk mūsų pačių ir yra sumesti... Mane labai jaudina, su kokių dideliu entuziazmu man rašo P. Amerikos lietuviai, ypač jaunimas. Pagaliau, ir man pačiam labai įdomu ir, manau, bus labai naudinga. Trumpai, aš esu pasiryžęs, keliauju su dideliu noru, o šios kelionės "naudos" "rezultatų" aš jokiu būdu negaliu nei numatyti nei apibrėžti. Šia proga norėčiau viešai padėkoti PLB V-bai ir visiems, prisidėjusiems prie šios kelionės organizavimo.

BOSTON GLOBE

APIE KUDIRKA

Įtakingas Boston Globe dienraštis gegužės 8 išspausdino ilgą straipsnį apie Simą Kudirką. Straipsnyje Gloria Negri, Boston Globe korespondentė, Simo lūpomis atpasakoja sunkią Lietuvos okupaciją, vykdomą rusifikaciją, politinių kalinių likimą ir dabartinį laiką okupuotoj Lietuvoje vykstančią rezistenciją.

Šio straipsnio paruošime dalyvavo neseniai Vliko įsteigta Lithuanian Information Service (LIS). Boston Globe laikraštis panaudojo Simo Kudirkos nuotrauką, kuri buvo daryta LIS pokalbio su korespondente metu.

Po Simo Kudirkos nuotrauka yra ir Balio Gajausko nuotrauka, kurią Simas įteikė laikraščio korespondentei. Po Gajausko nuotrauka pažymėta, kad jis išbuvęs 25 metus Sovietų kalėjime už dalyvavimą rezistencijoje prieš Lietuvos okupantą. Taip pat paminėta, kad jis, kaip ir kiti buvę politiniai kaliniai, Sovietų Sąjungoje yra persekiojami.

Pokalby taip pat dalyvavo Vokietijos laikraščių korespondentė Brigitte Lebens-Nacos, kuri rengiasi parašyti platesnio masto straipsnį apie Simą Kudirką Vokietijos spaudai. (LIS)

kurie dar yra gyvi. Imta plačiai kalbėti, kad reikia laivą iškelti. Jis yra nuskendęs tokioje vietoje, kur niekas nepasikeitė. Viskas yra gerai išsilaikę. Laive buvo nemaža turtų. Jų vertė būtų didesnė, nei atsieitų pats laivo iškėlimas. Iškėlimo darbam išleistų apie 9 mil. dolerių.

Atplukdę į kokią uostą, padarytų muziejų. Iš jo vėl uždirbtų gerus pinigus, nes visiems būtų įdomu pamatyti to milžino vidaus įrengimus.

Nors jo griaučius ir iškels, bet niekas neiškels nuskendusių. Tik jų varda išliks artimųjų tarpe. Ir istorijoje išliks Titanikas, savo šurpini ir tragišku likimu visus gąsdinąs ir pamokąs — niekur negali žmogus būti saugus, nes visur jį tyko pavojai. (p.j.)

Atsiųsta paminėti

Juozas Toliušis — TRYLIK-TOJI LAIDA. Pasakojimų pynė jaunimui. JAV LB Švietimo Tarybos leidinys. 1976. Viršelis ir iliustracijos Aleksandro Jakšto Australijoje. Išleista su Lietuvių Fondo finansine parama. Spausdino V. Vijeikio spaustuvė Chicagoje. 256 psl. Kaina 4 dol. Gaunama šiuo adresu: Antanas Kareiva, 7030 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629.

Autorius knyga dedikuoja: Mieliesiems bendros klasės bičiuliams, '41-ųjų metų pavasarį išklydusiems į rytus ir į vakarus savosios dalios ieškoti.

1941 metų pavasaris Lietuvos gimnazijoje buvo toks, kokių anksčiau nebuvo buvę. Tryliktoji autoriaus aprašomoji laida, bendrusi laisvoji Lietuvoje, į gyvenimą išėjo žiauriai paliesta prieš metus prasidėjusios sovietinės okupacijos. Tai įdomi laida. Juo labiau ji įdomi, pačiam autoriui mokant skaitytoją sudominti savo literatūriniu žodžiu.

Į knygą sudėta dešimt pasakojimų. Pirmasis: Pirmoji kryžkelė — jaunystė. Paskutinis: Tryliktoji vėl susitinka.

Kazys Bradūnas — ALKANA KELIONĖ. Čikaga 1976. Išleido Ateitis. Grafika: Vytautas O. Virkau. 120 psl. Kaina 6 dol. Galima užsisakyti Ateities leidykloje, c/o Mrs. M. Bajorūnienė, 17689 Goldwin Drive, Southfield, Mich. 48075.

Šio eilėraščių rinkinio autorius anketesniuose savo rinkiniuose buvo grynai "bradūniškas", be ryškesnių tendencijų nukrypti į šalį. Tokiu būdamas, jis kritikų buvo teigiamai vertinamas jau prieš trisdešimt metų.

Ir šio rinkinio pirmoji dalis yra tokia pat bradūniška, kaip, sakysim, jo "Svetimoji duona", išleista Vokietijoje 1945. Čia sudėti trumpi eilėraščiai, suskirstyti į šiuos skyrius: Laiškai poetams, Tarp ugnies ir vėjo, Po šventojo įrašo akmeniu.

Antrojoje dalyje jau yra "tendencijų nukrypti į šalį", pvz., skyriuose "Mylimos ir žudomos raidės" ir "Vėlinių sekstetas". Vietoj lyrikos čia jau suskamba kai kuriuose eilėraščiuose proza bei retorika.

Joseph Boley — FLAMES FOR FREEDOM. Išleido Tautos Fondas. 1977. Spausdino Pranciškonų spaustuvė Brooklyn. Tiražas 8000 egz. 16 psl. Knygelę nemokamai galima gauti VLIKE, 29 West 57 St., New York 10019. Ten galima gauti ir kitos informacinės medžiagos.

Gegužės 14 suėjo penkeri metai nuo to laiko, kai, reikalaujamas Lietuvai laisvės, Kaune susidegino Romas Kalanta. Tos suaktyvios progos, VLIKO valdybos prašomas, Joseph Boley parašė anglų kalba šią knygelę. Turinys: The Irrepressible Urge to Action, The Torch is Lighted, The Afterglow. Knygelės gale pateikiamos kai kurios svarbios datos iš Lietuvos istorijos. Pačiame vidury — Romo Kalantos atvaizdas.

LIETUVIŲ TAUTINIŲ NAMŲ DEŠIMTMETIS. 1967-1977. Chicago. Iliustruota. 12 psl.

Turinys: Direktorių tarybos žodis, Lietuvių Tautinių Namų dešimtmečiui paminėti komitetas, Nariai tūkstantininkai, Programa, Mirusieji nariai, Trumpa dešimtmečio apžvalga.

A i d a i
vienas geriausių
kultūros žurnaly
išeivijoje.

Ar juos prenumeruoti?

BRANGI IR SKAUDI PAMOKA

Titaniko žuvimo 65 metų sukakčiai (6)

Nerimas New Yorke

Times Square aikštėje tada gyveno vienas pirmųjų radijo mėgėjų. Jis turėjo aparatuką ir mėgo vakarais gaudyti laivų siunčiamas telegramas. Ir taip nutiko, kad jis pagavo Titaniko laivo šauksmą SOS.

Jis pirmasis buvo tas, kuris pranešė miestui, kad laivas skęsta. Išbėgo tuoj po nakties dvyliktos į gatvę ir pradėjo šaukti. Žmonės dar judėjo. Išgirdę jo šauksmą, tik nusijuokė — kaip gali toks laivas skęsti.

Tačiau vienas žurnalistas patikėjo ir tuoj nuskubėjo į redakciją. Jau balandžio 15 ankstyvą rytą New Yorko laikraščiuose pasirodė žinutės, kad su Titaniku kažkas negerai.

White Star bendrovė dar balandžio 15, pirmadienį, 8:45 v. ryto pasiuntė telegramą į Titaniko laivą. Telegramoj rašė: girdėjom, kad turite sunkumų su motorais. Jei reikia, atsiųsime kitus laivus į pagalbą.

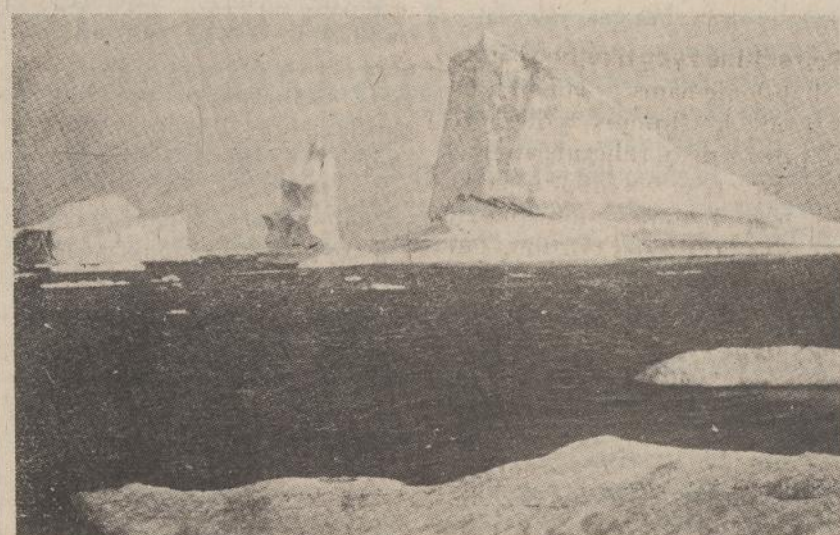
Ši telegrama niekada nepasiekė Titaniko, nes jis seniai buvo nuskendęs.

Atėjo žinios iš Carpathia laivo, ir New Yorko laikraščiai paskelbė tiesą — Titanikas, susidūręs su ledo kalnu, nuskendo. Pradėjo skelbti išsigelbėjusių pavardes.

Tuoj buvo skelbiami ir žuvusiųjų sąrašai. Jų tarpe buvo ir kun. Juozas Montvila.

Brolio Petro nerimas

Kun. J. Montvilos brolis Petras jau gyveno Brooklyne ir žinojo, kad kunigas plaukia Titaniko laivu. Ėmė nerimauti, kai pasigirdo pirmos žinios apie laivo nelaimę. Balandžio 15 vakare jis tikrai žinojo, kad laivas nuskendo. Tačiau dar turėjo vilties, o gal brolis išsigelbėjo. Jis lankėsi White Star bendrovės įstaigose. Jie pasakė, kad visas žinias skelbia spaudoj. Su kun. Vincentu Varnagiriu pa-

Ledo kalnas, į kurį atsitrenkė Titaniko laivas ir nuskendo.

siuntė telegramą į Londoną ir kun. K. Matulaitį paklausė: su kokių laivu išplaukė kunigas Montvila. Kun. K. Matulaitis atsakė trumpai — su Titaniku. Petras Montvila dar tebeturi šią telegramą išsaugojęs.

Petrui Montvilai buvo aišku, kad brolis jau nebeatplauks. Jis nuėjo pas kun. V. Varnagirį ir užprašė gedulingas mišias. Jos buvo atlaikytos Angelų Karalienės bažnyčioje. Mišias laikė pats kun. V. Varnagiris, laikė su dviejų kunigų asista. Prie katafalko buvo padėtos kunigų insignijos, taurė, mišiolas, stula.

Greit lietuvių salėj, 104 Grand Street, buvo suruoštos prakalbos. Kalbėjo Vienybės redaktorius J.O. Širvydas. Jis kalbėjo apie Titaniko skendimą, drauge prisiminė ir kun. J. Montvilą. Priminė, kad salėj yra jo brolis Petras Montvila. Parašė jį atsistoti.

Londonė kun. K. Matulaitis labai apgailejo žuvusį kun. Montvilą. Laiške rašė, kad nebuvo jam nieko taip gaila, kaip šio jauno kunigo. Londono lietuvių bažnyčioje jis atlaikė pamaldas su egzėkvijomis. Ir tai

buvo pirmos gedulingos pamaldos jo naujoje bažnyčioje.

Žinia išgirsta namai

Pats kun. K. Matulaitis ėmėsi žygių, kad tinkamai būtų pranešta kun. J. Montvilos tėvam. Jis parašė laišką kun. Draugei, kad šis paruoštų tėvus ir įteiktų jo laišką. Bet išėjo kitaip. Sekmadienį kunigas Marijampolės bažnyčioje per pamokslą pasakė, kad nuskendo Titanikas ir su juo — tos parapijos kunigas Juozas Montvila.

Bažnyčioje buvusi motina apalpo. Vyrai ją išnešė laukan.

Vėliau kun. K. Matulaitis iš Londono rašė tėvam ir ragino per konsulą Londone kreiptis į bendrovę, kad sumokėtų už nuskendimą. Londone tuo metu nuskendusių šeimom paremti buvo surinkta pusantro milijono dolerių.

Katastrofos išvados

New Yorke, vos įplaukus Carpathia laivui į uostą, valdžios žmonės tardymui pasiėmė White Star prezidentą, inžinierius, telegrafistus. Jie tyrinėjo, kodėl nuskendo laivas. Taip pat

Sporto dienos New Yorke

K. Čerkeliūnas

(tęsa iš praeito nr.)

Tinklinis

Vyrų gr. (4 komandos) ta pati istorija, kaip 1977 Rytų apygardos pirmenybėse — baiginiams žaidime susitiko Bostono Grandis su Baltimorės LSK. Prieš tai Baltimorės LSK nugalėjo Chicago Nerį 2-1, o Bostono Grandis įveikė Toronto Aušrą 2-0. Dviejų minusų sistemoj Bostono Grandis du kartu žaidė ir laimėjo prieš Baltimorės LSK po 2-0. Toronto Aušra dar buvo nugalėjusi Chicago Nerį 2-0, bet suklupo prieš Baltimorės LSK 0-2.

Vyrų tinklinio, kaip ir vyrų krepšinio, centras jau ne pirmieji metai yra Bostonas — Bostono LPD SK krepšininkai ir Bostono Grandies tinklininkai nepaleidžia meistrystės iš savo rankų.

Bostono Grandies vyrų tinklinio komandą sudaro: Eikinas (kapitonas), Ed. Auštras, J. Auštras, Dabrilas, Kuncaitis, Skabeikis, Šukys, Veitas. Baltimorės LSK sudėtis: Dulys (kapitonas), Brasauskas, Damaroda, Karalius, Noreika, Okas. Baltimorės LSK turėjo sunkumų su sudėtimi, nes tautinių šokių ansamblis Malūnas kaip tik tą savaitę turėjo pasirodymą — dėl to buvo neįmanoma į New Yorką atsiųsti ir moterų komandą.

Jaunių A kl. tik du šešetukai ir Chicago Neris nugalėjo Bostono Grandį 3-0.

Džiugių dalykų matėme moterų ir mergaičių tinklinį. Kaip ir 1976 Torontė, stipriai pasireiškė Cicero Vėtra ir Chicago Žara. Betgi ir Clevelando Žaibas moterų parodė, jog jos dar semiasi stiprybės iš tolesnės praeities laurų.

Moterų gr. (7 šešetukai) davė eilę aukštos klasės kovų. Cicero Vėtra (1976 meisteris) pranašiausias vienas: nugalėjo Clevelando Žaibą 2-0, Chicago Žarą 2-0 ir dar kartą Clevelando Žaibą 2-0. Tik antrame susitikime Žaibas sugebėjo stipriau pasipriešinti, kai Vėtra laimėjo 15-12, 15-11. Clevelando Žaibas buvo nugalėjęs Chicago Nerį 2-0, New Yorko LAK 2-0 ir Chicago Žarą 2-0, bet ne ką pešė prieš Cicero Vėtrą.

Cicero Vėtros sudėtis: Baltrušaitytė, Bobinaitė, Butkutė, Bzdelik, Kaunaitė, Markauskaitė, Novickytė, Sodinaite.

O kaip New Yorko LAK moterys? Šeimnininkės pralaimėjo prieš Chicago Žarą 0-2 (4-15) ir prieš Clevelando Žaibą 0-2 (4-15, 6-15).

Mergaičių A kl. (5 komandos) meisteris Cicero Vėtra, nors Chicago Žara lengvai nepardavė savo kailio ir nugnybo vieną pergalę prieš Vėtrą 2-1, tad teko papildomai žaisti (dviejų minusų sistema). Sutarta pasitenkinti tik vienu setu ir Cicero Vėtra nusavė savo naudai 15-10.

Cicero Vėtros sudėtis: Baltrušaitytė, Bobinaitė, Butkutė, Markauskaitė, Novickytė, Sodinaite. New Yorko LAK pirmose rungtynėse įveikė Clevelando Žaibą 2-0 (15-6, 15-6), o vėliau pralaimėjo prieš Cicero Vėtrą 0-2 (0-15, 6-15) ir prieš Chicago Žarą 0-2 (1-15, 11-15).

Mergaičių B kl. tik trys komandos. Meisteris Chicago Žara (nugalėjo Chicago Nerį 2-0 ir New Yorko LAK 2-0). Antroji vietą New Yorko LAK (nugalėjo Chicago Nerį 2-1 (11-15, 15-13, 15-12), o prieš tai prieš tą pačią Nerį pralaimėta 0-2 (14-16, 7-15).

Chicago Žaros sudėtis: Barakauskaitė, Karkulevičiūtė, Krygerytė, Mikalionytė, Novas-

ki, Pociūtė, Pulaitė, Stasiūnaitė, Švabaitė, Traškaitė.

Vaidai ir veidai

Per baiginių vyrų krepšinio rungtynių pertrauką pravesta oficialioji dalis. Kalbėjo Rytų apygardos vadovė Irena Janauskienė ir ŠALFASS centro valdybos pirmininkas Pranas Berneckas iš Toronto — jis kvietė ruošti Pasaulio lietuvių žaidynėms 1978 Torontė (tais metais S. Amerikos žaidynių nebus). JAV LB New Yorko apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis įveikė JAV LB taurę vyrų tinklinio meisteriui Bostono Grandžiui.

Paskelbti geriausi žaidynių sportininkai — kiekvienas iš jų gavo po taurę. Tokius rinko treneriai, be to, trys balsai buvo iš rengėjų (Gvildys, Šilbajoris, Šimkus), nors nebūtinai jie visi balsavo.

Geriausieji: krepšinis: vyrų gr. Baškauskas (Boston LPD SK), vyrų B gr. Riškus (Chicago ASK Lituania), jaunių A kl. T. Butkus (Chicago Neris), jaunių B

kl. Šimkus (New Yorko LAK), jaunių C kl. Degutis (Chicago Neris); tinklinis: vyrų gr. Kuncaitis (Bostono Grandis), jaunių A kl. R. Žiupsnys (Chicago Neris), moterų gr. J. Staškutė (Clevelando Žaibas), mergaičių A kl. Lukaitė (Chicago Žara), mergaičių B kl. Pulaitė (Chicago Žara).

Žaidikų New Yorko žaidynėse buvo mažiau nei 1976 Torontė — jie ir sudarė žiūrovų daugumą, kai patys nerungtyniavo. Be sportininkų tėvų ir giminaičių, stebėtojų iš New Yorko nebuvo gausu. Chicago ASK Lituanicos nenuilstamas variklis, veteranas krepšininkas Rimas Dirvonis taip ir paklausė — O kur New Yorko žiūrovai?

Dabar žaidynes pradeda gauti prisiminimai. Jei buvo kokių nesklaidumų dėl žaidikų tapatybės, tai viskas draugiškai išsiaiškinta ir nuosėdų neliko.

Cicero Vėtros tinklininkų globėja ir ankstesnė trenerė Vanda Kaunienė pastebėjo, kad priėmimas puikus — niekur taip nevežėjo, niekur taip nesirūpino, kaip New Yorke. Gausiam rengėjų kolektyvui tokie žodžiai bene geriausias atpildas.

Žaidynių oficialioji dalis: Rytų apygardos vadovė Irena Janauskienė ir ŠALFASS centro valdybos pirmininkas Pranas Berneckas iš Toronto. Nuotr. J. DiFabio

MŪSŲ BENDRUOMENĖ WOODHAVENE

— O mes skaitome, Bendruomenė yra apie du tūkstančiai žmonių. Na, o į susirinkimą kiek ateina? Trisdešimt žmonių. Tai ot tai tau ir Bendruomenė!

Taip žodis žodinė tarė Lietuvių Bendruomenės Woodhavene apylinkės valdybos išdinininkas Vl. Jasinskas metiniame tos apylinkės lietuvių susirinkime, Kultūros Židiny, aną gegužės šeštąsios penktadienio vakarą.

Atrodo nekaip. O gal gi dar ir ne taip jau bloga? Gal tie du tūkstančiai faktas, o gal iš dalies ir mitas, — kaip tas mūsų garsusis milijonas Amerikoje?

Pagalai, jei sutiksim, kad šios apylinkės ribose iš tikro gyvena lygiai 2000 tvirtai sąmoningų lietuvių, tai negi jie turėtų visi ir sugužėti į metinį susirinkimą? Kur gi dėtumėmės! Trečdaliui Židiny būtų beveik per ankšta.

Faktas, — pėmai šioj apylinkėj Bendruomenės tarybos rinkimuose balsavo 260. Tai būtų lygiai 13% iš dviejų tūkstančių, jeigu tie tūkstančiai tikrai yra. Negali sakyti, kad Bendruomenės tarybą rinkti visiem atrodytų mūsų šių dienų aplinkybėse tikrai žūbtūtinis reikalas. Tai ir balsuotojų negali tikėtis labai didelio nuošimčio. Trylika — nuošimtis, žinoma, nedidelis. Bet ką jūs pasakysit, kai tame pačiame Woodhavene distrikto mokyklų valdybos rinkimuose prieš porą savaitių kažin ar koki penki balsuoti turinčiųjų teisę apylin-

kės gyventojų nuošimčiai tebal-savo! Taigi mes, lietuviai, tame pačiame Woodhavene visgi savo savivaldybės (Bendruomenės) reikalais dar šiek tiek gyviau rūpinamės, negu mūsų apylinkės visa kaimynija rūpinasi, regis, tikrai jiems patiem gana didelio svarbumo reikalu.

Na, o metinis susirinkimas tai kiekvienoj gi organizacijoj pats nuobodžiausias įvykis. Visur ir visada juose ta pati rutina: pirmininko pranešimas, išdinininko pranešimas, revizijos kontrolės komisijos pranešimas (paprastai išdinininko pranešimo mažai teskirtingas variantas), keletas priekabingų paklausimų ir nevisada aiškių paaiškinimų, pora neįmanomų sumanymų ir, pagaliau, valdybos ir dar ko nors rinkimai, — tegu juos galas, dar prikabinus kokias pareigas!

Visų pirma, iš dviejų tūkstančių nedidelis nuošimtis iš viso tepastebi laikraščio ar radio pranešimus, kad susirinkimas šaukiamas. O pastebėjusių daugumai — tokia gi didelė, tokia sunkiai atstumiama pagunda tarti, kad apsieis ir be manęs...

Ir iš tikrųjų — nieko blogo neatsitinka, jeigu į metinį, saky-sim, net du tūkstančius reprezentuojantį susirinkimą ateina tik 30, tik pusantro nuošimčio. Vistiek visos tokiam susirinkimui apeigos esti atliktos. Kurie neatėjo, iš anksto sutiko su viskuo, kas atėjusių bus padaryta, tad neturi pagrindo murnėti, jeigu paskui kas nors ir ne labai patinka.

Šį kartą valdyba, skelbdama susirinkimo dienotvarkę, įdėjo mistišką punktą, pažymėtą tik klausuku. Atseit, ateikit, pamatysit, kas bus.

Pasirodė, kad tas intrigavęs ir nesuintrigavęs dienotvarkės punktas buvo dviejų mūsų apylinkės tautiečių pagerbimas.

Kukliomis apeigomis buvo pagerbti du tikrai gero žodžio verti kaimynai tautiečiai: Kazys Bačkauskas, pareigingas bendruomenės, tautininkų, šaulių ir visokių renginių komisijų darbuotojas, ypač kruopštus ir sėkmingas E. Juciūtės knygos apie pėdas mirties zonoj net trijų laidų išleidimo ir platinimo rūpintojas; ir Petras Montvila, gyvojoj mūsų išeivijoj labai dar gyvai tebesilaikąs patriarchas, vienas iš ankstyvųjų Brooklyno lietuvių veikėjų. Siemet baigias 90 metų gyvenimo iš viso "šioj ašarų pakalnėj" ir 70 metų gyvenimo Amerikoje.

Dienotvarkės gale buvo ir deservtinis patiekalas: S. Liaukutė paskaitė, turbūt jos pačios išverstą, Viktoro Koniakovo satyriską fantaziją — pasakojimą, "kas atsitiko", kai sovietinė santvarka apėmė visą pasaulį. Grynai administracinės paskirties susirinkimo veidas maloniai pralinksėjo.

O pati susirinkimo esminė dalis, — na, maždaug galima suvokti ir iš pradžioj pacituoto išdinininko įvertinimo. Po pirmininko ir išdinininko bei revizijos — ačiū jiems — išpūstais pasigyrimais neperkrautų ir neištestų pranešimų pastabos iš vietų kryo visų pirma į saskaitybos formalumus. Kur išdinininko metinės apyskaitos? Kiek duota mokyklai? Kodėl pinigai laikomi komerciniame, o ne taupomajame banke?

Bet greit buvo pastebėta, kad jei ko ir mažoka, tai ne saskaitybos formalumų, o kaip tik tų pačių skaičiuotinių dolerių. Solidarumo įnašų suma išdinininko pranešime minėta 348 dol. Net ir patikslinus, kad tai tik vienerių 1976 metų įnašai, vistiek — iš "dviejų tūkstančių" — gėdingai maža. Tada prasidėjo aiš-

(nukelta į 12 psl.)

WORCESTER, MASS.

Radio valandos parengimas

Worcesterio lietuvių radio valanda jau treji metai veikia du kartus savaitę: trečiadieniais 8-9 v.v. ir šeštadieniais 5-6 v.v. iš stoties WICN 90.5 FM, Worcester, Mass. Šių metų gegužės 21, šeštadienį, 7 v.v. Maironio Parke, 52 South Quinsigamond Ave., Shrewsbury, Mass., rengia metinį parengimą, šokių vakarą su programa ir vakariene.

Programą atliks jauna solistė Marytė Bizinkauskaitė. Jai komponuos jos tėvelis dr. Petras Bizinkauskas iš Brockton, Mass.

Po programos — skani Maironio Parko paruošta vakariene. Vėliau šokiai, grojant geram lietuvių orkestrui iš Barre, Mass.

Worcesterio lietuvių radio valandos vedėjas Eduardas Meilus Jr. ir parengimo komitetas kviečia visus gausiai dalyvauti ir tuo paremti lietuvių radio valandos darbą. EVM

Marytė Bizinkauskaitė

Lietuviška knyga — geriausia dovana!

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY

(In English, 316 pages, price 7 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugams amerikietėms. Knyga su plastikiniu aplanku, nugarėlė patogi suverta. 316 pusl. Kaina 7 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 7 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

Putnamo seselių vedamos stovyklos

NERINGA

Box 134 c, R.F.D. No.4
W. Brattleboro, Vermont 05301

Berniukų (7-14 metų) — birželio 26-liepos 9

Mergaičių (7-16 metų) — liepos 10-30

(Putnamo piknikas liepos 24)

Lietuvių kilmės, anglų kalba mišri, 7-16 metų —

liepos 31-rugp. 13

Atlanto Apygardos At-kų — rugp. 14-27

Vietų skaičius ribotas! Pereitais metais vietų pritrūko! Registracijai ir informacijai kreipkitės:

Camp Neringa
I.C. Convent
Putnam, Conn. 06260

Akimirka iš vyrų tinklinio baiginių rungtynių: Bostono Grandis (šiaurės tinklo) ir Baltimorės LSK. Vyrai iš Bostono laimėjo 2-0 ir vėl meisteris. Nuotr. J. DiFabio

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1977

1 SAVAITĖ

rugsėjo 28

Kaina iš New Yorko

838 dol.

2 SAVAITĖS

gegužės 29

birželio 15, 19, 29

liepos 3, 13, 17, 27

rugpjūčio 7, 10

rugsėjo 4, 7, 18

gruodžio 21

Kaina iš New Yorko

nuo 983 iki 1,189 dol.

Šių kelių, o taip

kelių reikalais kreiptis:

V

ANAPP ST.

BROOKLYN, N.Y. 11229

TEL. (212) 769-3300

PAGERBTAS JUOZAS LUKŠA — DAUMANTAS

LOS ANGELES, CALIF.

Los Angeles Juozas Daumantas šaulių kuopa balandžio 17 iškilmingai paminėjo savo patrono Juozo Lukšos-Daumanto 25 metų mirties sukaktį.

Tą rytą Šv. Kazimiero parapijos aikštėj rinkosi šaulių, ramovėnų, skautų ir ateitininkų organizacijų vadovybės su savo vėliavomis, taip pat ir lietuvių kolonijos žmonės. Iš čia organizuota buvo žygiuojama į bažnyčią.

Iškilmingas mišias už Lietuvos partizanų vado J. Daumanto ir kitų partizanų vėles aukėjo svečias salezietis kun. A. Sabaliauskas. Jis pasakė ir šventei pritaikytą pamokslą.

Pamaldom pasibaigus, klebonas prel. J.A. Kučingis pašventino Amerikos ir Lietuvos vėliavas. Amerikos vėliavai asistavo jos krikšto kūma a.a. Lietuvos generalinio konsulo dukra dr. Rūta Bielskytė-Hagmann, ir Lietuvos vėliavai — jos krikšto kūma š. Sofija Puikūnienė.

Amerikos vėliavą savo neseniai mirusiam vyrui prisiminti paauguko Ona Bielskienė, kuri taip pat jau yra mirus. Lietuvos vėliavos mecenatai — savanoris kūrėjas mjr. Jonas ir š. Sofija Puikūnai.

Pamaldų metu bažnyčios chorui dirigavo komp. Br. Budriūnas, šiam minėjimui sukūręs giesmę Daumanto garbei. Giesmę atliko choras su solistėmis J. Čekanauskiene ir B. Dabšiene. Pabaigai sugiedotas Lietuvos himnas.

Po to minėjimas vyko parapijos salėj. Scena buvo papuošta Gedimino stulpais ir Vyčio kryžium. Prie scenos ant staliuko, užtiesto tautine juosta, tarp gyvų gėlių buvo padėtas Juozo Daumanto paveikslas. Po paveikslu — užrašas: 25 metai. Lietuvos vėliava perrišta gedulo kaspinu. Scena patraukliai dekoruota.

Šaulių kuopos pirm. K. Karuža, atidarydamas minėjimą, pasveikino gausiai susirinkusius dalyvius šaulių kuopos vardu ir priminė, jog ši diena Los Angeles kolonijos lietuviams yra gedulo diena, minint Lietuvos partizanų vadą Juozą Lukšą-Daumantą, didvyriškai žuvusį Pūnios miškuose. Toliau kalbėtojas priminė, kad ši Los Angeles šaulių kuopa yra įsteigta taip pat Lietuvos partizano, Červenės bolševikų kankinio kpt. Osvaldo Žadvydo. Jis buvo pirmasis tos kuopos pirmininkas ir jai 9 metus vadovavo su tuometiniais valdybos nariais-steigėjais — Stase Žadvydiene, Juozu Brič-

kum, Justinu Naujoku, Jonu Griškavičium ir Genovaite Grikačiūne. 1964 birželio 26 ir 1965 rugsėjo 5 įvykė narių susirinkimai, pirm. O. Žadvydo pasiūlymu, parinko kuopai Juozo Daumanto vardą.

Šaulių kuopos vicepirm. V. Gilytė pristatė susirinkusiem vėliavų mecenatus — kūmas — dr. Rūta Bielskytė-Hagmann ir š. Sofija Puikūnienę. Pirm. K. Karuža, priėmęs iš kūrėjų vėliavas, jas perdavė š. J. Naujokui ir š. J. Uksui, kurie jas įrikiavo scenoje šalia kitų organizacijų vėliavų. Po vėliavų perdavimo tylos minutė buvo pagerbti Juozas Daumantas ir kiti už Lietuvos laisvę žuvę partizanai.

Išsamiai ir kruopščiai paskaitą apie Juozą Lukšą-Daumantą skaitė rašytojas Jurgis Gliudis. Labai spalvingai atskleidė Daumanto biografiją, jo kietą, nepalaužiamą būdą ir ištikimą meilę tėvynei.

Dalila Mackialienė subtiliai paskaitė keletą ištraukų iš Daumanto knygos "Partizanai už geležinės uždangos".

Ramovės pirm. Vladas Šimoliūnas savo patrauklia kalba sveikino brolius šaulius ir seses šaules, nušviesdamas jų darnų bendradarbiavimą su kitomis organizacijomis. Altos pirm. Vytautas Čekanauskas savo jautrioje sveikinimo kalboje pabrėžė šaulių aktyvų bendradarbiavimą Lietuvos laisvinimo darbuose, vaduojant iš nelaisvės Simo Kudirkos šeimą, Brazinskus ir kt.; šauliai, anot jo, pasidarė pirmąjį organizaciją Los Angeles lietuvių kolonijoje. Lietuvių Bendruomenės Vakarų apygardos vardu sveikino pirm. Vytautas Vidugiris.

Solistė Janina Čekanauskiene padainavo A. Kačanausko "Sielvartą" ir St. Šimkaus "Kur bakūžė samanota". Solistas Rimantas Dabšys padainavo Ūdrio ariją iš V. Klovos operos "Pilėnai" ir komp. G. Gudauskienės "Requiem mano draugam", žodžiai J. Švabaitės. Solistam akomponavo pianistė Raimonda Apeikytė.

ni. Antra — beveik visiškai nėra jaunų futbolininkų prieauglio, o aukštojo lygio yra būtina turėti jaunučių ir jaunių komandas. Trečia — pats mūsų komandos žaidimo lygis nėra pakankamai stiprus, kad tinkamai užsirekomenduotų aukštojo lygio. Gal būtų geriau pirmauti tarp silpnųjų, negu būti paskutiniuoju stipriųjų tarpe.

Bet paskutinės rungtynės gegužės 15 buvo įdomios. Žaista prieš ukrainiečius, kurie nepralaimėję nei vienų rungtynių (ir sužaidę net 7 lygiąsias), vos keturiems taškais viršius mūsų vyrus. Pirmam rate susitikimas su ukrainiečiais baigėsi 0:0. Šį kartą gal būtų laimė bus nors vieno įvarčio pavidale. Bet kur tau. Pirmam puslaiky su nelaimingai įvarčiais, ir priešininkas veda 2:0.

(nukelta į 10 psl.)

Los Angeles šaulių kuopa šventina vėliavą. Iš k. J. Naujokas, Rūta Bielskytė-Hagmann, pirm. K. Karuža, J. Paškauskienė, J. Uksas, S. Puikūnienė ir E. Šatnerytė. Nuotr. L. Kanto

DĖL ŽYDŲ SLĖPIMO NUKENTĖJĘ LIETUVIAI

Spaudoj ir imigracijos įstai-gose kylant klausimui dėl žydų naikimo Lietuvoje, prisimintina, kad daugelis lietuvių yra nukentėję žydus slėpdami nuo nacių. Štai keletas pavyzdžių:

Stefanija Vilkauskienė už žydų globą Gestapo buvo suimta ir kalinta Kauno kalėjime. Leonas Garkauskas, gyvenęs Obelių g-vė 11, už žydų globą Gestapo buvo suimtas ir kalintas Kauno kalėjime.

Petras Mingaila, gyvenęs Vilijampolėje, už žydams teikiamą pagalbą 1943 Gestapo buvo suimtas ir sušaudytas Kauno 9-me forte drauge su jo globotais asmenimis.

Adv. J. Dabrila už slėpimą iš geto pasižalinusių asmenų Gestapo buvo suimtas ir kalintas Kauno kalėjime. Jablonskis, globojęs eilę iš geto pasižalinusių asmenų, 1942 kovo mėn. drauge su savo dviejų asmenų šeima Gestapo buvo suimtas ir išgabentas iš namų. Jo likimas nežinomas.

Kazys Markevičius, gyvenęs Kaimelio kaime, už Motkio Levjušo slėpimą ir globą Gestapo buvo suimtas. Jo likimas nežinomas. Neizeriai (tėvas ir sūnus), gyvenę Plieniškių k., už žydų globą Gestapo buvo suimti ir drauge su globotais asmenimis sušaudyti.

Tai tik dalis pavardžių lietuvių, kurie tiek nukentėjo gelbėdami žydus nuo nacių. Žiną daugiau pavardžių lietuvių, kurie buvo kalinti ar nužudyti dėl žydų gelbėjimo, maloniai prašomi pranešti Amerikos Lietuvių Tarybai.

Šv. Alfonso mokyklos užbaigimo aktas bus birželio 5. Graduončiai dalyvauja 11:30 mišiose. Po mišių bus mokslo metų užbaigimo programa bažnyčioje. Per aktą kun. A. Dranginis išdalsins baigusiem diplomus ir pažangiem mokiniam dovanas. Po programos graduantai nusifotografuos su parapijos kunigais.

Johanna Treppi Trepošienė žuvo automobilio nelaimėj

Jonas Obelinis

penktadienio vakarą, gegužės 6. Velionės vyras Vincas buvo sunkiai sužeistas ir guli ligoninėje. Gedulingos mišios už jos sielą aukotos Šv. Petro bažnyčioje gegužės 11. Palaidota Holy Redeemer kapinėse. Nuliūdime liko vyras Vincas ir sūnus Jonas, Juozas ir Morkus.

IŠ VISUR

— Cyrus R. Vance, JAV valstybės sekretorius, balandžio 28 surengė valstybės departamente priėmimą Europos valstybių ambasadorių garbei. Priėmimas buvo pakviesti ir Baltijos valstybių atstovai: dr. S.A. Bačkis, dr. A. Dinbergs ir E. Jaakson.

— Kun. Romanas R. Klumbys, Phoenix, Arizona, gegužės 22 mini 40 metų kunigystės sukaktį.

— Balfo centro įstaiga persikėlė į naujas patalpas. Adresas: 2558 West 69th Street, Chicago, Ill. 60629. Telefono numeris nepakeistas: 312 776-7582.

"The New Perspective" laikraštis, leidžiamas daugiakultūrės Hamiltono tarybos, 4 nr. išspausdino straipsnį "My Story" apie Danutę Pomerancitę-Mazurkevičienę.

— Kęstutis Jokūblynas, 17 metų kalintas ir Sibiro tremty laikytas, pagaliau gavo leidimą imigruoti į Kanadą pas savo brolių. Pastaruoju metu gyveno Vilniuje. Į Montrealį atvyko gegužės 7. Iš ten išvyko į Hamiltoną.

— Tris premijas lietuviams, kurie sėkmingiausiai didžiojo pasaulio spaudoj 1977 informuos apie priespaudą okupuotoj Lietuvoje ir apie Lietuvos teises į laisvę, skiria Alta. Pirmą premiją — 500 dol., antrą — 300 dol. ir trečią — 200 dol. Kandidatus premijom gali siūlyti visi iki 1978 sausio 15. Kartu siųsti ir rašinių kopijas adresu: Amerikos Lietuvių Taryba, 2606 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629. Premijų mecenatas — kun. dr. Juozas Prunskis.

— Tikinčiosios Lietuvos diena (kovo 7) Kanados lietuvių parapijų bažnyčiose Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai suaukota 8,080 dol.

— Kun. Juozas Petraitis, MIC, Buenos Aires, Argentinoje, lietuvių parapijos klebonas ir marijonų vienuolyno viršininkas, gegužės 22 švenčia kunigystės 25 metų sukaktį. Specialios komitetas rengia pagerimą Lietuviai salėj gegužės 22, sekmadienį, po lietuviškos sumos.

— Lietuvių Fondo narių metinis suvažiavimas vyko gegužės 7 Chicago, Jaunimo Centre. Dalyvavo 124 atstovai, turį 3318 balsų. Buvo renkamas vienas trečdalis tarybos narių. Išrinkti: dr. M. Vygantas, V. Kamanas, P. Sodeika, M. Lenkauskienė, S. Baras ir dr. F. Kaunas. Į revizijos komisiją išrinkti: P. Turūta, A. Dundzila ir A. Šantaras.

— Lietuvos Žurnalistų Sąjungos centro valdyba pasiūlė Los Angeles žurnalistų sąjungos skyriui sudaryti centro valdybą naujai kadencijai. Los Angeles žurnalistai siūlymą priėmė ir ruošiamas kandidatų sąrašas.

— Antrasis Kaimas Clevelande gastoliuos rugsėjo 24. Spektaklį globoja Lithuanian Civic Club.

— Pasaulio lietuvių sportinių žaidynių, įvyksiančių 1978 liepos pradžioje Toronte, organizacinio komiteto egzekutyvas tamprai bendradarbiauja su Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba — dainų šventės ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo organizatoriais. Stengiamasi sudaryti vispusiškai tinkamą žaidynių programą. Žaidynių ruošime talkina ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga.

— Nauji Darbininko skaitytojai: K. Umšaitis, St. Petersburg, Fla., D. Grajauskas, Simsbury, Conn. Užsakę kitiem: A. Zabela, Jersey City, N.J. — H. Zedar, Flushing, N.Y., ir T. Sluskin, Long Island City, N.Y.; A. Daugirdas, Chicago, Ill. — R. Skripkus, Chicago, Ill. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam už sakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmasis metais tik 10 dol. Atnaujinant Darbininko prenumerata visiem 12 dol. metam.

SPORTAS

Sporto stovykla Kanadoj

Besibaigiant mokslo sezonui ir artėjant vasarai, dauguma tėvų ima rūpintis, kaip sudaryti sąlygas savo vaikam kuo naudingiau praleisti vasaros atostogas. Viena iš geriausių priemonių vaikams ištraukti iš miesto gatvių ir perkelti į gamtą bei tolimesnį tarpusavio bendravimą yra vasaros stovykla.

Kanadoj, gražioj New Wasaga Beach vietovėj, prie pat ežero yra lietuvių pranciskų stovyklavietė, kurioj jau dešimtį metų lietuvių sporto klubas Vytis ruošia berniukų krepšinio stovyklas. Kaip ir kitais metais, šiemet stovykla vyks dvi savaites. Pirmoji savaitė, tarp rugpjūčio 13 ir 20, skiriama tik lietuvių vaikam, o antroji, tarp rugpjūčio 20 ir 27, atvira visiem berniukam nuo 13 iki 20 metų amžiaus. Pageidaujama, kad sudarytų kuo didesnį skaičių lietuvių ir užpildytų abi savaites. Stovyklon gali vykti ne tik patyrę jauni krepšininkai, bet ir krepšinio visai nežaidę berniukai. Dalyviai tenai paskirstomi pagal amžių ir pajėgumą ir visi gauna lygią progą išmokti arba toliau pažengti krepšinio technikoje ir praktikoje žiniose. Stovyklai vadovaus dabartinis Toronto Vyčio sporto klubo pirmininkas Algis Elžinas, o jam padės visas būrys patyrusių krepšinio ir bendro fizinio lavinimosi instruktorių. Jų tarpe bus žinomas New Yorko LAK krepšinio treneris Pat Torney, Jay Jackson, Vic Juozėnas, Brian Smith ir visa eilė kitų. Šalia krepšinio vyks ir stalo teniso pamokos, kuriom vadovaus puikūs treneriai: Jonas Nešukaitis ir Pranas Gvildys.

Viena savaitė stovykloj kainuos 105 doleriai, už kuriuos vaikai bus aprūpinti sveiku maistu, nakvyne stovykliniuose namukuose ir intensyvia treniruočių programa. Dėl aplikacijų ir kitų informacijų skubiai kreiptis adresu: Vytis Basketball Camp, 272A Evelyn Ave., Toronto, Ont. Canada, M6P 2Z9. Registruojantis siųsti 30 dolerių, o likusius 75 dol. sumokėti iki liepos 15. Visi mokesčiai apmokami tikais čekiais, kuriuos adresuoti "Vytis" vardu ir siųsti minėtu adresu. N.Y. ir apylinkių gyventojai dėl informacijų gali kreiptis į Pr. Gvildį, 93 Wheeling Ave., Staten Island, N.Y., 10309, tel. 212 356-7871. Kaip girdėti, jau visas būrys newyorkiečių planuoja vykti į stovyklą, todėl reikia skubiai registruotis, kol dar yra vietų.

1978 vasarą Toronte įvyks didžiulė pasaulio lietuvių sporto

šventė, kuriai jau dabar reikia imtis ruošos darbų. Svarbiausias šventės pasisiekimo užtikrinimas bus gausus gerai treniruotų sportininkų dalyvavimas, todėl šią vasarą svarbu nepraleisti nei vienos progos savo jaunimą tinkamai paruošti. Vyčio stovykla yra pasiryžusi šį uždavinį atlikti ir laukia kuo daugiau lietuvių stovyklautojų.

Rugpjūčio 7-13 netoli New Yorko įvyks tinklinio stovykla, kurioje pernai dalyvavo būrys New Yorko LAK mergaičių. Stovykla labai aukšto lygio ir treniravimas yra pirmos klasės. Dėl informacijų skubiai kreiptis į Daivą Vebeliūnaitę, 121 Shu Swamp Rd., Locust Valley, N.Y., 11560.

Lengv. atletikos pamokos ir treniruotės LA Klubu jaunimui vyksta ketvirtadieniais Victory Field aikštėj, nuo 6:30 val. vakaro. Treniruočių tikslas yra surasti naujus talentus ir juos paruošti ŠALFASS lengv. atletikos pirmenybėm š.m. rugpjūčio 13 Toronte bei kitų metų sporto šventei. Visi berniukai ir mergaitės kviečiami ketvirtadieniais į sporto aikštę.

Pasibaigę futbol sezonas

Gegužės 15 skaidrioj sekmadienio saulėj įvyko paskutinės šio sezono pavasario ruto futbolo rungtynės. Tartum norėdami pagerbti pirmos komandos išsilaukymą antrojo lentelės vietoj, gausiai susirinko ir žiūrovai, kurie dažnai kaip nors kitaip praleidžia sekmadienio popietes. Jeigu futbolo sezonas tęstųsi per vasarą, tai gal būtų ir dažniau mūsų žiūrovai ateitų pasidalyti prieš saulę. Visa bėda, kad ne per visus metus mūsų futbolininkam saulė šviečia. Pasiekę ir išlaikę antros vietos poziciją, pirmos komandos žaidėjai ne kartą pasigedo žiūrovų paramos, kada nors vienas lietas įvartis būtų nusprendęs mūsų komandai laimėjimą. Per visą sezoną pirmoji komanda sužaidė 18 rungtynių, iš kurių laimėjo 9, pralaimėjo 4 ir sužaidė 5 lygiąsias. Iš tų lygiųjų keturios rungtynės baigėsi 0:0 pasekme, o penktos 1:1. Kažin, ar nebūtų kai kurios lygiosios pasibaigę laimėjimu, jeigu mūsų žiūrovai būtų ištikimai sėdėję ant šaltų cemento laiptų ir drąsine mūsų žaidėjus pirmyn?

Po šių rungtynių, dalinantis antrąja vieta su kitu klubu, galimybė pakilti į aukštesnę lygą yra labai maža, bet gal taip ir geriau. Tam yra įvairių priežasčių. Viena — LA Klubas neturi finansinio pajėgumo išlaikyti komandą vadinamojį "major" divizioną, kur mokesčiai ir išsipareigojimai yra daug aukštes-

VISIT LITHUANIA IN 1977 WITH UNION TOURS AND SAS

TOUR	DEP. DATE	CITIES & NO. NIGHTS	PRICE*
401	May 8	Vilnius (5), Moscow (1), Copenhagen (1)	\$ 859.00
402	May 12	Vilnius (5), Leningrad (1), Copenhagen (1)	859.00
403	Jun 20	Leningrad (1), Vilnius (5), Riga (5), Copenhagen (2)	1149.00
403A	Jul 18	Leningrad (1), Vilnius (5), Riga (5), Copenhagen (2)	1149.00
404	Aug 15	Leningrad (1), Vilnius (5), Riga (5), Copenhagen (2)	1149.00
405	Sep 22	Vilnius (5), Leningrad (1), Copenhagen (1)	859.00
Christmas — New Year	Dec. 19	Warsaw (3), Vilnius (5), Riga (5), Copenhagen (1)	1067.00

*Prices based on air fares as of November 1976 and subject to change.

UNION TOURS, INC.

6 East 36th Street
New York, N.Y. 10016
Telephone (212) 679-7878

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

Pasaulio moterų pretendentes kovoja keliose vietose. Tbilisy N. Aleksandrija rungtis su savo tautiete Čeburidanidze (abi gruzinės). Po 7-ųjų partijų padėtis

LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Gaudžia trimitai. Br. Jonušo maršai su Stuttgarto simfonija: Ižengimas į Vilnių, Gaudžia trimitai, Ramovėnai žengia, Tai ne miškas šlama, Šeriau žirgeli, Parado maršas, Kur bakūžė samana, Nedėlios ryteli, Plaukia sau laivelis, Šaulės, pirmyn, Ei pasauli, Leiskitį Tėvyne. 6 dol.

Lietuvių tautiniai šokiai. Stuttgarto simfonija, vad. D. Lapinskas: Sadutė, Gyvataras, Ragučiai, Šustas, Vėdaras, Malūnas, Audėjėlė, Kubilas, Subatėlė, Blezdingėlė, Noriu miego, Jonkelis, Mikita, Kalvelis, Suktnis. 6 dol.

Toks mūsų likimas. V. Bendžiūtės modernių dainų rinkinys: Mėlynos akys, Toks mūsų likimas, Vasara ateina, Lopšinė, Naktis, Aš verkiu viena, Laukiu tavęs. 6 dol.

Žiburėlis. Lengvos muzikos rinkinys: Senbermio daina, Žiburėlis, Išdykėlės, Kodėl? Mano laiškas, Knyga, Polka, Senas skerdžius, Šaukiu tave, Jūros laiška, Negerki trečios, Baltas intermezzo, Medžiotojų maršas. 6 dol.

Dainos ir arijos. Sol. J. Armonienės įdainuota: Daug pavasarių, Jado auskarai, Ratai, Rugiagėlės, Tulpės, Gelės iš šieno, Jei tu myli, Pasakyk, mamyt, Ištraukos iš operų arijų. 6 dol.

Baltos gėlės. Hamiltono mergaičių choras Aidas dainuoja: Palik tik dainą man, Baltos gėlės, Pirsleliai, Žiburėliai, Nemunėli, Nemunėli, Manio ginfarelis, Nerūpestinga dainelė, Ateisiu, Ramunėlė, Namo, Ant marių kranto, Suk, suk ratelį, Mano kaimas — kaubojų daina. 6 dol.

Antanas Kučingis dainuoja: Kur lygūs laukai, Oi žiniau, žinau, Dar nepaketau, Tyliai, tyliai Nemunėlis teka, Jūra, Gremio arija, Svajonėlė, Operų arijos. 6 dol.

Persiuntimui pridėdama 50 c. Šios bei kitos lietuviškos plokštelės ir knygos gaunamos Darbininko administracijos: 341 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207.

REMARKABLE DISCOVERY

Best in USA and Europe. "JIB HAARPLEGE-LOTION" — patented in Switzerland. Registered: USA, Canada and Europe. It cures: dandruff, falling hair, itching scalp, splitting ends, strengthening hair root growth, and restoring natural hair color. Using JIB you will never be bald or grey 100%. Listed in Pharmacy Red-Blue-Book. JIB Medicine Ltg. 8 oz. a 16 week supply \$6.00. Money Order P.P. Fill: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ont. Canada; Fill: 7 Stuttgart, 50, Duisburgerstr. 7-10 W. Germany; Chicago: at Apotheke J & J, 2557 W. 69th St.; 50th Ave. & 14th St. Cicero in 1640 W. 47th St. Chicago; 2923 N. Milwaukee Ave., 1147 N. Ashland Ave.

J.I.B. LABORATORY — 1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650. Fill: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ont. Canada; Fill: 7 Stuttgart, 50, Duisburgerstr. 7-10 W. Germany; Chicago: at Apotheke J & J, 2557 W. 69th St.; 50th Ave. & 14th St. Cicero in 1640 W. 47th St. Chicago; 2923 N. Milwaukee Ave., 1147 N. Ashland Ave.

Lietuviška knyga — geriausia dovana!

HOWSON — ALGRAPHY INCORPORATED

480 MEADOW LANE
CARLSTADT, NEW JERSEY 07072
TEL. (800) 631-0296

STEVEN D. BAILYN
TREASURER
(201) 935-4560

GENERAL PAINTING
INTERIOR EXTERIOR BRUSH, ROLLER,
SPRAY, MASON WORK GUTTERS,
LEADERS ROOFING
S. RIFATI (201) 673-4228

DE SAN DECORATOR
PAINTING, PAPER HANGING
COMMERCIAL RESIDENTIAL INTERIOR
EXTERIOR CALL (201) 861-5596 OR (201) 767-0874

buvo lygi 3.5-3.5. Sočyje Fatali-bekova vyravo prieš Kozlovskąją 4-1. Sofijoje bulgarė Tatjana Lemačko pradėjo dvikovą prieš sovietų Elena Achmylovskąją.

Dr. Viktoras Palčiauskas Amerikos komandos sudėty kovo mėn. pradėjo pasaulio korespondencinių pirmenybių baigmės varžybas, kuriose dalyvauja JAV (W. Muir, R. Cross, N. Preo, J. Kalish, V. Palčiauskas, R. Reithel), Čekoslovakijos, Olandijos, Lenkijos, Norvegijos, Bulgarijos, Jugoslavijos, D. Britanijos, Danijos, Vengrijos, Sov. S-gos, Švedijos ir Rytų Vokietijos rinktinės.

Vilnietė V. Kausilaitė-Kutavičienė devintą kartą pasipuošė Lietuvos moterų šachmatų meistrės titulu, laimėdama Lietuvos šachmatų pirmenybes, įvykusias Pamevėžy. Ji surinko 8 taškus iš 12 galimų. Ilgą laiką pirmavusi Rasa Nasyrovaitė galop suklupo, pralaimėjusi abi paskutines partijas. Ji liko taip pat su 8 taškais, tačiau jai atiteko sidabro medalis. Bronzos medalį gavo Rasos motina M. Kartanaitė, pelniusi 7.5 taško. 4. S. Lakiūnaitė 7, toliau J. Budraitytė, A. Stanislovaitytė (visos panevėžietės) po 6.5 tš., V. Taraškevičiūtė (Pn), S. Survilaitė (V) po 5.5, M. Arlauskaitė (K), J. Binkevičiūtė (V) po 3 tš. ir kitos mažiau. Be konkurencijos dalyvavusios Maskvietės N. Orlova ir L. Nagrus-tieteva surinko po 8.5 taško.

San Paulo turnyrą Brazilijoje laimėjo sovietų dm Vaganianas priešaky Argentinos dm Quinteros ir kitų.

Primename mūsų vyram, kad neužmirštumėte, jog lapkričio mėn. New Yorke turėsime Š. A. lietuvių šachmatų pirmenybes. Vasaros metas turi būti gerai panaudotas rimčiau pasiruošti tom pirmenybėm. Tad, vyrai, į darbą!

SPORTAS

(atkelta iš 9 psl.)

Po pertraukos susižeidusį žaidėją pakeičia Petras Vainius, kuris taip norėtų, kad apie komandą būtų tik gražiai rašoma. Gal todėl lyg tyčia Vainius įkerta puių įvartį ir jau tik 1:2. Paėmęs pavyzdį, per visą sezoną silpnokai žaidęs Stasys Žadvydas įpyškina reto gražumo šūvį, kurį norėtųsi dar ir dar kartą pamatyti. Žaidėjai ir publika šokinėja iš džiaugsmo — 2:2! Ukrajiniečiai tačiau nepatenkinti ir spaudžia mūsų vartus be pasigailėjimo. Ir laimė pasikeičia.

Gyniko klaida, kampinis, ir kamuolys tinkle — 2:3. Paskutinė sekundė vėl gyninkų nesu-sigaudymas, ir priešininkas, "įs-panosės" atėmęs kamuolį, ženklina 2:4. Taip ir pasibaigia.

Įvarečių šaudymu per visą sezoną mūsiškiai nepasizymėjo. Sautykis 20:18 vos, vos mūsų naudai. Iš lietuvių žaidėjų daugiausia įvarečių pasiekė G. Klivečka 5, J. Vainius 2, o Šileikis, Kulpa, V. Rauba, P. Vainius ir Žadvydas tik po vieną. Tačiau ir priešininkų įmuštų įvarečių žemas skaičius liudija gero mūsų vartininko Rimmo Labučio nuopelnus. Pirmoji komanda visą sezoną operavo be vadovo. Treneriu buvo Giedris Klivečka, kapitonu Rimas Šileikis. Pažymėtina, kad du žaidėjai — Vytas Rauba ir Jonas Vainius

sėkmingai baigė futbolo trenėrių ir teisėjų mokyklą. Taip pat net trys komandos nariai buvo išrinkti į LA Klubą valdybą. Ateities planuose pirmoji komanda numato vasaros turnyrus ir 1978 dalyvavimą Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynėse Toronte.

Rezervinė komanda šiemet pasiekė vieną laimėjimą ir vienas lygiąsias, o visa kita nuvažiavo į nuostolius. Gal tame ir glūdi miglota pirmosios komandos ateitis, nes, nepriaugant naujiem žaidėjams, neišsilaikys jau ir taip retėjančios mūsų eilės. Rezervinei daugiausia vadovavo Vytas Galinis, pakaitom su L. Vaitkevičium. Jų darbas buvo sunkus ir nedėkingas, bet toks yra ir visų sporto vadovų likimas.

Alg. Š.

1977 GINTARAS TOUR

VIENOS SAVAITĖS: rugsėjo 25 — spalio 3 \$942.00

2 naktys Maskvoj, 6 dienos Vilniuj su dienos ekskursija į Kauną. Kainon įskaitoma: kelionė lėktuvu ekonominė klasė GIT (šios kainos įsigalioja 1977 balandžio 1), visi dokumentai ir viza, pirmos klasės viešbučiai, du kambariai, trys valgiai kasdien, miestų apžiūrėjimas, багаžo pernešimas.

Maža grupė — dėl rezervacijų kreiptis:

PETRAS LASAUSKAS
KOBASNIUK TRAVEL INC.
157 SECOND AVENUE
NEW YORK, N.Y. 10003
(212) 254-8779 (201) 761-5472

ROSSEAU LAKE SCHOOL

An independent boarding school
An Adventure in Education For Boys, Grades 7 to 13
An educational institute of high standing
offering full academic preparation for
university and college entrance

Special advantages include:

- Student teacher ratio 8 to 1
- Credit courses in wilderness skills, art & music
- Regular assessment of progress
- Recreational activities such as sailing, canoeing, hiking, skiing

A well rounded education in a setting of great natural beauty.

For further information please contact

The Headmaster,
Rosseau Lake School,
Rosseau, Muskoka,
Ontario. POC 1J0
(705) 732-4307

In Toronto, call
Mr. H. B. Carter
495-6980

A PROGRAM FOR Secure Living

FOR PERSONS OVER 65 REGARDLESS OF RACE, CREED OR NATIONAL ORIGIN

MADISON HOUSE

The Presbyterian Home

PROVIDING:

- 3 meals per day • a room or rooms • weekly house cleaning and linens
- electricity • freedom from household care plus companionship.

NO WORRIES:

- about having your savings used up by an unexpected health emergency
- the difficulty and expense of home care and repairs
- about living alone and feeling insecure.

MEDICAL PLAN INCLUDED:

- Doctors care • Nursing care for residents
- Assistance in dressing and bathing for intermediate care residents

Come See For Yourself

Mr. Conklin, Administrator

(609) 344-8191

123 S. Illinois Ave., Atl. City, N.J. 08401

VENTURE CAPITAL
EAST BOSTON COMMUNITY
DEVELOPMENT CORPORATION
144 Meridian Street

Investment funds available for expansion of business. If willing to locate in East Boston. Massachusetts 02128. Call Mr. Loffreda 617 569-5590

DEXTER PARK
PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

PAINTING & DECORATING
FREE ESTIMATES!
RESIDENTIAL & COMMERCIAL
QUALITY WORK 20 YEARS EXPERIENCE!
DAN BRANDT (212) 228-0182

RIDGEWOOD PET SHOP
851 SENECA AVE., RIDGEWOOD SECTION OF QUEENS. JUST OFF MYRTLE AVE. SPECIALIZING IN CANARIES, PARAKEETS & OTHER EXOTIC BIRDS. SMALL ANIMALS TROPICAL FISH ALL PET SUPPLIES AND NEEDS PHONE 821-2853

ITALIAN MASON
Decorative Work, Brick Steps, Patios, Fountain Cascade Concrete Work. Water Proof Retaining Wall, etc. Commercial, Residential. Estimates Given. 20 Yr. Guarantee, Call (201) 672-8098

COMPLETE HOME DECOR
BLOCK, BRICK SIDEWALKS RETAINING WALLS, FIREPLACES, PORCHES, PATIOS COMPLETE CUSTOM STONE WORK. COMMERCIAL, INDUSTRIAL, RESIDENTIAL REASONABLE CALL FOR FREE ESTIMATES. (201) 845-4839.

DOC'S TREE SERVICE & LANDSCAPING
TREE REMOVAL FEEDING PRUNING
REASONABLE PRICE FREE ESTIMATES
24 HOUR SERVICE 276-2306

MARIO'S
AUTO INSPECTION SERVICE
MARIO DE SANTIS PROP. COMPLETE BRAKE REPAIRS FRONT END WORK ELECTRICAL WORK TUNE UPS OUR SPECIALTY. AUTO REPAIRS SKILLED MECHANICS SHELL BAY ROAD MAYVILLE OPP. EXIT OF STATE INSPECTORS PHONE 609 465-5607 CAPEMAY COURT HOUSE

BOB ADAMS TRUCKING CO.
26 GREENVALE CIRCLE WHITE PLAINS, N.Y.
NO JOB TOO BIG OR TOO SMALL
FOR FAST PROMPT SERVICE
CALL 914 WH 8-0949

CONCRETE & BRICK WORK
DRIVEWAYS PATIOS SIDEWALKS
STOOPS FIREPLACES NO JOB TOO SMALL
FREE EST. CALL GENESIS (212) 699-1791

HOUSEKEEPER
SLEEP IN POSITION W/FANTASTIC FAMILY.
MUST LOVE CHILDREN, SPEAK ENGLISH AND HAVE CURRENT REF. OWN ROOM, BATH AND T.V. WILLING TO SPONSOR. CALL 914 359-1578

HAMILTON MOBIL
Open 7 days a week
Complete auto service
1659 Hamilton Avenue Trenton, New Jersey
Call 609 890-9701
Mr. Jim Roberts.

EDDIE MONSON
5601 BATH AVE. BROOKLYN
CONTRACTOR ROOFING PAINTING CARPENTRY
QUALITY WORKMANSHIP CALL 373-0109

SUPERINTENDENT
Working Superintendent for Eastside girls school. Maintain and supervise staff. Knowledge of plumbing, heating and carpentry. 3 room apartment available. Salary, benefits. References. Write Box No. CP-200, Rm. 915, 350 5TH Ave. New York, N.Y. 10001.

SPECIAL ALTERATIONS ON LEATHER GAR. ZIP-OUT LINING, LINING REPLACEMENT. ALTERATIONS ON PREM. BY SPEC. TAILOR. PLAZA LEATHER HOUSE, 586 CENTRAL AVE (MARVIN MALL) CEDARHURST. (516) 569-5796 9 AM — 5 PM.

PAINTING, Paper Hanging, Sanitas, Sheet Rock, Floor Covering, Plastering. Low Prices, Free Estimates, Small and Big Jobs. Commercial — Residential (201) 863-2142 or (201) 867-3379

— ST. PETERSBURG, FLORIDA — ir apylinkėse perkant, parduodant ir nuomojant nuosavybes kreipkitės į ANGELE KARNIENĘ, Broker-Realtor, 6900-10th Ave. North, St. Petersburg, Fla. 33710. Telef. (813) 345-2738.

R & R TRUCKING
EXPERIENCED FURNITURE MOVING
3079 THIRD AVE. BRONX
(212) 993-9745

SECURITY ALARM SYSTEMS
JOE BELL ALARM CO.
7 DAYS 24 HR. SERVICE
MANHATTAN, BKLYN, QUEENS, BRONX
HIC70435
CALL 738-4042

CONSTRUCTION
addition or alteration, plumbing, roofing, concrete and cement work. General carpentry, electrical work. Furniture refinishing. 257-8969 — 257-5633

CB SALE GET YOUR EARS ON?

Choose among the best names!
COBRA TRAM ROYCE GRANADA
AUDIOVOX REGENCY TEABERRY
PEARCE-SIMPSON
Scanners for Police & Fire Signals
AND MORE

PRICES START AS LOW AS

39.95 LIMITED QUANTITY
SUNSHINE BASE
6603 Bergenline Avenue
West New York (201) 861-1692
INSTALLATIONS AVAILABLE

Camps - Co-ed

NORDIC BLADES ICE SKATING DAY CAMP

Operated by Ed K. • Ice Sports • Door to Door Transportation • Boys & Girls 4-15 • Specializing in Recreational & Figure Skating • All Instructors Members of I.S.I.A. • OUTDOOR ACTIVITIES • Swimming, Softball, Miniature Golf, Nature & Science, Tennis, Volleyball, Archery & Soccer • INDOOR RAINY DAY ACTIVITIES • Indoor Heated Pool, Gym, Tennis
CALL (516) 420-9661
Mon., Wed., Thurs., Fri., 2 PM - 6 PM
Sat. & Sun. 10 AM - 3 PM

1977 KELIONĖS Į LIETUVĄ

VIENOS SAVAITĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ: 1 naktis Maskvoj, 6 dienos ir 5 naktys Vilniuj su dienos ekskursija į Kauną, 1 naktis Maskvoj.

Rugsėjo 18-26 — \$858, spalio 9-17 — \$826

DVIEJŲ SAVAIČIŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ, VOKIETIJĄ IR ANGLIJĄ: 1 naktis Maskvoj, 6 dienos ir 5 naktys Vilniuj su dienos ekskursija į Kauną, 4 naktys Miunchene ir 3 naktys Londone.

Birželio 26 — liepos 10 — \$1,253, liepos 17-31 — \$1,253

Kelionės kainon įeina kelionė iš Bostono, New Yorko arba Montrealio PAN American World Airways ar kitom IATA priemonėm. Dėl informacijų kreiptis:

ALGIRDAS MITKUS
BALTIC TOURS
8 WHITE OAK ROAD
NEWTON, MASS. 02168

TELEF. (617) 969-1190
arba
1-800-223-7420
(prašyti kalbėtis su "Pat")

Kiekvienai kelionei yra ribotas keleivių skaičius. Patartina rezervuoti sau vietą kiek galint anksčiau.

PAMINĖTA

ŠATRIJOS RAGANOS
SUKAKTIS

NEWARK, N.J.

Balandžio 30 LMKF New Jersey klubas Šv. Trejybės parapijos salėje, Newark, N.J., surengė rašytojos Marijos Pečkauskaitės — Šatrijos Raganos 100 m. gimimo sukakties paminėjimą. Šventę pradėjo klubo pirmininkė Aldona Rygelienė, pasveikindama susirinkusius ir bendrais bruožais apibūdindama Marijos Pečkauskaitės įnašą Lietuvos atgimimui ir jos kultūriniam gyvenimui. Šia proga New Jersey klubą ir minėjimo dalyvius LMKF pirmininkės p. Banaitienės vardu pasveikino organizacijos veikėja Margarita Samaitienė.

Maždaug pusės valandos trukusia paskaita M. Pečkauskaitės asmenį ir jos kūrybą nušvietė poetė Kotryna Grigaitytė-Graudienė, greitomis perbėgusi per svarbesnius Šatrijos Raganos gyvenimo įvykius ir ryškesnius jos literatūrinius darbus.

Ištraukas iš Šatrijos Raganos Senojo dvaro paskaitė dailiojo žodžio perteikėja Irena Veblaitienė, kuri taip pat vadovavo ir visai šio vakaro programai. Be to, A. Karašaitė, V. Audėnas, B. Balčiūnas ir A. Liobys susirinkusiems perteikė Šatrijos Raganos kūrinėlį Živilę. Visus maloniai nustebino į šio kūrinėlio skaitymą įsijungę ir patys jaunieji — Karašaitė ir Liobys, kurių skaitymas gražiai derinosi ir su šioj srity dažnai besireiškiančiais Broniaus Balčiūno ir Vlado Audėno sugebėjimais.

Tarpai buvo pajavirinti iškilančios solistės Angelės Kiaušaitės atliekamom lietuvių ir tarptautinių kompozitorių sukurto dainom. Pianu palydima J. Marano, solistė padainavo J. Tallat-Kelpšos Mano sieloj šian dien šventė, J. Stankūno Žiburėlį ir Humoreską, Al. Kačanauskos Mano gimtinę ir Tų mergelių dainavimą, F. Schubert Lachen und Weinen ir Die Forelle, S. Barber Nocturne ir G. Puccini Donde lieta (iš op. La Boheme) ir Un bel di vedremo (iš op. M. Butterfly).

Visi programos atlikėjai buvo labai šiltai sutikti, ir jiems nesigailėta plojimų. Rengėjos visus juos apdovanojo gyvų gėlių puokštėmis.

Programai pasibaigus, visi buvo pakviesti vaišių prie labai skoningai papuoštų stalų, kur prie kavos puodukų buvo pasigardžiota rūpestingai ir ištaigiai parūpintais užkandžiais ir pasikalbėta, grojant plokštelių muzikai.

Šis labai šventiškai praėjęs minėjimas sutraukė tik apie 60 lankytojų, nors rengėjos ir lūkurio pasivėlinusiųjų, kurie taip ir nesiteikė pasirodyti.

Be to, toj pat salėj įvairaus dydžio aliejinų darbų buvo ištačiusi dailininkų parodose dažnai pastebima lietuvių dailininkė, savo darbus pasirašanti Albina J. Ambroziejūtė — Vance.

K.J.

Sekmadienį, gegužės 15, buvo lankoma Liet. Religinės Šalpos ir Amer. Liet. Kat. Tarnybos įstaiga. Nuotraukoj patys pirmieji lankytojai. Vidury įstaigos vedėjas kun. K. Pugetvičius, dešinėje Tėv. Paulius Baltakis, OFM, Tėv. Benvenutas Ramanauskas, OFM. Nuotr. L. Tamošaitis

MUZIKO A. KAČANAUSKO LAIDOTUVĖS

Gegužės 9, pirmadienį, 5:30 v.v. savo namuose mirė muzikas Algirdas Kačanauskas. Jis pastaruoju laiku sirgo ir gulėjo ligoninėje. Pradžioje gydyti savo kojas, o paskui savo stuburą. Pečių aukštumoj buvo nuslinkęs vienas stuburo slankstelis. Tas sukėlė didelius skausmus. Buvo priverstas nešioti savotišką balną, kuris sumažino galvos spaudimą ir stuburą.

Ir ši liga buvo aptvarkyta, kas kartą sveikata gerėjo. Gegužės 6, penktadienį, jis buvo ligoninėje pasišviesti. Kaip jis sakėsi grįžęs savo draugam, kad jį smarkiai supūtė skersvėjai. Šeštadienio rytą, po atgrotų dvejų mišių, jį pradėjo kirsti drebuly, kuris kaskart didėjo. Buvo nuvežtas namo, buvo pakviesti du daktarai, tie davė vaistų ir manė, kad viskas taip pamažu susitvarkys. Jį visą laiką krėti drebuly. Temperatūra kilo ir kilo. Jis mirė plaučių uždegimu.

-o-

Buvo pašarvotas M. Šalinskienės laidojimo šermenine. Laidotuvių rūpinosi Apreiškimo parapijos choras, prof. dr. Jokūbas Stukas ir velionio brolis — Gediminas Kačanauskas, kuris dabar pasivadino Kaunu. Buvo

NAUJI LEIDINIAI
VAIKUČIAM

Nykštukų mokykla — 3 dol., Karklų katinukai — 2 dol., Mano pirmoji Komunija — 5 dol., Kiškučio vardinės — 2.50 dol., Rimas pas Kęstutį — 2.50 dol. Šios ir kitos gražiai išleistos ir spalvotai iliustruotos knygutės gaunamos Darbininko administracijos, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Jaunimui-vaikam lietuviškos plokštelės: Zuikis Puikis, Sigitė, Aukuras, Žirginėliai, Antrieji Žirginėliai, Lietuvos kanklės, Lietuvių tautiniai šokiai, Lietuvos Aidai (Ch. Daubaro). Visos plokštelės po 6 dol. Persiuntimas 50 c. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

K.J.

Tauriam lietuviui

PLK. ANTANUI RĖKLAČIUI

netikėtai mirus, velionies šeimą giliai užjaucia

Salomėja ir Vytautas Valiukai

A.A.

MUZIKUI ALEKSANDRUI KAČANAUSKUI

mirus, giliai užuojautą jo dukrai Audronei ir broliui Gediminui reiškia

Korp. Neo-Lithuania New Yorko skyrius

atvykusi iš Cincinati, Ohio ir velionio dukra Audronė.

Atsisveikinimas buvo gegužės 12, ketvirtadienio vakarą. Žmonių prisirinko tiek daug, kad pusė tetilpo į koplyčią. Rožančiaus kalbėjimui vadovavo Apreiškimo parapijos kunigai. Buvo kunigų ir iš kitų parapijų ir iš pranciškonų vienuolyno.

Atsisveikinimui vadovavo prof. dr. Jokūbas Stukas, su kuriuo velionis ilgą laiką dirbo, drauge kalbėjo per radiją, drauge ugdė Ritos ansamblį.

Pirmas kalbėjo Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis. LB I-mos apylinkės vardu atsisveikino tos apylinkės pirmininkas V. Radživanas, nes velionis buvo vicepirmininkas kultūros reikalams. Simo Kudirkos šaulių kuopos vardu kalbėjo dabartinis pirm. Kęstutis Miklas. Korp. Neo Lithuanios New Yorko skyriaus vardu — Vytautas Jurgėla, Vargonininkų-Muzikų Sąjungos vardu — tos Sąjungos vicepirmininkas Vytautas Kerbelis, Elizabetos tautinės Sąjungos vardu — Julius Veblaitis, Choro vardu — Petras Sandanavičius, Lietuvos vyčių ir Šv. Cecilijos choro vardu Klemensas Bagdanavičius, Vienybės laikraščio vardu Jonas Valaitis.

Prie karsto stovėjo šaulių ir neolituanų garbės sargybos. Sugiedota Viešpaties Angelas ir pabaigoj — Lietuvos himnas.

Iš to atsisveikinimo buvo vienas įdomus momentas. Tą vakarą atnešė velionio studentavi-

mo dienų korporacijos kepuraitę. Viena moteris lankėsi Lietuvoj ir ten iš Algirdo Kačanauskos artimųjų gavo šią kepuraitę, kad atvežtų ją kaip prisiminimą. Kėpuraitę atvežė, bet jos nespėjo įteikti gyvam. Tad tą vakarą ji per rankas buvo perduota ir įteikta Korp. Neo Lithuanija atstovui. Šis tą jaunų dienų kepuraitę ir padėjo ant karsto.

Laidojimo pamaldos

Apreiškimo parapijos bažnyčioj buvo iškilmingos laidotuvių pamaldos gegužės 13, penktadienį, 10 v.r. Žmonių dalyvavo apie 100. Gražiai giedojo choras, kurį sudarė Apreiškimo parapijos choro nariai, apylinkės muzikai, solistai. Solo giedojo Louise Senken. Vargonais grojo pasikeisdami tai vienas, tai kitas.

Koncelebracinė mišiom vadovavo klebonas. Koncelebravo dešimt kunigų: Tėv. V. Balčiūnas, OFM, kun. D. Pocius, kun. J. Pakalniškis, kun. L. Budreckas, kun. Pr. Raugas — klebonas, kun. St. Raila, kun. A. Račkauskas, kun. V. Pikturka, Tėv. K. Bučmys, OFM, Tėv. B. Ramanauskas, OFM.

Pamokslą pasakė muzikas kun. L. Budreckas. Užprašytas mišias už velionį perskaitė kun. Pr. Raugas. Užprašyta per 60 mišių.

Pabaigoj sugiedota Marija Marija ir gaudžiai giedant atsisveikinimo giesmės ir gaudžiant vargonam šios parapijos muzikas, vartonininkas, maestro

IEŠKOM ŠIMTININKŲ!

Mielas lietuvi,

„Ieškom šimtininkų“ — tai prel. Jono Balkūno, Tautos Fondo Tarybos pirmininko, kalbos pavadinimas. Ji Vasario 16 proga buvo perduota per lietuviškas radijo programas New Yorke ir New Jersey. Pilnas kalbos tekstas buvo išspausdintas Darbininke kovo 11.

Kiekvienas, paaukojęs \$100.00 į metus, tampa T.F. nariu ir dalyvauja T.F. metiniam suvažiavime, kuris renka T.F. Direktorių Tarybą ir nustato veikimo gaires. Šiemet T.F. metinis suvažiavimas įvyks gegužės 28 New Yorke.

Kiekvienas, paaukojęs bent \$25.00 į metus, nemokamai gauna „ELTA“ biuletinį, jei to pageidauja.

Kiekviena auka, didesnė ar mažesnė, įgalina Tautos Fondą atlikti savo paskirtį: Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto darbų ir veiklos finansavimą.

Aukos atskaitomos iš mokesčių. Gavę auką, pasiųsime kvitą. Iš anksto dėkojame.

TAPK TAUTOS FONDO NARIU!

Ignas Gasiliūnas
T.F. Valdybos P-kasJadvyga Vytuvienė
T.F. Valdybos Vicep-kė
Vajaus Reikalams

Aukos siųsti:

LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, Inc.
(TAUTOS FONDAS)
P. O. Box 21073, Woodhaven Sta., N.Y. 11421BOSTONO
ŽINIOS

Motinos dienos minėjimą ir trijų lietuvių dailininkų darbų parodą gegužės 8 surengė Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubas. 10:15 val. ryto lietuvių Šv. Petro parapijos bažnyčioj So. Bostone aukotos mišios už motinas. LKF klubo narės dalyvavo organizuotai ir su tautiniais drabužiais. Per mišias solo giedojo Elena Dausienė. Lietuvių Piliečių djos salėj 3 val. minėjimą pradėjo klubo pirm. Aleksandra Moriarty. Pagerbtos vyresnio amžiaus ir nusipelnusios motinos: Antanina Malinauskienė ir Teofilė Jankauskienė, sulaukusios 85 metus, šešių vaikų motina Elena Dausienė, už lietuvišką reprezentaciją tautiniais audiniais — Ona Griulienė, daug padėjusi naujiem atėiviai Jadvyga Tumavičienė. Tolimesnei programai vadovauti pakviesta Elena Vasyliūnienė. Viešnia kalbėtoja buvo Ada Ustjanaušienė iš Hartfordo. Mažieji Onos Ivaškienės tautinių šokių grupės šokėjai

Algirdas Kačanauskas buvo amžinai išlydėtas iš tos bažnyčios.

Laidoti išvežtas į North Arlingtoną, N.J., į prof. Jokūbo Stuko giminėskapus, Holy Cross kapinėse. Kapinėse dalyvavo trys kunigai kun. L. Budreckas, kun. Raila, kun. A. Račkauskas. Čia dar kalbėjo kun. A. Račkauskas, prof. J. Stukas. Padėkojo velionio brolis Gediminas. Sugiedota Marija Marija ir Lietuvos himnas. Ant karsto buvo užberta žiupsnelis Lietuvos žemės.

Grįžus po laidotuvių žemutinė parapijos salėj buvo pietūs, kuriuos parūpino parapijos klebonas. Pietuose dalyvavo apie 50 žmonių. Pietūs buvo apie 2 v.

1977 EKSURSIJOS Į LIETUVĄ

IŠ BOSTONO, CHICAGOS, NEW YORKO

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

Vienos savaitės:	Rugsėjo 21 — \$838.00
	Rugsėjo 28 — \$838.00
Dviejų savaitių:	
Gegužės 25 — \$1045.00	Rugpjūčio 10 — \$1195.00
Birželio 15 — 1158.00	Rugsėjo 7 — 1158.00
Liepos 13 — 1195.00	Gruodžio 21 — 999.00
Liepos 27 — 1195.00	

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ KITŲ MIESTŲ su papildomu mokesčiu.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P.O. Box 116
South Boston, Mass. 02127, Tel. 617-268-8764

Sav. Aldona Adomonienė

GRUPĖSE VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS — PATARTINA
REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU.

Darbo valandos: Kasdien nuo 9-5, penktadieniais nuo 9-7. Šeštadieniais uždaryta.
PRICES ARE NEW, based on double occupancy and are subject to changes and/or Government approval.

BANK-BY-MAIL
Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prieinamai, privačiai, saugiai, nemokamai.

Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų sluntą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prieideda ir užtikrinamas, kad jūsų pinigai procentus, leidžiamus įstatymų.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500

arba rašykite paduotais adresais.

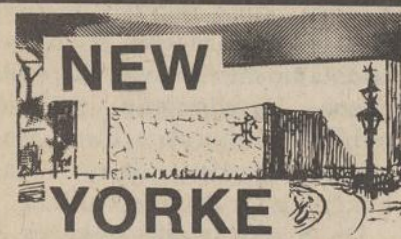
MAIN OFFICE
460 West Broadway
South Boston
9 AM to 5:30 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
740 Gallivan Blvd.
9:30 AM to 5:30 PM
Mon. Tues. Wed. & Fri.
Thurs. — 9:30 AM to 7:30 PM
Saturday 9:30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Liet. Rašytojų Draugijos premijos jury komisija posėdžiauja gegužės 22 sekmadienį, 1:30 v. popiet Kultūros Židiny. Bus paskirta premija už 1976 metais išėjusias grožinės literatūros knygas. Jury komisiją sudaro: Aušra Jurašienė, Pranas Naujokaitis, Alė Staknienė, Vytautas Volertas ir Leonardas Žitkevičius. Premijos mėcenatas yra Lietuvių Fondas.

LMK Federacijos New Yorko Klubas susirinkimas bus gegužės 25, trečiadienį, 7:30 v.v. pas klubo narę M. Klivečienę, 76-13 85 Rd., Woodhavene. Visos narės prašomos dalyvauti. Bus renkama valdyba. Tai bus paskutinis susirinkimas prieš vasaros atostogas.

Liet. Fronto Bičiulių N.Y. sambūrio susirinkimas bus gegužės 20, penktadienį, 8 v.v. Kultūros Židinio posėdžiui menė. „Nojaus tvanas“ — opera statoma gegužės 22, šį sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židiny. Pagrindinį vaidmenį atlieka solistas Kazys Jakutis, režisuoja Juozas Bulevičius-Boley, chorui ir orkestrui diriguoja Sutartinės ansamblio vadovė muzikė Jūratė Veblaitytė-Litchfield. Pastatyme dalyvauja Sutartinės choras ir jaunimas iš Maironio lituanistinės mokyklos.

Maironio lituanistinės mokyklos 8 skyriaus mokiniai fotografuojasi šį šeštadienį, gegužės 21. Nuotraukos naudojamos mokslo metų užbaigimui.

Kun. Antanas Grigaitis, iš Amsterdamo, N.Y., gegužės 15 lankėsi pranciškonų vienuolyne ir taip pat apsilankė Darbininko redakcijoje.

Jūratė Veblaitytė-Litchfield, Sutartinės ansamblio dirigentė. Sutartinė gegužės 22 sekmadienį, 4 val. po pietų Kultūros Židiny stato operą Nojaus tvanas.

A. a. Algirdui Kačanauskui mirus, vietoj gėlių Kultūros Židiniui aukojo dr. Eugenijus ir Emilija Noakai 20 dol., Aldona Noakaitė-Pintch 10 dol., Jonas ir Giedrė Stankūnai 10 dol. Nuosirdus ačiū visiems aukotojams.

Maironio mokyklos 8-to skyriaus tėvų susirinkimas šaukiamas gegužės 21, šeštadienį, 9:15 val. ryto mokyklos salė. Bus kalbama apie mokslo metų baigimo vaisius. Visi tėvai prašomi dalyvauti.

Studentų ateitininkų sąskrydis įvyks gegužės 28-30 New Yorke. Kviečiami visi studentai ateitininkai ir prijaučias jaunimas. Pradžia šeštadienį, 12 val. dienos. Kultūros Židiny vyks pokalbiai, diskusijos, bus pristatomas Ateities žurnalo montažas. Vakare išvyka į miestą. Sekmadienį 11 val. mišios pranciškonų koplyčioje, o po to išvyka į pajūrį. Visi laukiami. Nakvynės bus parūpintos. Dėl informacijų skambinti po 10 val. Juozui Juškai 201 351-3808 arba Danutei Norvilaitei 212 827-2629.

Mokslo metai Maironio lituanistinės mokyklos baigiasi birželio 4. Tą dieną bus dvi pamokos ir iškyla į parką. Mokslo metų baigimo aktas bus birželio 5, sekmadienį, 12 val. mišios ir baigimo aktas. 8-to skyriaus mokiniams įteikiami baigimo atestatai, apdovanojami visų klasių geriausi mokiniai. Po akto vaisės.

Solistas Kazys Jakutis atlieka Nojaus vaidmenį Sutartinės ansamblio statomoj Nojaus tvano operoj šį sekmadienį Kultūros Židiny.

Liet. Kat. Religinės Šalpos Rėmėjų vyriausioji valdyba atskiru padėkos raštu pagerbė Eleną Mickeliūnienę, kuri jiems paaukojo 2700 dol. Ji pakelta į garbės nares. Šį atžymėjimą pasirašė vyriausioji valdyba: kun. K. Kuzminskas, A.P. Bagdonas, P. Indreika, St. Jankonis, V. Diminskis, P. Seniūnienė, A. Zailskas.

Valančiaus konkurso vertinimo komisija posėdžiavo gegužės 14, šeštadienį. Po posėdžio buvo vaisės komisijos nariams bei svečiam rašytojam. Šių vaisių mėcenatė buvo Elena Mickeliūnienė.

N.Y. ramovėnai išrinko naują valdybą: pirm. dr. E. Noakas, sekr. J. Klivečka, išd. L. Tamošaitis, kultūrinių reikalų vadovas J. Zabielskis, vėliavos globėjas J. Liaukus.

Tėv. Leonardas Andriekus, Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkas, savaitei buvo išvykęs į St. Petersburgą, Fla., kur tvarkė rašytojo Antano Tūlio palikimo reikalus. Antanas Tūlys mirdamas yra palikęs Draugijai pinigų, taip pat testamentu įpareigoja išleisti jo raštus.

Vinco Kudirkos lituanistinės mokyklos mokslo metų baigimo aktas įvyks šeštadienį, gegužės 21, 12 val. ryto mokyklos patalpose, Ripley Place, Elizabeth, N.J. Visi tėvai ir rėmėjai yra kviečiami dalyvauti.

Apšvietos ir grožio buvo pilna Vaizganto Kultūros klubo popietė gegužės 15 Kultūros Židiny. Rašytojas Stasys Santvaras ir aktorius Henrikas Kačinskas atvėrė popietės atsilankiusių žvilgsnį į rašytojo Antano Škėmos literatūrinį palikimą. Santvaras pateikė to palikimo aprašą ir įvairių jo vertinimų apžvalgą, o Kačinskas (T. Alinsko asistuojamas) parodė tris gyvus rinkinius pavyzdžius iš to palikimo lobio. Pasišvečiuojamoj popietės daly abu buvo matomi apsupti dėkingumą ir pasigėrėjimą reiškiančių vaizgantiečių. Klubo pirmininkas J. Rūtenis įvadinė kalbą pažymėjo, kad šis New Yorke gyvenusio, prieš 16 metų tragiškai žuvusio, rašytojo pagarbus aplankymas sutelktas suėjus 30-čiai metų nuo jo pirmosios knygos, Nuodėgulių ir kibirkščių, išleidimo. Popietei baigiantis, buvo susidariusi nuotaika, kad tokių popietių būtų smagu turėti ir nebūtinai tik retų sukačių progomis. Baigiamajame žody buvo paskelbta, kad Vaizganto klubas šį sezoną baigs birželio 12 rašytojo Prano Naujokaitio Lietuvių literatūros istorijos keturių tomų apžvalgą, kurią pateiks rašytojas Vytautas Volertas iš Philadelphijos. (vr)

Prabėgom pirmininkas (A. Balsys) lietė ir kitą vis dar deramai neišsiaiškintą klausimą, kenkiantį ir solidarumo įnašų deramam telkimuisi. Tas klausimas tai, — kokia gi tos mūsų Bendruomenės paskirtis? Ką ji daro? Kam jos reikia?

Tai dar vienas klausimas ne metiniame—administraciniame

Newark, N.J., LB apylinkės valdyba ir vietiniai Lietuvos vyčiai gegužės 8 gražiai minėjo Motinos dieną. Tėv. Klemensas Žalalis, OFM, bažnyčioje pasakė progai tinkamą gražų pamokslą. Po pamaldų parapijos salėj Aušra Marija Jurašienė įtaigiu žodžiu pavaizdavo lietuviškos motinos paveikslą, o Br. Balčiūnas tą paveikslą dar papildė, paskaitydamas Krėvės Bobulės vergus. Minėjimo dalyviams atgaiva parūpino R. Šomkaitė.

New Jersey LB apygardos visos šešios apylinkės birželio 18 rengiasi bendrai minėti birželio įvykių metines specialiomis pamaldomis Newarko lietuvių parapijos bažnyčioje.

ir baigiasi rugsėjo 5. Nuo liepos 3 iki 16 ir nuo rugpjūčio 21 iki rugsėjo 5 nuo kambarių duodama 20% nuolaida. Registruokitės iš anksto. Pranciškonai kviečia visus. Informacijai adresas: Vasarvietės Vėdėjas, Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046. Tel. 207 967-2011.

Po sunkios žiemos, galvodami apie vasaros atostogas, prisiminkite pranciškonų vasarvietę Kennebunkporte, Maine. Sezonas prasideda liepos 3

Dail. Viktoro Petravičiaus kūrinių paroda rengiama birželio 11-12 Kultūros Židiny. Dailininkas pastoviai gyvena Chicagoj ir su parodom į kitus miestus nekeliauja. Dabar jo kūrinių paroda buvo surengta Bostone ir taip susidarė galimybės ją perkelti į New Yorką.

Kind German Polish lady has comfortable quiet sunny apartment. Elevator. \$40 a week. Manhattan. Safe, very convenient. For responsible, burn, or retired gentl., none prejudice. Call 212 724-9312. Write P.O. Box 423. Gracie Station, N.Y., N.Y. 10028.

World's Largest Community Builder — expanding its New York Office — Bi-lingual people wanted. Company benefits. Call Mr. Astrof COLLECT (212) 254-9882.

Ridgewood išnuomojami labai prieinama kaina 2 baldais apstatyti kambariai, galima naudotis ir virtuve. Patogus susisiekimas. Informacijai tel. 497-5748.

LB Woodhaveno apylinkės susirinkime gegužės 6 Kultūros Židiny. Iš k. V. Sidas, S. Liaukutė, du apylinkės pagerbti nariai — P. Montvila ir K. Bačauskas ir apylinkės pirmininkas Aloyzas Balsys. Nuotr. L. Tamošaitis

MŪSŲ BENDRUOMENĖ WOODHAVENE

(atkelta iš 8 psl.)

kinimaisi, kodėl taip, ir prapliupo pasiūlymai, kaip tų įnašų rinkimą pagerinti. Netrukus pasidarė aišku, kad net ir tokiame nedideliame susirinkime įnašų (ar mokesčių) rinkimo technika tiksliai nutarti neįmanoma. Visos geros mintys tapo sužertos valdybos sterblėn, — tegu galvoja, tegu ekspertus „samdo“, ir tegu sugalvoja, ką ir kaip daryti.

Pirmininkas kelis kart išsitarė, kad valdyba matė tuos trūkumus (kartotekos sudarymo ir panaudojimo, solidarumo įnašų rinkimo, B-nės uždavinių aiškinimosi) ir aptarinėjo, ką daryti, bet daugeliu atvejų kažkaip, sako, nepavykę pajudėti iš vietos. Bet visi atrodė persiėmę viltim, kad dabar, po šio susirinkimo, o gal greičiau tik tam tikrame, apie tai giliau mąščių veikėjų ar stebėtojų sambūryje nagrinėtinas ir bandytinas atsakyti. O atsakyti į tokį klausimą visgi reiktų. Nes jeigu toks klausimas dar ilgiau pasilikis vis dar neatsakytas, tai po metų kitų į metinį susirinkimą gal nebe trisdešimt, o tik koki trys teateis. Tada tai bus „tai tau ir Bendruomenė!“, anot iždininko Jasinsko...

Pirmininkas kelis kart išsitarė, kad valdyba matė tuos trūkumus (kartotekos sudarymo ir panaudojimo, solidarumo įnašų rinkimo, B-nės uždavinių aiškinimosi) ir aptarinėjo, ką daryti, bet daugeliu atvejų kažkaip, sako, nepavykę pajudėti iš vietos. Bet visi atrodė persiėmę viltim, kad dabar, po šio susirinkimo, o gal greičiau tik tam tikrame, apie tai giliau mąščių veikėjų ar stebėtojų sambūryje nagrinėtinas ir bandytinas atsakyti. O atsakyti į tokį klausimą visgi reiktų. Nes jeigu toks klausimas dar ilgiau pasilikis vis dar neatsakytas, tai po metų kitų į metinį susirinkimą gal nebe trisdešimt, o tik koki trys teateis. Tada tai bus „tai tau ir Bendruomenė!“, anot iždininko Jasinsko...

Newark, N.J., LB apylinkės valdyba ir vietiniai Lietuvos vyčiai gegužės 8 gražiai minėjo Motinos dieną. Tėv. Klemensas Žalalis, OFM, bažnyčioje pasakė progai tinkamą gražų pamokslą. Po pamaldų parapijos salėj Aušra Marija Jurašienė įtaigiu žodžiu pavaizdavo lietuviškos motinos paveikslą, o Br. Balčiūnas tą paveikslą dar papildė, paskaitydamas Krėvės Bobulės vergus. Minėjimo dalyviams atgaiva parūpino R. Šomkaitė.

New Jersey LB apygardos visos šešios apylinkės birželio 18 rengiasi bendrai minėti birželio įvykių metines specialiomis pamaldomis Newarko lietuvių parapijos bažnyčioje.

ir baigiasi rugsėjo 5. Nuo liepos 3 iki 16 ir nuo rugpjūčio 21 iki rugsėjo 5 nuo kambarių duodama 20% nuolaida. Registruokitės iš anksto. Pranciškonai kviečia visus. Informacijai adresas: Vasarvietės Vėdėjas, Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046. Tel. 207 967-2011.

Po sunkios žiemos, galvodami apie vasaros atostogas, prisiminkite pranciškonų vasarvietę Kennebunkporte, Maine. Sezonas prasideda liepos 3

Dail. Viktoro Petravičiaus kūrinių paroda rengiama birželio 11-12 Kultūros Židiny. Dailininkas pastoviai gyvena Chicagoj ir su parodom į kitus miestus nekeliauja. Dabar jo kūrinių paroda buvo surengta Bostone ir taip susidarė galimybės ją perkelti į New Yorką.

Kind German Polish lady has comfortable quiet sunny apartment. Elevator. \$40 a week. Manhattan. Safe, very convenient. For responsible, burn, or retired gentl., none prejudice. Call 212 724-9312. Write P.O. Box 423. Gracie Station, N.Y., N.Y. 10028.

World's Largest Community Builder — expanding its New York Office — Bi-lingual people wanted. Company benefits. Call Mr. Astrof COLLECT (212) 254-9882.

Ridgewood išnuomojami labai prieinama kaina 2 baldais apstatyti kambariai, galima naudotis ir virtuve. Patogus susisiekimas. Informacijai tel. 497-5748.

sirinkimo, visgi pajudės. Reikėjo tik išrinkti pusę valdybos, kurios mandatas dabar pasibaigęs. Ties mandatai jau išnaudoję buvo pats pirmininkas A. Balsys, J. Butkus (išvyksta į šiltus kraštus), E. Mickeliūnienė, V. Sidas.

Nominacijų komisijai pavartojus geroką dozę „draugiško įtikinimo“, sutarta išrinkti į valdybą tris turėjusius išeiti (A. Balsį, E. Mickeliūnienę ir V. Sidą) ir prie jų dar pridėti K. Bačauską ir M. Klivečienę. Mandato dar nebaigę valdyboje yra: R. Ašebergaitė, B. Bobelis, V. Jasinskas, S. Liaukutė ir G. Mikalauskas. Iš viso dabar valdyboje bus 10 narių.

Kontrolės komisijon, vieton valdybon išrinkto K. Bačausko, išrinktas K. Norvilas. Susirinkimas taip pat sutiko, kad valdyba savo parinkimu įgalioj 27 atstovus į New Yorko apygardos suvažiavimą, kuris turi įvykti gegužės 21.

V. Rastenis

PIRMOJI KOMUNIJA JAUNIMO MIŠIOS

Apreiškimo lietuvių bažnyčioje gegužės 22, sekmadienį, 11 val.

Pasirengimas ir pirmoji išpažintis gegužės 21, šeštadienį, 4 val. popiet

Apreiškimo parapijos bažnyčioje

DALYVAUJA jaunimas ir visos šeimos.

Jau priėmę Pirmąją Komunią kitose bažnyčiose, kviečiami bendrai priimti komunią lietuviškose pamaldose gegužės 22, sekmadienį, 11 val. Apreiškimo bažnyčioje, Brooklyne.

Apreiškimo parapija

NEW YORKO JAUNIMO ANSAMBLIS

SUTARTINĖ

KVIEČIA VISUS ATSLANKYTI Į

KONCERTĄ

kuris bus gegužės 22, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židiny

Programoje:

Sutartinės ansamblio „krikščynos“
Koncertinė dalis ir vienaveiksmės operos
Nojaus tvanas
pastatymas

Pagrindinį vaidmenį atlieka solistas KAZYS JAKUTIS
Režisuoja JUOZAS BULEVIČIUS
Koncertą palydi kamerinis orkestras
Chorui ir orkestrui diriguoja ansamblio vadovė
muzikė JŪRATĖ VEBLAITYTĖ-LITCHFIELD

Po koncerto — kavutė ir užkandžiai,
gėrimų bufetas ir laimėjimų traukimas
Įėjimo auka — suaugusiems — 6 dol.,
— studentams — 4 dol.
vaikams iki 6 m. nemokamai

This announcement is neither an offer to sell nor a solicitation of an offer to buy any of these securities
The offer is made only by the Offering Circular

LITAS MOKA 10% DIVIDENDĄ ANT REGISTRUOTŲ LITO BONŲ (10% Convertible Debenture Bonds)

VISA LAIDA: \$500,000
VIENAS BONAS: \$500
DIVIDENDAI MOKAMI KAS PUSMETĮ
SAUSIO 1 IR LIEPOS 1

1986 m. spalio 1 d. šias vertybes galima atsiimti grynais pinigais arba iškeisti į LITO BENDROVĖS akcijas po \$2.00 už akciją.

PRASŲME KREIPTIS DĖL APRAŠYMO/“OFFERING CIRCULAR” ADRESU:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114TH STREET
RICHMOND HILL, NEW YORK 11418
(212) 441-6799

Securities will be offered in states where the Securities Laws of such states have been complied with.

Ištvermingas ryžtas nugali

BRUNO MARKAITIS, SJ

(tąsa iš praeito nr.)

Ir choras jau veikė nuo parapijos įkūrimo pradžios. Bet reikėjo dar kitų organizacinių vienetų. 1947-tieji metai tad ir tapo organizacijų kūrimo metais. Per tuos vienerius metus, klebono iniciatyva gimė Lietuvos vyčių kuopa, Šventojo Vardo draugija, Katalikių Moterų 74-ji kuopa, Lietuvių R.K. Susivienijimo Amerikoje 42-ji kuopa, R.K. Federacijos skyrius.

Po kelerių metų pradėjo organizuoti ateitininkai. Dar vėliau skautai. Paskiau birutietės. Gerokai vėliau įsikūrė Gyvojo Rožančiaus ratelis ir Mėlynosios Armijos būrelis.

Nuo pat parapijos kūrimosi pradžios kun. Kučingis aiškiai supranta savo misiją ir parapijos paskirtį. Jis nori patarnauti visiems lietuviams per parapiją. Parapija gi turi tapti plačia organizacine baze, ugdančia visų lietuvių religinį ir tautinį gyvenimą. 1965 statistika rodo, kad tais metais abiejose parapijos salėse įvyko daugiau kaip 220 lietuvių susirinkimų. Buvo 36 dideli parengimai. Daugiau kaip 25,000 lietuvių peržengė parapijos pastatų slenkščius. Bažnyčių aplankė 108,000. Komunijų išdalinta 60,000.

Klebonas sugeba įsigyti daug ir amerikiečių tarpe. Jie remia ir garsina ne tik parapiją, bet ir lietuvius. Anksti buvo suvoktas reikalingas sukurti ir palaikyti gerus santykius su Los Angeles miesto ir apskrities pareigūnais, su didžiąja spauda, ypač su arkivyskupija. Santykiai su Los Angeles arkivyskupija pareikalavo iš klebono kun. Kučingio drąsos, psichologinio įžvalumo ir neeilinio sumanumo. Mirus arkivyskupui John J. Cantwell, arkivyskupiją laikinai administravo vysk. Joseph T. McGucken, dabartinis San Francisco arkivyskupas. Jis ir davė leidimą pirkti naują nuosavybę. Kai tas buvo padaryta, Los Angeles gavo naują arkivyskupą — James F. McIntyre. Išgirdęs, kad lietuvių parapija perkelta į naują vietą, jis pasiūlė kleboną kun. Kučingį ir pasakė, kad vysk. McGucken negalėjęs leisti pirkti naujos nuosavybės. Tokią teisę turįs tik arkivyskupas, o ne administratorius. Visas dalykas pakibo ore. Bet klebonas nenusigando ir nenusileido.

Po trumpo laiko arkivyskupui McIntyre pradėjo imponuoti šis užsienietis kunigas, energingai ir nuosekliai siekęs užsibrėžto tikslo, pasiryžęs įgyvendinti stamboką planą. Mat, pats arkivyskupas buvo organizatorius ir statybininkas. Kai viena proga keli ariai klebonai pasiskundė, kad kun. Kučingis viliojās jų parapičius, arkivysk. McIntyre norėjo sužinoti tiesą. „Eminencija“, atsakė kun. Kučingis, „jie ateina pasiklausti mano karališkosios anglų kalbos (King's English).“ Arkivyskupas nusijuokė ir numojo ranka.

Nors arkivysk. McIntyre Šv. Kazimiero parapiją priskyrė teritorijai, bet tas potvarkis jūrą padėję tik sustiprino, nepaliesdamas tautinio charakterio, kaip parodė 17-kos metų patyrimas, nežiūrint skirtingų ir aštrių nuomonių suteritorinimo proga. Ir šiandien metiniame arkivyskupijos parapijų sąrašą žymima: St. Casimir Church (Lithuanian). Žiūrėdamas į praeitį, kun. Kučingis prisimena eilę progų, kuriose arkivyskupija atėjo parapijai į pagalbą, suteikdama paslaugas lengvai išmokamomis sąlygomis, duodama \$10,000 mišrių stipendijomis paremti lietuviams kunigams tremty.

Naujai įgytoji nuosavybė — salės bei bažnyčios kombinacija — buvo stambus laimėjimas ir didelis šuolis į priekį jaunųjų parapijos gyvenime. Be to, klebono rūpesčiu ir tarpininkavimu buvo parūpinta 300 su vir-

Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos išleistas atvirukas. Viršų kairė bažnyčia, dešinė — bažnyčios vidus. Ties viduriu kairė — klebonija, dešinė — parapijos mokykla, apačioje kairė — vienuolynas, dešinė — parapijos salė.

šum garantijų Vokietijoje esantiems lietuviams, kurie norėjo atvykti į Ameriką. Iš tikrųjų, 91 šeima iš jų atsikėlė į Los Angeles miesto ir apskrities pareigūnais, su didžiąja spauda, ypač su arkivyskupija. Santykiai su Los Angeles arkivyskupija pareikalavo iš klebono kun. Kučingio drąsos, psichologinio įžvalumo ir neeilinio sumanumo. Mirus arkivyskupui John J. Cantwell, arkivyskupiją laikinai administravo vysk. Joseph T. McGucken, dabartinis San Francisco arkivyskupas. Jis ir davė leidimą pirkti naują nuosavybę. Kai tas buvo padaryta, Los Angeles gavo naują arkivyskupą — James F. McIntyre. Išgirdęs, kad lietuvių parapija perkelta į naują vietą, jis pasiūlė kleboną kun. Kučingį ir pasakė, kad vysk. McGucken negalėjęs leisti pirkti naujos nuosavybės. Tokią teisę turįs tik arkivyskupas, o ne administratorius. Visas dalykas pakibo ore. Bet klebonas nenusigando ir nenusileido.

Spalio mėnesį bažnyčios statybos fonde buvo \$18,000. Greitai buvo nupirkta sklypas, esąs St. George ir Griffith Park gatvių kampe. Parapija užsikrėtė klebono ir parapijos komiteto entuziazmu. Po sklypo nupirkimo 1950 statybos fonde vėl buvo \$10,000 grynais pinigais ir tiek pat pažadais. Trūko tik arkivyskupijos leidimo. Tačiau arkivyskupija pažadų raštelį nepripažino: reikėjo turėti pinigų rankose. Todėl parapijos komitetas vėl rengė naujus vokus, bazarus, piknikus ir pietus. Rinkta po šimtą dolerių, rinkta ir po vieną. Spalio 15 arkivyskupijos sąlygos buvo patenkintos, ir gautas leidimas statyti bažnyčią.

Statyba prasidėjo 1951 vasario mėnesį, o lapkričio 4 naują bažnyčią su didelėmis išskilmėmis pašventina Los Angeles arkivyskupas McIntyre. Šį įvykį su fotografijomis plačiai aprašo Los Angeles spauda: Los Angeles Times, The Mirror, Examiner, Griffith Park News, Los Feliz Hills News, The Tidings. „Lietuvių atsakymas Stalinui“, stambiomis raidėmis paskelbia Evening Herald & Express. Kleboną ir parapiją sveikina senatorius Richard M. Nixon, Los Angeles burmistras Fletcher Bowron, Kalifornijos gubernatoriaus pavaduotojas Goodwin J. Knight, Kalifornijos universiteto provostas dr. G. S. Watkins, Lietuvos įgaliotas ministras Washington P. Zadeikis, Vliko pirm. Mykolas Krupavičius, lietuviai vyskupai, organizacijų vadovai ir kt.

Naujoji bažnyčia gražiai įrengiama. Įsigyjami ir vargonai. Vieną dieną, klebonui esant prie vargonų, ateina kaimynė — Naomi Roberts Knauer — ir paprašo jį pagroti. Nors klebonas Kučingis

vargonais negroja, bet vis tiek įjungia motorą ir ne visai tikrais pirštais paliečia klavišus. „Groja, kaip išmaniau“, jis dar ir šiandien prisimena parapiją. Bet „dabartinės bažnyčios patalpos“, aiškina klebonas Kalifornijos Lietuvių 1949 liepos mėnesį, „buvo statytos ne bažnyčiai, o salei. Patalpos yra labai gerai įrengta virtuvė, scena ir kt. Todėl salę versti bažnyčiai ir vėl statyti salę (kaip kas siūlo) būtų nelogiška. Dėl to parapijos komitetas ir nutarė pastatyti naują bažnyčią. Ji turės 500 sėdimų vietų ir, be vidaus įrengimo, kaštuos apie \$150,000.“

Nors Šv. Kazimiero parapija turėjo gerai veikiančią šeštadieninę mokyklą, kurią lankė su viršum 50 mokinių, ir vaikų darželį su 30 priešmokyklinio amžiaus jaunuimais, bet jie visi vargo susigrūdę improvizuotose patalpose. Ypač po Holy Angels mokyklos tragiško gaisro Chicago, kurio žinia aplėkė visą Ameriką, kilo rimtas pavojus, kad pagal pagriežtėjusius gaisrų departamento nuostatus Šv. Kazimiero mokyklą gali tekti greitai uždaryti.

„Parapija be savo mokyklos kaip šeima be vaikų“, pareiškė klebonas kun. Kučingis viename interviu (Draugas, 1955 rugsėjo 23). Šiuo sakiniu jis paskelbė naują planą. Parapičiai jau gerai pažino savo klebono organizacinius sugebėjimus, energiją ir ištvermę. Jo paskelbtieji planai paprastai būdavo įvykdomi, gavus reikiamus leidimus ir pravedus sėkmingai vokus. Ant parapijos žemės jau stovėjo nauja bažnyčia, erdvi klebonija su įstaigomis, patalpomis kunigams ir svečių kambariais, seselių vienuolynas, talpi salė su naujomis grindimis, naujos durys, pataisyti laiptai, nupirktos naujos scenos užuolaidos. Ir ant likusios žemės dar buvo apščiאי vietos automobilii statymui.

Tačiau dabar skubiai reikia mokyklos. Tuojau pat reikia nugabėti eilę kliūčių. Svarbiausioji: įsigyti šalia klebonijos esančią nuosavybę, už kurią prašė \$59,000. Parapija stipriai remia mokyklos statybos reikalą, ypač pasižymi Frank ir Nancy Speaker, Juozas ir Ona Viržintai, o Agnes Gylienė, prieš tai padovanojusi parapijai savo namus, dabar mokyklos statybai pridėda \$5,000. Po \$1,000 paaukvoja ilgametė klebonijos šeimininkė Kotryna Nedvaraitė ir Barbora Tunylienė. Neatsilieka nė amerikiečiai klebono ir parapijos draugai. Milionieriai Daniel ir Bernardine Donohue padovanoja \$5,000, o vėliau pridėda dar \$2,000.

Naujoji mokykla baigiama statyti 1960. Kaina: \$175,000. Kovo

20 ją pašventina kard. McIntyre. Šį įvykį vėl plačiai pamini Los Angeles spauda. Tokiu būdu didysis kūrimosi ir statybos planas įvykdytas. Parapijos nuosavybė supa trys gatvės: Evans, St. George ir Griffith Park bulvaras. Damijonas Jokūbaitis iš Phoenix, Arizona, po 10 metų vėl lankydamasis Šv. Kazimiero parapijoje, netiki savo akim. Pamatęs, kas nuveikta, vadovaujant kun. Kučingui, jis klebonui įteikia \$2,000 auką.

1966 statistika rodo, kad tuo metu prie parapijos priklausė apie 1,000 šeimų, iš kurių apie 80 nelietuvių kilmės. Mokykla turėjo 385 mokinius. Jų dėstė 6 seserys kazimierietės ir 4 pasauliečiai mokytojai. Šeštadieninę mokyklą lankė 71 mokinys, o 1977 ši mokykla turi 140 mokinių.

Kadangi parapiečiai gyveno išsklidę tolimuose Los Angeles miesto ir apylinkių plotuose, klebonas nutarė juos lankyti dvisavaitiniu biuleteniu Lietuvių Žiniomis ir painformuoti apie parapijos, organizacijų ir visos kolonijos svarbesnius įvykius. Būdamas ir plunksnos žmogus, bendradarbiavęs Žemaičių Prieteliui, Rytė, XX Amžiu, Kalifornijos Lietuvių, Drauge, kun. Kučingis atliekamą laiką dabar pašventina Lietuvių Žiniomis. Išėjusios pirmą kartą 1952, jos šiandien pasiekia 1,100 lietuvių šeimų. Neseniai, rodymdamas 15 stambių įrištų tomų, klebonas tarė: „Štai mano 25 metų darbas.“

Išeidamas iš to fakto, kad pietinėj Kalifornijoj Šv. Kazimiero parapija turi plačiausią organizacinę bazę, kurioj pakanka vietos visiems lietuviams tiek tautinė-kultūrinę, tiek religinę plotmę, klebonas kun. Kučingis skiria ypatingą dėmesį tiems veiksmams, kurie stiprina visos lietuvių kolonijos gyvenimą. Vienas tokių veiksmų — tai Lietuvių diena, pirmą kartą surengta 1954. Tai buvo iki šiol didžiausias masinis lietuvių susėjimas: dalyvavo 1,000 asmenų. Šventę paminėjo didžioji Los Angeles spauda, kuriai Šv. Kazimiero parapija ir lietuvių kolonija yra jau seni pažįstami. Pagrindinę kalbą ta proga pasakė amerikietis advokatas Joseph Scott, lietuvių draugas, savo laiką pagarsėjęs kova dėl Airijos laisvės. Šventę pasirodė solistė Florencija Korskaitė, tautinių šokių grupė, vedama Liucijos Zaikienės, ir parapijos choras, vadovaujamas komp. Broniaus Budriūno.

Laikui bėgant, Lietuvių dienos, vykstančios spalvingose ir erdviose Breakfast Club patalpose bei Marshall High School auditorijoje ir sutraukiančios 1,000 lietuvių su viršum, išsivystė ne tik į visuomeninės reikšmės įvykius, bet ir į meno šventes. Jų programose yra dalyvausios stipriausios lietuvių vokalinės jėgos: Šukytė, Baras, Voketaitis, Stankaitė, Stempuzienė, Brazis, Bičkienė, Čapkauskienė, Korskaitė, Liustikaitė, Krištolaitytė, Kojelienė, Vaznelis ir kt. Parapijos choras, pajėgiai vadovaujamas muz. Budriūno ir rūpestingai globojamas kleb. kun. Kučingio, yra išaugęs į vieną geriausių Amerikos chorinių vienetų. Jis pasižymėjo ne tik bažnytiniu giedojimu, bet ir aukšto lygio koncertinėmis programomis. Ir prisidėjo prie Lietuvių dienos pasisėkimo ne tik gabiai asistuojamas solistam, bet ir patraukliai atlikdamas stambiai meninės programos dalį. Be kvietinių meninių jėgų, Lietuvių dienoje dalyvavo B. ir R. Dabšiai, Pavaras, Pautienienė, Čekanauskienė ir pianistė R. Apeikytė.

Ne kartą Lietuvių dienos proga būdavo rengiamos ir meno parodos, duodamos progą Kalifornijos lietuviams susipažinti su Galdiko, Pautieniaus, Bagdono, Šapkaus, Stankikaitės, Tamošaitienės, Peterienės, Arbaite, Andrašūno, foto menininko Kezio, skulptoriaus Gasparonio ir kitų kūryba. Toks nusistatymas sukūrė atmosferą, kurioj buvo dėkingos sąlygos pasirodyti ir vietiniam talentam, ypač muzikinio ir sceninio meno srityse.

Parapijai besirengiant minėti sidabrinį jubiliejų, buvo sužinota, kad Šv. Tėvas Paulius VI, vysk. Brizgiui pasiūlius ir kard. McIntyre pritarant, pakėlė kleboną Kučingį į Popiežiškųjų Rūmų prelatus. Lietuvių kolonija ir parapija jautėsi pagerbta ir pažymėta pripažinimo ženklu. Džiaugsmo žinia aplėkė pasaulinę lietuvių bendruomenę ir per Voice of America pasiekė Lietuvą. Naujajį prelatą sveikino eilė aukštųjų Los Angeles asmenų, pradedant miesto burmistru Sam Yorty. Sveikino Bažnyčios dignitoriai: kard. McIntyre, arkivyskupas McGucken ir Samore; vyskupai — Manning, Brizgys, Salatka, Bell, Brazys, Luisi; eilė prelatų ir provincijolų. Sveikino stambiosios lietuvių organizacijos, laikraščių štabai.

Tiksliausiai prel. Kučingio pagerbimą nusakė vysk. Pranas Brazys, ragindamas neužsidaryti savy, bet eiti į plačiąją visuomenę, būti naudingiem kraštui, kuriame gyvenam; tada rasim draugų ir rėmėjų. Pavyzdžiui nurodė prel. Kučingį, kuris, praradęs savo žemę, susilaukė triumfo, nes supratęs savo misiją. Klebono nominavimas prelatu rodo ir didžiulį arkivyskupijos palankumą, ir Vatikaną respektą lietuviams, ir prel. Kučingio apaštalavimo veiklos įvertinimą.

Šv. Kazimiero parapija, turinti savo bažnyčią, mokyklą, kleboniją, seselių vienuolyną, vis pasigiedo erdvios, modernios salės. Ši mintis eilę metų užėmė centrinę vietą klebono planuose. Tačiau esminė kliūtis buvo žemės trūkumas. Kantriai ir išsamiai patyrinęs kaimynystę, pasirodė, kad niekas nei savo nuosavybės, nei savo sklypo parduoti nenori. Klebonui teko persiorientuoti į vienintelę likusią galimybę: esamą parapijos salę pastatą, susidedantį iš dviejų aukštų, atnaujinti iš pagrindų. Parapijai noriai priitarus, prasidėjo parengiamieji darbai. 1976 gruodžio 4-5 parapiečiai, susirinkę į iškilmingą atidarymą, pamatė, kad viršutinė ir apatinė salės buvo ne tik atnaujintos, bet ir sumodernintos. Į jas buvo įvesta šildymo ir vė-

sinimo sistema, garsiakalbiai muzikai ir žodžiui. Sceną puošė nauja uždanga. Įdėtos naujos šviesos. Abi salės turi naujas virtuves su pilnu ir nauju įrengimu bei rakandais. Nauji patogumai vyrams ir moterims. Naujos durys, langai, laiptai, naujas pagrindinis įėjimas. Kaina: \$200,000. Po trijų mėnesių salės scenoj pasirodė ir naujas koncertinis Yamaha fortepijonas.

„Padariau, ką galėjau“, pasakė prel. Kučingis salės atidarymo proga. „Tai paskutinis mano darbas parapijai“, jis pridūrė, ir šiuose žodžiuose suvito visas jo turiningas gyvenimas. Jis visada buvo arti žmonių ir jų reikalų. Ar krepšinio aikštė, kurią jis pats buvo įtaišęs savo pavasarininkam; ar savo suorganizuotame bendrabutyje, priglaudusiame 50 neturtingų mokinių; ar valgykloj, kuri jo rūpesčiu maitino 200 su viršum neturtingų gimnazistų, padėdama jiems tęsti mokslą; ar Nagsenstado parapijoj, Vokietijoje, kur jo pastangų dėka 100 su viršum lietuvių gavo darbą ir užėgė pas vietos ūkininkus; ar vokietų okupacijos metu slapta išleisdamas (su 1939 metų data) 30,000 giesmyno egzempliorių Telšių vyskupijos katalikams; ar Los Angeles mieste, kur ne vienas atvykėliui yra padėjęs susirasti darbą ir pastogę. Per 40 kunigystės metų jis tūkstančius kartų krikštijo, moterystės laimino, ligonius lankė. Daug kartų teikė sakramentus mirštančiajam, meldėsi prie kapo duobės.

Gyvenimą tenka vertinti ne tik idealų mastu, bet ir kasdien tikrove konkrečiose aplinkybėse. Tačiau yra žmonių, kurie savo sugebėjimais, pastangomis ir darbu sukuria naujas aplinkynes arba esančiom duoda naują tikslą ir organizuotą formą. Vienas iš tokių žmonių yra prel. Kučingis. Nenuostabu, kad Los Angeles miesto ir apskrities leigslatūros, keturiomis progomis pagerbusios specialia rezoliucija Šv. Kazimiero parapiją ir jos kleboną, sako: „Prelatas Jonas Kučingis yra nepaprastos drąsos ir pasišventimo vyras, Dievo žmogus, labai daug gero padaręs daugeliui Los Angeles mieste.“

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SUAŽIAVIMAS CLEVELANDE

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungų vienuoliktasis suvažiavimas įvyksta gegužės 27-29 Clevelande, Ohio, Clevelando klinikų Park Plaza viešbučio patalpose.

Laisvajame pasauly priskaitoma arti tūkstančio lietuvių gydytojų, iš kurių per 700 yra lietuvių gydytojų sąjungų nariai.

Gegužės 27, penktadienį, 7 val. vak. atidaromos meno ir dr. Kazio Pemkaus lietuviškos mediciniškos literatūros parodos.

Šeštadienį, 9-10 val. — registracija, vėliau darbo posėdis ir bendri pietūs. Oficialiai suvažiavimas prasideda 2:30 val. Po dr. J. Stankaičio, Ohio lietuvių gydytojų draugijos pirmi-ninko žodžio, invokacijos, himnų, PLGS ir ALGS pirmininko dr. Jurgio Balčiūno sveikinimo ir sveikinimų raštu 3:15 val. bus prof. dr. J. Jakšto paskaita „Lietuva Vilniaus universitetui besikuriant“ ir prof. dr. J. Puzino paskaita „Basanavičius — lietuvių tautinio atgimimo tėvas“.

6 val. vak. kokteiliais pradedamas suvažiavimo pokylis. 7:30 val. — koncertas, kuriame dalyvauja pianistas Andrius Kuprevičius ir smuikinininkė Elena Bergienė-Kuprevičiūtė. Po programos — vakarienė ir šokiai.

Į paskaitas ir pokylį kviečiami visi lietuviai. Gegužės 29, sekmadienį, 10 val. — pamaldos Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos bažnyčioj, žuvusiųjų ir mirusiųjų pagerbimas ir vainiko padėjimas prie paminklo, skirto lietuvių įsikūrimo Clevelande šimtmečiui paminėti.

12 val. — pietūs.

Mokslinės paskaitos vyks Bunt's auditorijoj, Clevelando klinikose. Paskaitų moderato-rius — dr. Ed. Lenkauskas.

1:30 val. dr. Vold. Bergas kalbės apie reumatinio artrito gydymą, naudojant auksą ir penicilaminą, dr. Romas Sakalas — apie apopleksijos dabartinį gydymą chirurgija, dr. Dainius Degesys — apie žymių pasaulio asmenybių dantų negalavimus. Po pertraukos 3 val. tęsimos mokslinės paskaitos. Dr. Ant. Butkus ir dr. Vitolis Skrinskas kalbės apie aterosklerozės naujus tyrimo metodus ir rezultatus. Dr. A. Butkus pranešimas: Moksliniai tyrimai okupuotoj Lietuvoj aterosklerozės ir reumatinio artrito srity. Dr. Regina Kulienė: Senatvė — palaima ar žiauri tikrovė?

4:30 val. — darbo posėdis ir suvažiavimo uždarymas.

6 val. Lietuvių namuose — korporacijų pasitarimai, pažinčių atnaujinimas. 7 val. — bendra dalyvaujančių vakarienė ir šokiai.

Clevelando lietuvių nuoširdžiai sveikina mūsų medicinos profesionalus ir džiaugiasi galėdami juos priimti šiame mieste, kur yra ir dabartinė Amerikos ir PLGS centro valdyba: pirm. dr. Jurgis Balčiūnas, vicepirm. dr. Juozas Skrinskas, dr. A. Balsys, dr. D. Giedraitis, dr. V. Majauskas, sekretorius ir iždininkas dr. Juozas Šonta. Valdybą on įeina ir Medicinos žurnalo redaktorius dr. K. Pemkus.

Lietuviai gydytojai, sekdami dr. Vinco Kudirkos, dr. Jono Basanavičiaus, dr. Kazio Griniaus ir kitų tradicijomis, laisvajame pasauly jungiasi į kovą už lietuvių išlaikymą ir Lietuvos laisvę. Daug mūsų daktarų yra stipriai įsijungę ir į visuomeninę bei kultūrinę veiklą ne tik darbu, bet ir finansine parama.

V.R.

PUSĖ GYVENIMO PRALEIDO AMERIKOJ

Povilą Žadeikį, Lietuvos gen. konsulą New Yorke ir Lietuvos nepaprastą pasiuntinį ir įgaliotą ministrą Washington, prisiminame jo mirties 20 metų sukakties proga ir jo gimimo 90 metų sukakties proga. (1887.III.26-1957.V.11)

Vyresnieji Amerikos lietuviai gerai prisimena, kaip čia po pirmojo pasaulinio karo pasirodė žvalus karininkas Povilas Žadeikis. Paskui čia atvyko kaip diplomatas, Lietuvos atstovas. Atvykdamas ir pats tikriausiai netikėjo, kad čia praleis pusę savo amžiaus.

Pirmą kartą atvykęs su karine misija, išbuvo metus (1920-1921). Kaip diplomatas atkeliavo 1923. Tuo metu jis turėjo 36 metus. Vyras pačiame savo pagume. Nuo to laiko iš Amerikos jau nebeišvyko. Į Lietuvą buvo grįžęs tik atostogauti: 1928 vasarą, 1932 žiemą ir 1936 vasarą. Ištais pragyveno 34 metus, o su karine vienerių metų misija — 35 metus, t.y. pusę savo amžiaus.

Iš tų 35 metų vienerius praleido su karine misija, pirmuoju Lietuvos konsulu Chicagoje buvo 5 metus, Lietuvos generolui konsulu New Yorke buvo 7 metus, Lietuvos nepaprastu pasiuntiniu ir įgaliotu ministru buvo 22 metus.

Jo diplomatinė tarnyba prasidėjo, palyginti, ramiais laikais. Amerika jau buvo pripažinusi Lietuvą de jure. Bet jam teko atstovauti Lietuvos respublikai tais laikais, kai Sovietai ją 1940 okupavo. Jo padaryti demaršai išsaugojo Lietuvos teisinę padėtį iki dabar. Paskutiniai 17 jo gyvenimo metai ir jo paskutiniai tarnybos metai buvo jau sovietų, vokiečių ir vėl sovietų okupacijos metai. Reikėjo daug apdairumo, atsargumo, kad išsaugotų nepriklausomos respublikos testinumą ir išgautų garantijas ateitai. Taigi iš 35 jo praleistų metų Amerikoje pusę jų tenka Lietuvos okupacijai. Jau nebuvo normalūs santykiai su Lietuva, o buvo tik paversto krašto teisinis gyvenimas bei apsaugojimas ateitai. Ir tą savo paskirtį Povilas Žadeikis atliko sąžiningai. Ir dabar nepripažįstamas Lietuvos įjungimas į Sovietų Sąjungą. Lietuva de jure tebėra gyva. Nuo jo mirties praėjo 20 metų, ir Lietuvos pasiuntinybė su savo iškaba — su Lietuvos valstybiniu ženklu — ir dabar tebeveikia Washington.

Ilgoj mūsų kovų grandinėj dėl savo respublikos laisvės ir jos išlaikymo Povilas Žadeikis užima svarbią vietą. Jis buvo Lietuvos kariuomenės pulkininkas, bet už Lietuvą jau kariavo ne kaip pulkininkas, bet kaip diplomatas, kaip tos respublikos atstovas prie galingiausios pasaulio

ly valstybės vyriausybės Washington.

Kapai dažnai užmirštami. Užmirštami ir išėję žmonės, jei jie nepalik savo darbų ateičiai. Povilo Žadeikio darbai yra palikę žymius pėdsakus ir Amerikos lietuvių gyvenime, ir nepriklausomos Lietuvos respublikoj. Todėl jis ir lieka neužmirštas. Jis prisimenamas šių dviejų sukaktių proga — 20 metų nuo jo mirties ir 90 metų jo amžiaus sukakties proga.

Keliaujame į Varnius

Povilas Žadeikis gimė 1887 kovo 26 (senuoju stiliumi kovo 14) Pareškečio kaime, Varnių valsčiuje, Telšių apskrityje. Jo tėvai buvo Juozas ir Teofilė Klimaitė Žadeikiai. Jie buvo ūkininkai. Savo pirmąjį sūnų Praną, kuris gimė 1869, jie sugėbė leisti į kunigus. Povilas buvo jauniausias šeimoj iš septynių vaikų.

Ši visą kraštą veikė Varnių artuma. Varniai gi buvo senas žemaičių kultūros centras. Čia buvo vyskupijos administracijos įstaigos, buvo kunigų seminarija. Vyskupai dažniausiai gyveno savo dvare Alsėdžiuose, bet į Varnius atvyko didžiųjų švenčių bei iškilmių metu. Tik vysk. Valančius pastoviai įsikūrė Varniuose ir jų reikšmę labai iškelė, Varnius padarė tikru kultūros centru, kur buvo net ir Zavackio knygynas. (Zavackis buvo garsus knygų leidėjas Vilniuje). Bet po 1863 sukilimo viskas buvo likviduota, vyskupas su visom administracijos įstaigom perkeltas į Kauną, taip pat ir kunigų seminarija. Varniai liko visai tušti, tik su garsia praeitimi, su vyskupų kapais katedroj.

Ta kultūringa praeitis veikė visą apylinkę. Ūkininkai stengėsi savo vaikus išleisti į mokslo. Taip buvo ir Žadeikių namuose. Vyriausias sūnus Pranas buvo kunigas. Iš Varnių jis išsinešė mokslo ir rašto pomėgį. Jis pagarsėjo būdamas Skuodo klebonu ir dekanu, žemaičių vyskupijos kanauninku. Mėgo mokslą ir raštą, parašė visą eilę religinio turinio knygelių, vertė Homero Iliadą iš graikų kalbos. Parašė įdomius ir mokslo atžvilgiu vertingus pirmojo didžiojo karo prisiminimus. Išėjo dvi dalys.

Ta Varnių praeitis palietė ir jauniausią Žadeikių sūnų Povilą. Ir jis uoliai siekė mokslo.

Mokykloje

Pradinį mokslą visi to meto

vaikai gaudavo namie, vadinamoj "vargo mokykloj". 1899 išvyko mokyti į Palangą, į keturių klasių gimnaziją. Čia suvažiudavo daug žemaičių jaunimo mokyti. Atvykdavo ir iš Aukštaitijos. Čia mokėsi ir Antanas Smetona, kuris vėliau buvo Lietuvos prezidentas.

Povilas Žadeikis šią Palangos mokyklą baigė 1903. Reikėjo persikelti į pilną gimnaziją. Vieną važiudavo į Liepoją, kiti į Šiaulius. Siekdavo net Mintaują, kuri latviškai vadinasi Jelgava. Čia suvažiudavo daug lietuvių mokyti. Daugiau nei pusę visų mokinių buvo lietuviai.

Į šią gimnaziją ir atvažiavo Povilas Žadeikis. Atvažiavo 1903, baigė 1907. Gimnazijoje veikė slapto moksleivių kuopelės, kuriose buvo kalbama apie Lietuvą, studijuojama lietuvių kalba, istorija ir net geografija. Kai rusų administracija stengėsi viską surusinti, tai patys moksleiviai išugdė pasipriešinimą caristinei sistemai.

Išvyksta studijuoti

Reikėjo toliau keliauti mokytis. Pasirinko Petrapilio universitetą. Apie išvykimą studijuoti vėliau pats Povilas taip pasakojo: "Mano tėvukas nebeįkentė ir taip man pasakė: jau yra aštuni metai, kaip pradėjė Palango mokyti, buvau Mintauj, bet viso to negana. Dabar sumane baldytis į Peterburgą. Aš nesuprantu kam dar tas nevarsetas tau bereikalingas. Nebent ant gubernatoriaus mokytumės."

Motina buvo praktiškesnė. Ji nieko nesakė, tik užkabino ant kaklo škaplierius ir pasakė: "Pažadėk man, kad ruskės nevesi!" Tokį pažadą ir davė, išvykdamas studijuoti. Ir tą pažadą ištesėjo.

Petrapily dalyvavo visuotiniame studentų streike. Tai prailgino ir jo studijas vieneriais metais. Universitetą baigė 1912. Gavo pirmos klasės organinės chemijos diplomą.

Kariuomenėje

Baigęs studijas, buvo pašauktas atlikti karinės prievolės. Tarnavo Kaune, paskui praktikuoti Gardine. Atitarnavęs grįžo namo, bet tuoj prasidėjo pirmasis pasaulinis karas, ir jis vėl buvo mobilizuotas. Pateko į gvardijos lietuviškojo pulko atsarginį dalinį, kuris stovėjo Petrapily. Po metų buvo perkeltas į karo frontą, į Kauno tvirtovę. Iš Kauno pateko į Kaukazo šaulių brigadą. Ši brigada buvo dalyvavusi mūšiuose prie Dubyos ir buvo labai nukentėjusi. Atitraukta iš mūšio, ji išsėjos Ginkūnuose, prie Šiaulių miesto. Toliau ji veikti nebegalėjo. Reikėjo ją papildyti. Žadeikis su dviem draugais apsisprendė čia pasilikti, nes čia buvo Lietuva. Šioj brigadoj jis buvo 2-ojo pulko 7 kuopos vadas. Iš gvardijos buvo atsivežęs pusrėčio šimto atsarginių kareivių. Taip

Jury komisija, kuri vertino Valančiaus tema paskelbto konkurso darbus. Posėdis buvo gegužės 14, šeštadienį, Kultūros Židinio bibliotekoje. Iš k. Leonardas Žitkevičius, Henrikas Kačinskas, Alina Staknienė, Vytautas Volertas. Nuotraukoj trūksta dr. Juozo Girniaus, kuris buvo pasiektas telefonu. Nuotr. L. Tamošiūnas

jis čia pradėjo visai naują gyvenimą.

Antras pulkas gavo uždavinį atstatyti padėtį Papilės rajone, kur vokiečiai jau buvo persikėlę per Ventą ir žygiavo pirmyn. Prie Šventėžių kaimo ir įvyko kaukazių susidūrimas su vokiečių pirmajais daliniais. Už Šventėžių kautynės jis buvo apdovanotas pirmuoju ordinu (Anna's) su įrašu: "Už herojišką drąsą". Vėliau už kakties kautynės jis gavo Stanislovo karišką ordiną.

Tačiau fronto padėtis keitėsi. Vokiečiai ėjo pirmyn, o rusai traukėsi. Traukėsi ir P. Žadeikio 19-tas korpusas. Traukėsi skersai Lietuvos, pro Lygumus, Pandėlį, Ziobiškį ir ten perėjo į Latviją. Kely jis sutiko daugybę pabėgėlių ir jiems lietuviškai sakė: "Kur jūs bėgat, kas jūsų laukia. Bėgat į netikrovę ir didžiau sū vargą. Grįžkite atgal."

Daug bėgėlių tada paklausė jo balso ir liko Lietuvoje. Galop jis sustojo Kreizburge, prie Dauguvos. Iš čia jį pašaukė į karininkų elektrotechnikos mokyklą Petrapily.

Pasidaro radistu

Mokykloj baigė sutrumpintą radijo kursą, atliko praktiką Serpukove, netoli Maskvos. Vėl buvo grąžintas į frontą, buvo paskirtas 28-to korpuso radijo susisiekimo viršininku Kreizburge.

Tuo metu įvyko stambių permėnų Rusijos valdžios viršininkų. Pasitraukė caras, Kerenckio vyriausybė norėjo sustiprinti frontą. Kariuomenę įsigalėjo karininkų ir kareivių rinkti deputatai. Žadeikis buvo parinktas nuo kareivių ir pasiūstas į korpusą deputatu.

KONKURSAS VALANČIAUS TEMA

Paskirta tik viena premija

Lietuvių Rašytojų Draugija buvo paskelbusi konkursą vysk. M. Valančiaus tema. Konkursas apėmė romaną, dramą ir novelę. Romanui buvo 1000 dol. premija, dramai — 500 dol., novelei — 250 dol.

Atsiųsta 8 kūriniai: vienas romanas, dvi dramos, penkios novelės.

Į vertinimo komisiją Rašytojų Draugija pakvietė šiuos asmenis: Henriką Kačinską, Aliną Staknienę, Vytautą Volertą, Leo-

nardą Žitkevičių. Dr. Juozas Girnius buvo dr. Jono Lenktaičio, mecenato, atstovas.

Komisija posėdžiavo gegužės 14, šeštadienį, Kultūros Židinio bibliotekoje. Posėdy nedalyvavo dr. Juozas Girnius. Jis buvo pasiektas telefonu. Komisijos pirmininku išrinktas Vytautas Volertas, sekretoriumi — Leonardas Žitkevičius.

Komisija plačiai išnagrinėjo visus veikalus ir nutarė neskirti premijos nei už romaną, nei už dramą.

Paskirta premija už novelę. Balsų dauguma buvo išrinkta novelė "Vyskupo šešelyje". Pasirašyta P. Rugsėjo slapyvardžiu. Atidarius voką, paaiškėjo, kad P. Rugsėjis yra Jurgis Gliuda. Jam ir tenka 250 dol. premija. Premijos mecenatas — dr. Jonas Lenktaitis.

— Prano Čepėno Naujųjų laikų Lietuvos istorijos I t. jau išspausdintas ir atiduotas įršti. Užsisakiusieji iki gegužės 25 šią 560 puslapių knygą gaus už 12 dol. Vėliau reikės mokėti 15 dol. Užsisakyti adresu: J. Urbelis, 1649 No. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160.

(Bus daugiau)

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITAS ŠALIS

SIUNTINYS 1 1977

Labai gera eilutė medžiaga su įdumu "All wool made in England"; crimpleno medžiaga moteriškam kostiumui; gėlėta nallono medžiaga suknelei; 1 vyriški nallono išėiginiai marškiniai; 1 vilnonė gėlėta arba su ornamentais skarelė; 2 poros vyriškų arba moteriškų nalloninių kojinių.

Šio siuntinio kaina su multu ir persiuntimo išlaidomis \$175.00.

Į šį siuntinį dar galima įdėti 5 m. medžiagos arba kitokių prekių iki 10 svarų svorio. Žemiau siūlome keletą populiariesnių dovanų.

Dirbtinio minko kallis moteriškam paltui	\$80.00
Jeans "Wrangler", vyriškos arba moteriškos	40.00
Nertinis, vyriškas arba moteriškas	27.00
Geresnis nertinis	32.00
Kojinės, vyriškos arba moteriškos, nallono	3.00
Tights	3.50
Vilnonė medžiaga suknelei	24.00
Crimpleno medžiaga suknelei	18.00
Crimpleno medžiaga moteriškam kostiumui	30.00
Nallono apatinis	10.00
Nallono marškiniai	11.00
Geresni marškiniai	15.00
Vilnonė skarelė	11.00
Lietisargis telescopic	12.00
Angliška vilnonė labai gera eilutė medžiaga	50.00
Geresnės rūšies medžiaga eilutei	60.00
Geresnės rūšies medžiaga eilutei	75.00

Sudarant visai naują siuntinį, dar reikia pridėti \$24.00 persiuntimo išlaidom.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą ir kitas šalis.

BALTIC STORES LTD.

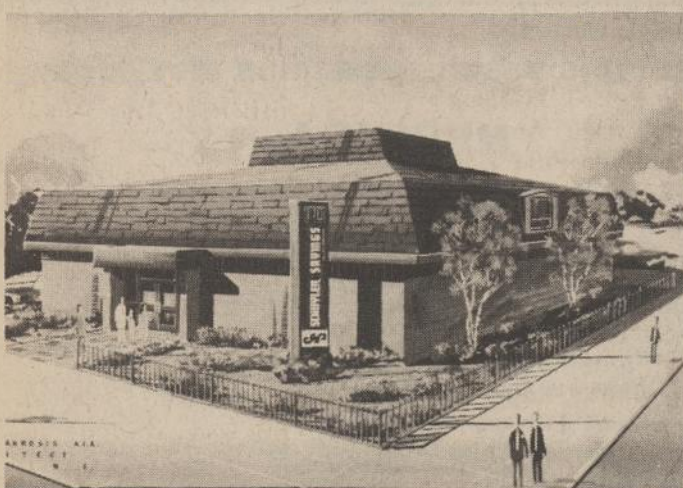
11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT
TEL. 01 739 8734 ARBA 01 460 2592

LIETUVIŲ TAUPOMOJI IR SKOLINAMOJI ĮSTAIGA

SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
24 Davis Ave., Kearny, New Jersey 07032
Telef. 991-0001, 991-7260
52 veikimo metai (1924-1977)

Turtas (Assets) \$13,000,000.00

Taupymo indėliai apdrausti iki \$40,000.00
Federal Savings and Loan Insurance Corp., Washington, D.C.

Naujas Lietuvių finansinės įstaigos Schuyler Savings and Loan Association, Kearny, N.J., pastatas

● Saugi ir prieinama vieta lietuviams savo santaupas dėti, paskolas imti ir kitus bankinius reikalus atlikti.

● Mokami aukšti, įstatymu leidžiami dividendai: 5 1/4 % metam. Taupymo sąskaitom 6 1/2% (dviem metam nuo \$2,500).

● Nuo įdėjimo dienos kas ketvirtis metų priskaitomi nuosimčiai.

● Greitas ir našus patarnavimas, vartojant anglų, lietuvių ir kitas kalbas.

● Bankiniai reikalai sutvarkomi ir prie specialiai įrengto langelio, privažiuojant automobiliu.

Schuyler prezidentas prof. dr. Jokūbas Stukas sako:

Savi nauji lietuvių banko pastatai, sava prityrusi vadovybė ir augantis kapitalas.

Garbė lietuviams, nes jie moka taupyti ir finansinius reikalus tvarkyti. Pinigai — didelė jėga ir atspara visuose reikaluose.

Remkime šį lietuvių banką, vienintelį New Yorke ir New Jersey valstijose, kad jis finansškai stiprėtų ir plėstųsi.

DARBO VALANDOS: pirmadienis-ketvirtadienis nuo 9 val. ryto iki 3 val. p.p.
penktadienis — nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak.
šeštadienis nuo 9 val. ryto iki 12 val. vidudienio